



**DOLNY
SLASK**



Dolní Slezsko

TURISTICKÝ PRŮVODCE

PRO FANOUŠKY - EURO 2012

Dolní Slezsko

TURISTICKÝ PRŮVODCE

PRO FANOUŠKY-EURO **2012**



Vratislav 2012



**DOLNY
ŚLĄSK**

Publikace vydaná za přispění
samosprávy Dolnoslezského vojvodství

Autor: **Stanisław Francuz**

Vydavatel:

**Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich
PROGRES**

Návrh a grafická úprava: Andrzej Duliba

Fotografie: Stanisław Francuz, Marcin Francuz,
Marta Francuz, Andrzej Kopystyński

Překlad: Tadeusz Kuchejda, Libor Rösner

Jazyková úprava: Marta Kuchejdová

Věcná správnost: Leszek Łyszczarek, Andrzej Kopystyński, Paweł Holak

Kartografická úprava: Andrzej Duliba, Stanisław Francuz

Počítačové služby: Piotr Pietrus

Vážení,

před námi je velká událost – Mistrovství Evropy ve fotbale 2012, jehož spoluorganizátoři jsou Polsko a Ukrajina. Kvalifikační utkání budou probíhat i v sídelním městě Dolního Slezska – Vratislavi.

Jsem potěšen, že mohu všechny fanoušky a příznivce fotbalu pozvat k návštěvě Dolního Slezska. Věřím, že mnoho z Vás se seznámí s výjimečnou nabídkou regionu, připravenou právě pro fanoušky.

S tímto Průvodcem pro fanoušky Vám přeji mnoho nezapomenutelných sportovních zážitků a pozitivních dojmů. Touto publikací Vám chceme přiblížit bohatou a pestrou turistickou nabídku, kterou náš region připravil. Průvodce Vám usnadní plánování pobytu a poskytnete všechny nezbytné informace.

Pevně věřím, že pobyt v oblasti Dolního Slezska pro Vás bude natolik zajímavý, že se zde ještě vícekrát vrátíte. Nashledanou na sportovních a turistických trasách Dolního Slezska



Radosław Moton
náměstek maršálka Dolnoslezského vojvodství

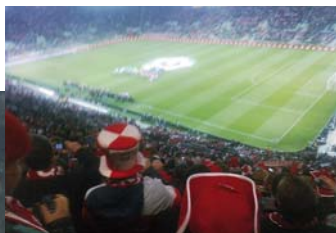
A large, stylized handwritten signature in black ink, which reads "Radosław Moton". The signature is written in a cursive style with long, sweeping lines.

MISTROVSTVÍ EVROPY 2012

POŘADATELÉ: POLSKO – UKRAJINA

Mistrovství Evropy 2012 ve fotbale proběhne v Polsku a na Ukrajině. Datum konání: 8. června – 1. července 2012. Potřetí v dějinách evropských šampionátů pořádají závěrečný turnaj dvě země. Předtím to byla Belgie s Nizozemskem v roce 2000 a Rakousko se Švýcarskem v roce 2008. V rámci Mistrovství Evropy bude odehráno 31 utkání. Budou probíhat na osmi stadionech – čtyřech v Polsku (Gdaňsk, Poznaň, Varšava, Vratislav) a čtyřech na Ukrajině (Doněck, Lvov, Charkov a Kyjev). Zahajovací utkání proběhne 8. června 2012 ve Varšavě, finále pak 1. července v Kyjevě.

Kvalifikační souboje budou v závěrečném turnaji mistrovství probíhat ve čtyřech skupinách. Do pohárové části postoupí týmy ze dvou prvních míst z každé skupiny. Od této fáze bude hra probíhat pohárovým systémem – poražený z turnaje vypadává. V případě remízy následuje prodloužení, a pokud ani to o vítězi nerozhodne, dojde na penaltový rozstřel.



Kancelář EURO 2012

Rynek 13

50-101 Wrocław

tel. +48 71 777 94 45

fax +48 71 777 94 50

beu@um.wroc.pl

<http://e2012.eu>



MĚSTSKÝ STADION VE VRATISLAVI V ČÍSLECH

Plocha pozemku stadionu: 164 152 m²

Obvod pozemku stadionu: 1851,56 m

Plocha celého areálu stadionu: 52 753 m²

Zastavěná plocha stadionu : 41 017 m²

Plocha zeleně: 5402 m²

Objem nekryté části stadionu
(objem místností a úrovně E0) = kolem 297 556 m³

Objem kryté části stadionu (objem zastřešené části bez tribun a bez objemu uzavřených místností) kolem 488 842 m³

Rozměry objektu: 272 × 224 m

Výška objektu: 39,33 m = 155,05 m n. m.

Úroveň podlaží č. 0 = 115,72 m n. m.

Počet podlaží: 6

Počet zastřešených míst k sezení: 42 771

**Mistrovství
Evropy 2012
skupiny:**

Skupina A

1. Česko
2. Řecko
3. Polsko
4. Rusko

Skupina B

1. Dánsko
2. Nizozemsko
3. Německo
4. Portugalsko

Skupina C

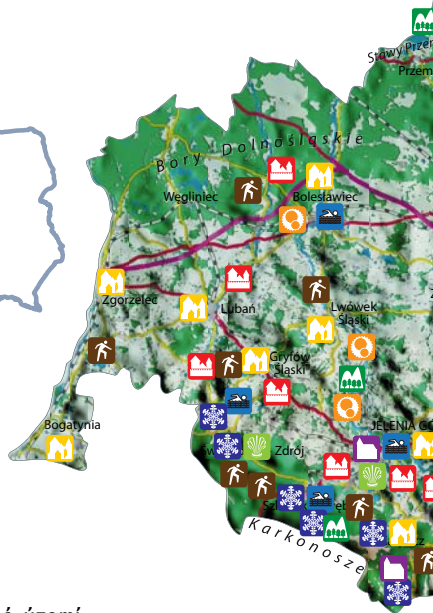
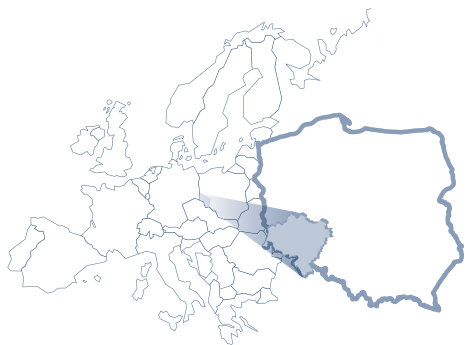
1. Chorvatsko
2. Španělsko
3. Irsko
4. Itálie

Skupina D

1. Anglie
2. Francie
3. Švédsko
4. Ukrajina



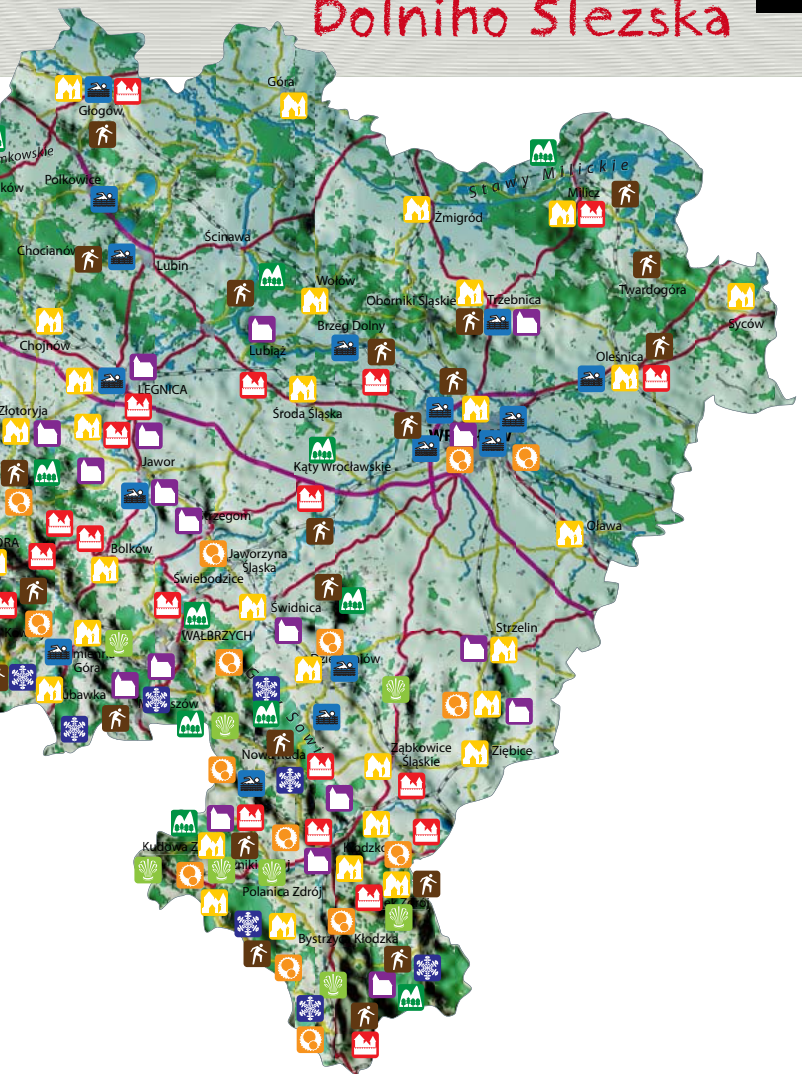
Turistické atrakce



Legenda:

-  Historická města
-  Hrady, zámky, pevnosti
-  Církevní památky
-  Technické památky
-  Národní parky, chráněná území
-  Lázně
-  Aktivní formy turistiky
-  Zimní rekreační centra
-  Bazény a akvaparky

Dolního Slezska



PŘEHLED TRAS

TRASA č. 1

popis na str. 12–43

Zhořelec – Bolesławiec –
Lehnice – Vratislav – Olešnice
– směr Varšava

Délka trasy 194 km Dolním Slezskem,
Přibližná doba jízdy: 2 h 8 min
(A4, E40, 5, AOW, E 67, 8)

TRASA č. 2

popis na str. 44–75

Jakuszcze – Sklářská Poruba – Jelení Hora
– Bolków – Strzegom – Vratislav

Délka trasy 142 km Dolním Slezskem,
Přibližná doba jízdy: 2 h 15 min
(3, E65, 5, 378, A4, AOW)

TRASA č. 3

popis na str. 76–89

Lubawka – Bolków – Jawor – Lehnice – Lubin – Rawicz – Poznaň

Délka trasy 140 km Dolním Slezskem, přibližná doba jízdy: 2 h 15 min
(5, 3, 337)

TRASA č. 4

popis na str. 90–133

Kudowa-Słone – Klasko – Vratislav– Trzebnica – Poznaň

Délka trasy 180 km Dolním Slezskem, přibližná doba jízdy: 2 h 30 min (8, AOW, 5)

TRASA č. 5

popis na str. 134–145

Bobošov – Klasko – Vratislav

Délka trasy 130 km Dolním Slezskem, Přibližná doba jízdy: : 2 h (33, 8)



Dolní Slezsko



Stadion pro Mistrovství Evropy 2012

– Vratislav

Aleja Śląska 1, 54-145 Vratislav

Dolnoslezské vojvodství

tel. +48 71 776 80 00

biuro@2012.wroc.pl

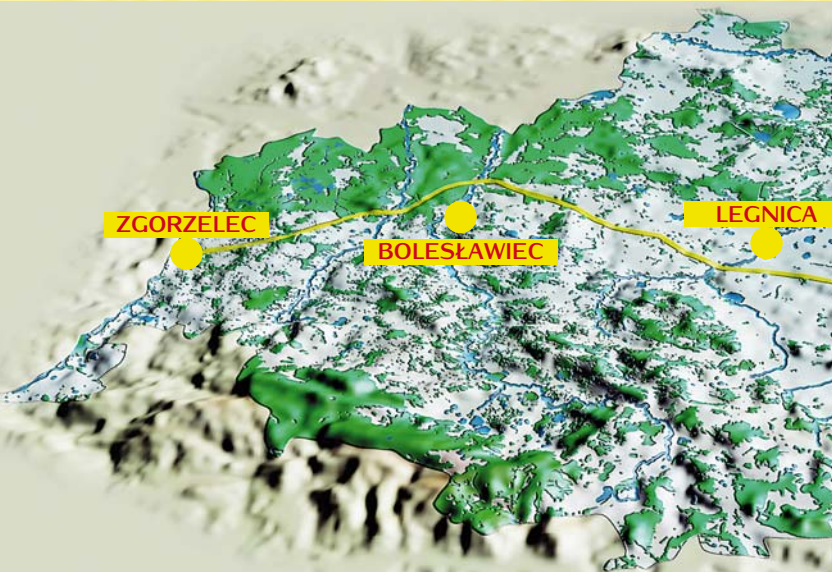
www.2012.wroc.pl



51°8'26"N

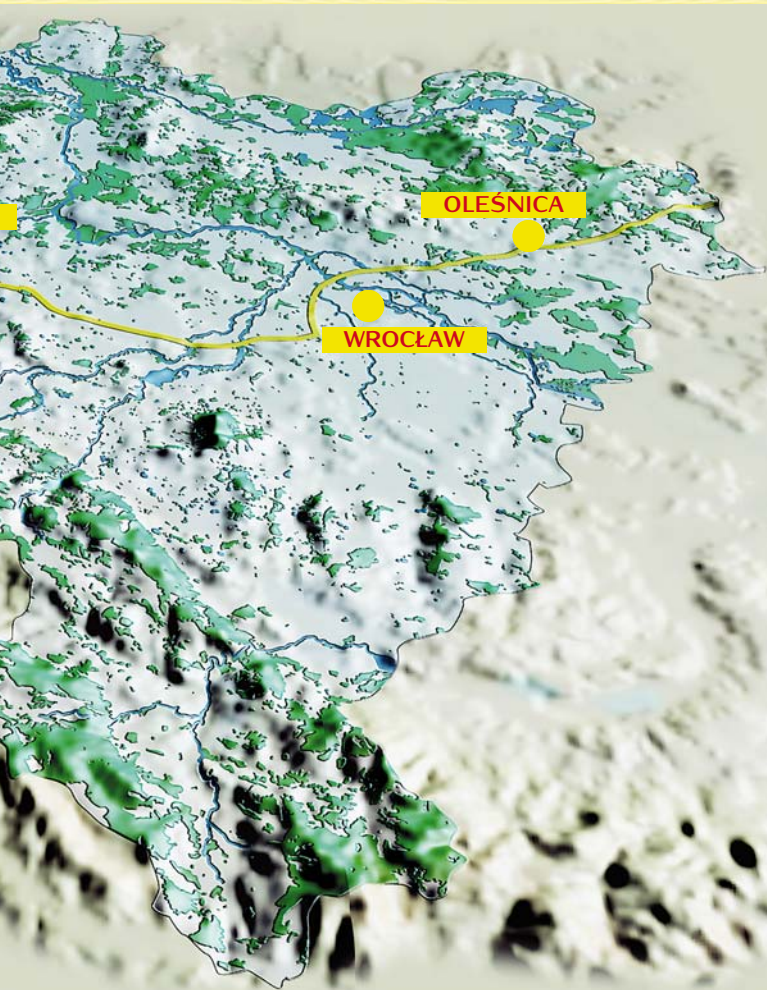
16°56'35"E

TRASA 1 Zhořelec – Bolesławiec – Lehnice – Vratislav – Olešnice – směr Varšava



1. OKOLÍ ZHOŘELCE
str. 14–17
2. OKOLÍ BOLESŁAWCA
str. 18–16
3. OKOLÍ LEHNICE
str. 27–35
4. OKOLÍ VRATISLAVI
str. 36–41
5. OKOLÍ OLEŠNICE
str. 42–43

Délka trasy 194,0 km Dolním Slezskem,
Přibližná doba jízdy: 2 h 8 min (A4, E40, 5, AOW, E 67, 8)



TRASA 1 Zhořelec – Bolesławiec – Lehnice – Vratislav – Olešnice – směr Varšava



1. OKOLÍ ZHOŘELCE

- 1A. Zhořelec
- 1B. Bogatynia

- 1C. Slezský Gryfow
- 1D. Luban



Zgorzelec (Zhořelec) leží na pravém břehu Lužické Nisy na pomezí tří států – Německa, České republiky a Polska. Nachází se zde někdejší hraniční přechod do Německa.

V 10. stol. zde stálo slovanské hradiště, ve 13. stol. pak Zhořelec obdržel městská práva. Po druhé světové válce byl rozdělen na dvě části, přičemž dnešní Zhořelec vznikl z části ležící na pravém břehu řeky. Dnes dochází k pozvolnému opětovnému sjednocování.

Navštivte:

- secesní Hornolužickou dvoranu Díkůčinění (Górnotužycka Hala Dziękczynienia), postavenou v letech 1898–1902 na památku vítězství Pruska nad Francií v roce 1871, dnes je známá jako Dům kultury;
- vojenský hřbitov polských vojáků padlých ve druhé světové válce;
- historické domy stojící na předměstí tyčícím se nad Lužickou Nisou;
- dům Jakuba Böhma;
- Lužické muzeum;
- železniční viadukt;
- zajatecký tábor VIII A v městské části zvané Ujazd;
- komplex budov mlýna na ulici Wrocławska;
- kolářskou usedlost;

- Poštovní náměstí;
- kostel sv. Bonifáce;
- kostel sv. Josefa Dělníka;
- pravoslavný chrám;
- bývalý Havraní panský dvůr (Kruczy Folwark);
- barokní zámek v ulici Francuska;
- dvorský komplex v ulici Henrykowska 5;
- pomník Jana Pavla II.;
- pomník Millenium;
- amfiteátr;
- bludný balvan – pomník v parku.

Události:

- Zhořelecký filmový festival;
- Zhořelecký lidový festival;
- Dny města Zhořelce.



Turistické informace: Przewodnik po Zgorzelcu Przemysław Lachowicz
tel. +48 667 71 23 65, przemeklachowicz@o2.pl, www.it.zgorzelec.pl

1B. BOGATYNIA

Staré průmyslové centrum, kde se těžilo hnědé uhlí se šachtami a elektrárnami. První zmínky o osadě pocházejí z 13. stol. K jejímu rozkvětu došlo po roce 1958 v souvislosti s rozvojem hnědouhelného hornictví a stavbou elektráren.

Navštivte:

- zachovalé lužické roubené domy s podstávkovou konstrukcí pocházející ze 17. –19. stol.;
- kostel sv. Petra a Pavla ze 17. stol.;
- hospodářskou usedlost z r. 1812;
- hornické muzeum hnědého uhlí;
- vyhlídku na místní šachty;
- trojmezí – místo, kde se protínají hranice tří států: Polska, Německa a České republiky.

Události:

- Festival Malých satirických forem;
- Soutěž Miss Bogatynia;
- Niský filmový festival;
- Mezinárodní festival Hatda Jazz.



Město Gryfów Śląski



Lubań – radnice



Turistické informace: Urząd Miasta i Gminy, ul. I. Daszyńskiego 1, 59-920 Bogatynia
tel. +48 75 772 51 00, umig@bogatynia.pl, www.bogatynia.pl

TRASA 1

SLEZSKÝ GRYFOV 1C.

Gryfów Śląski (Slezský Gryfow) byl v dobách svídnicko-javorského knížectví centrem výroby sukna a tkalcovství lnu. Ve 14. stol. se zde tkalo i hedvábí. Poblíž města se nacházejí trosky hradu Gryf ze 13. stol.

Navštivte:

- náměstí s měšťanskými domy ze 17. stol.;
- pozůstatky městského opevnění;
- renesanční radnici s věží z roku 1624 a kupolí z roku 1929, postavenou ze železobetonu – první svého druhu na Dolním Slezsku;
- gotický farní kostel sv. Hedviky z 15. stol., v jehož interiéru se nachází dřevěný hlavní oltář z roku 1600 a pískovcový náhrobek rodu Schaffgotschů.



Události: Kwisonalia

LUBAŃ 1D.

Toto město leží na břehu řeky Kwisy. Po staletí se zde střetávaly vlivy slezské a lužické kultury a procházely tudý hlavní obchodní cesty ze Slezska do Čech a z Rusi do Míšně a obou Lužic. Díky této své poloze se osada prudce rozrůstala a již kolem roku 1200 získala městská práva. S 19. stoletím se dostavuje i průmyslový rozvoj. V Lubani vznikly keramické dílny, železniční závody a mechanické tkalcovny.

Navštivte:

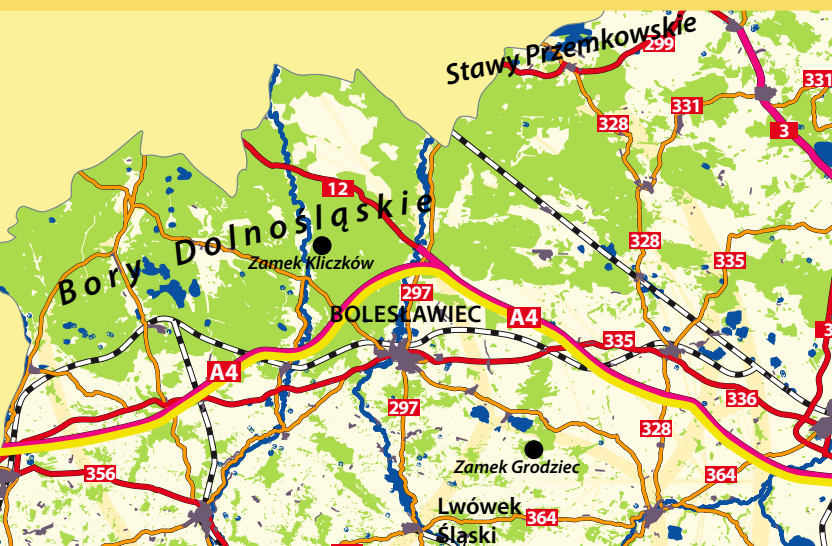
- renesanční radnici;
- městské hradby ze 14. stol. s čedičovou Bratrskou baštou;
- dům „Pod Okrętem“ z 18. stol.;
- starodávný obchod s plátnem;
- špejchar ze 14. stol.;
- měšťanské domy;
- skalní výchoz s čedičovým podložím v parku na Kamenné hoře.

Události: Dny Bratrské věže.

Bratrská bašta

Turistické informace: ul. Bracka 12, 59-800 Lubań
tel. +48 75 722 25 41, it@luban.pl, www.sudety.it.pl

TRASA 1 Zhořelec – Bolesławiec – Lehnice – Vratislav – Olešnice – směr Varšava



2. OKOLÍ BOLESŁAWCE

2A. Bolesławiec

2B. Gliniada v Bolesławci

2C. Pławna – magické místo

2D. Dolnoslezské bory

2E. Hrad Grodziec

2F. Hrad Kliczków

2G. Lwówek Śląski

2H. Przemkowské rybníky



Bolesławiec, město ležící na jihozápadě Polska, se těší pověsti jednoho z nejkrásnějších měst Dolního Slezska. Byl založen na soutoku dvou řek – Bobru a Kwisy, v samém lůně přírodní lokality zvané Dolnoslezské bory (Historie města sahá hluboko do středověku, kdy se na levém břehu Bobru usadili příslušníci slezského kmene Bobřanů. V roce 1251 vydal Boleslav II. Rogatka pro stávající hradisko lokační listinu a nadal ji městskými právy. V dalších letech pak město vzkvétalo, a to hlavně díky várečnému právu (právo vařit pivo), řemeslu a rozvoji obchodu. Už v 17. stol. byl Bolesławiec znám jako významné centrum hrncářství.

Dnešní Bolesławiec je dynamicky se rozvíjejícím centrem průmyslu a služeb, kde dominují především keramický, farmaceutický a textilní průmysl. Je znám svou výrobou keramiky, která se zde vyrábí v takové míře díky bohatým ložiskům kaolínu (hlinky) v povodí Bobru a Kwisy. Charakteristické pro boleslawskou keramiku, exportovanou do mnoha zemí světa, je zdobení.

Navštivte:

- zbytky městských hradeb z 15. stol.;
- radnice z 15. stol., později zbarokizovanou, v jejíž obřadní síni je k vidění ojedinělý případ kruhovitě klenby;
- barokní a secesní domy na místním náměstí;
- kamenný kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše z 15. stol. s barokním interiérem a taktéž s nádhernými sochami slezských barokních sochařů Webera a Neunhertze;
- muzeum keramiky s artefakty boleslawské keramiky;
- kamenný železniční nadjezd nad Bobrem – jeden z nejdelších svého druhu v Evropě. Byl postaven v letech 1844–1846, na délku měří 490m, na výšku 26m, je považován za prvořadou technickou památku, ale zároveň za památku velmi cennou z hlediska uměleckého, stavěnou na roveň antickým akvaduktům;
- pomník vystavený ke cti polního maršála G. I. Kutuzova, který zde jako velitel ruských vojsk pronásledujících Napoleona v roce 1813 zemřel;
- hřbitov Kutuzovových vojáků z dob napoleonských válek a sovětských vojáků padlých za 2. svět. války v ulici II Armii WP.

Události: Boleslawský svátek keramiky – srpen.

Turistické informace: Pitsudského náměstí 1c, 59-700 Bolesławiec
tel. +48 75 735 14 16, www.boleslawiec.pl

2B. GLINIADA V BOLESŁAWCI TRASA 1

Slavnost z lásky k hlíně aneb GLINIADA – tak se nazývá každoroční akce probíhající současně s Boleslawským svátkem keramiky. GLINIADA je „zázračným dítětem“ Bogdana Nowaka – přítele a dlouholetého asistenta francouzského mima jménem Marcel Marceau. Jedná se o pouliční festival, jehož se účastní stovky postav pomazaných keramickou hlínkou a slavících s jednotným heslem na rtech – „Všichni jsme uplácáni z jedné hlíny“. Nedílnou součástí slavnosti jsou i trhy, koncerty a happeningy.



Turistické informace: Bolesławieckie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych
 – VIA SUDETICA, ul. Komuny Paryskiej 34, 59-700 Bolesławiec, www.viasudetica.pl
Bogdan NOWAK – Papa Glinolud, tel. +48 604 63 03 00
bog_nowak@o2.pl, www.villaambasada.pl

PŁAWNA – MAGICKÉ MÍSTO 2C.

Pławna Dolna (Dolní Plavná) je vesnice v Jizerských horách a těší se dnes pověsti místa vpravdě magického. Přitahuje děti i dospělé. Hrad slezských bájí v Dolní Pławně (Zamek Śląskich Legend w Pławnej Dolnej), jak se dnes této vesnici říká, byl zbudován v r. 2008 z iniciativy místního malíře Darka Milińskiego, jehož úmyslem bylo, aby se turisté obeznámili s pověstmi a bájemi Slezska.

Během představení odehrávajících se na hradě je možné vyslechnout vyprávění o dávných dějích, přičemž mluvené slovo živě ztvárňují dřevěné figuríny. Společnost dělá návštěvníkům duch Jizerských hor – Liczyrzepa (naš Krakonoš) spolu s dalšími postavami, jako jsou rytíři či princezny zavřené v temných věžích a na pustých hradech. Po představení si pak každý návštěvník může vyzkoušet, jaké to je být kovářem či litografem, nebo si vyrobit něco z keramiky. Je možné rovněž navštívit galerii Darka Milińskiego anebo středověké hradisko s Trojským koněm.



Turistické informace: Galerie „Cafe Miliński”

Pławna 93, 59-623 Lubomierz, tel. +48 793 79 46 38

biuro@zamekslaskichlegend.pl, www.zamekslaskichlegend.pl

2D. DOLNOSLEZSKÉ BORY

Bory Dolnośląskie (Dolnoslezské bory) patří k největším celistvým lesním komplexům ve střední Evropě. Jejich rozloha čítá cca 165 tisíc ha. Tento komplex je součástí makroregionu Slezsko-lužické nížina, jež je ze severu obklopená čelně morénovými pohořími zvanými Wzniesienia Żarskie a Wzgórze Dalkowskie a z jihu Jizerskými, resp. Kačavskými horami.

Tvářnost a členitost zdejší krajiny je dána dávnými ledovcovými útvary ve středním Polsku, které způsobily, že se v těchto končinách nachází obrovská kvanta písku. Charakteristické jsou pro tuto krajinu rybníky, rašeliniště a písečné duny.

Bory Dolnośląskie postrádají úrodnou půdu, proto je jí zde velmi málo obděláváno. Kolonizace zde nebyla příliš hojná a omezovala se výhradně na údolí řek. Zdejší obyvatelstvo se věnovalo ponejvíce brtnictví, lovu, rybolovu, uhlířství a smolařině. Od 14. stol. se zde rozvíjí hutnictví železa závislé na hnědelu (bahenní rudě) s nízkým obsahem železa.



Navštivte:

- románský kostel ve Starém Žagani;
- románský kostel v Biedrzychowicích;
- rytířskou tvrz v Dietrzychowicích;
- knížecí hrad v Przeworze z konce 13. stol.;
- komplex zámeckého parku v Itowe.



Turistické informace: Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Bory Dolnośląskie”, ul. Żeromskiego 25, 68-120 Itowa, tel. +48 68 377 47 17
 bory.dolnoslaskie@wp.pl, www.borydolnoslaskie.org

Hrad Grodziec se tyčí na vysokém čedičovém vrchu (389 m n. m) neda-
leko Zagrodna. Byl postaven ve druhé polovině 15. stol. lehnickým kníže-
tem Bedřichem I. na místě dřívějšího valu rodu Božywojů ze 14. stol.
Třicetiletá válka se na něm podepsala takovým způsobem, že se k jeho
opravám již nepřikročilo a v 18. stol. pak tento chátrající objekt jeho
majitelé nadobro opustili. K rekonstrukci tohoto středověkého sídla došlo
v letech 1906–1908. Díky tomu můžeme dnes zhlédnout hlavní hradní
budovy, bašty a hlavní bránu.

Události:

- rytířský turnaj – dobývání hradu;
- koncert středověké hudby.



Turistické informace: Zakład Usług Turystycznych „Zamek Grodziec”
Grodziec 111, 59-516 Zagrodno, tel. +48 76 300 10 20
grodziec@grodziec.com, bernacki@grodziec.com, www.grodziec.com

2F. HRAD KLICZKÓW

Hrad Kliczków stojí na okraji Dolnoslezských borů a je obklopen malebnými jezírky ležícími nad řekou Bobr. Byl vystavěn někdy kolem roku 1290 knížetem Bolkem I. Surovým. V roce 1391 se stal majetkem rodu Rechenbergů, který ho ve druhé pol. 16. stol. přestavěl. Zásadní, radikální přestavba, která úplně změnila vzhled hradu, se pak uskutečnila v letech 1881–1883. Po 2. svět. válce se zde vystřídalo hned několik majitelů, až přišel rok 1948 a s ním požár, který hrad zničil.

Dnes na hradě a jeho blízkém okolí sídlí konferenční a relaxační centrum, jehož součástí jsou moderně vybavené konferenční sály, krytý bazén s hydro-masážní vanou, sauna, posilovna, tenisové kurty a v neposlední řadě i hřiště.

V parku se pak nachází jeden ze tří psích a koňských hřbitovů v Evropě bývalých majitelů tohoto sídla.

Události:

- turnaj Rytířská májka;
- Hubertus.



Turistické informace: Zamek Kliczków

Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowe, ul. Kliczków 8, 59-724 Osiecznica
tel. +48 75 734 07 00, zamek@kliczkow.com.pl, www.kliczkow.com.pl

Lwówek Śląski leží na řekou Bobr na místě, kde se střetávají Kačavské a Jizerské hory, na okraji Chráněné krajinné oblasti Dolina Bobru. V dávných dobách byl spjat s těžbou zlata (10. – 14. stol.), ve 12. – 16. stol. pak byl centrem tkalcovství a soukenictví. Tradice vaření piva sahají do roku 1209. Ve 13. stol. byl Lwówek hlavním sídlem lwóweckého knížete. Až do dnešních dnů se zachovalo středověké urbanistické uspořádání města.

Navštivte:

- goticko-renesanční radnici ze 14. stol., v 16. stol. pak přestavěnou;
- farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, jeden z nejstarších ve Slezsku vůbec;
- zámek Hohenzollernů z 19. stol., dnes sídlo Městského a Okresního úřadu;
- kamenný most přes řeku Bobr z roku 1558;
- jednu z nejzachovalejších městských hradeb ze 14. a 18. stol. tvořících dvojité pevnostní prsteneč kolem města, s věžemi bran Boleslawiecká a Lubaňská;
- Płóczki Górne s nalezišti achátů.

Události:

- Pivní slavnosti – červen;
- Achátové léto – červenec;
- Slet svatých Mikulášů – prosinec.



Turistické informace: Lwówek Śląski, pl. Wolności, Ratusz
tel. +48 75 647 79 12, it@lwoweckslaski.pl, www.lwoweckslaski.pl

2H. PRZEMKOWSKÁ CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST

Przemkowská chráněná krajinná oblast (Przemkowski Park krajobrazowy) je obklopena čtyřmi geomorfologickými celky, a sice Równinou Szprotawskou, Wysoczną Lubińskou, Bory Dolnośląskimi a Równinou Legnickou. Za CHKO byla vyhlášena roku 1997. Její rozloha čítá 22.338 hektarů. Charakteristickými rysy této CHKO, ležící ve východní části Dolnoslezských borů, jsou rozlehlé borovicové hvozdy, nepřilíživě rozlehlé lesy listnaté, chovné rybníky, rašeliniště v lůně těchto hvozdů (rezervace Torfowisko Borówki) a četné přirozené lesní duny.

Za zmínku stojí i výskyt užovky, motýla otakárka a brouka roháče. V této CHKO bylo zjištěno na 220 druhů ptáků, z toho 174 zde hnízdících (rezervace Stawy Przemkowskie).

Navštivte:

- město Przemków;
- kostel Nanebevzetí Panny Marie v Przemkowie z 15. – 18. stol.;
- pravoslavný chrám sv. Archanděla Michaela z 18. – 19. stol.;
- kostel sv. Petra a Pavla v Sieroszowicach z 16. stol.;
- kostel sv. Hyacinta Krakovského v Pogorzelskich z 17. – 19. stol.;
- kostel sv. Bartoloměje v Buczyně z 16. – 19. stol.;
- místa s přetrvávající lužickou kulturou v Jakubowě Lubińskim, Piotrowicach a Przemkowie.



Turistické informace: Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych oddział Legnica
Piotrowice 89, 59-170 Przemków, tel. +48 76 831 09 24
legnica@dzpk.pl, www.dzpk.pl

TRASA 1 Zhořelec – Bolesławiec – Lehnice – Vratislav – Olešnice – směr Varšava



3. OKOLÍ LEHNICE

- 3A. Chojnów
- 3B. Złotoryja
- 3C. Lehnice
- 3D. Jawor
- 3E. Lehnické Pole
- 3F. Lubuš
- 3G. Slezská Sřreda



3A. GRODOWIEC – POUTNÍ MÍSTO

Obec Grodowiec leží na území malebného pohorí Wzgórze Dalkowskie nedaleko Lubinu. Tato vesnice je jednou z nejstarších v hlohovské oblasti, s největší pravděpodobností zde stála už ve 12. stol. Již ve středověku byla široko daleko známa coby poutní místo s milostným obrazem Panny Marie s Dítětem na rukou. Když byl v roce 1120 postaven v Hlohově (Głogów) kolegiátní kostel, stávali se jeho kanovníci obyčejně faráři i v grodoweckém sanktuáriu. Od 17. stol. sem směřovaly kroky poutníků z celého Polska, především pak z poznaňské diecéze. Hlohovští františkáni pak od roku 1662 organizovali na tomto místě slavnostní procesí.

Po skončení 2. svět. války došlo k obnově kultu Panny Marie Grodowecské a obnovila se též tradice poutí. Na hlavním oltáři, vyrobeném ze dřeva, je umístěna zázračná socha Panny Marie Grodowecské v modlitební póze s typickými gotickými rysy.

Grodowcem prochází světoznámá poutní cesta (začínající v Jakobowě) ke sv. Jakobovi do španělského Santiaga de Compostella.



Grodowiec



Złotoryja – náměstí

Złotoryja
– Kovářská
bašta



Informace: Kancelaria parafialna
tel. +48 76 831 51 64, www.grodowiec.pl

Złotoryja leží na řece Kačavě (Kaczawa). Založení města je spjato s rýžováním zlata z písků a štěrků přinášených sem zlatonosnou řekou Kačavou. O hornické osadě Kopaczce se dočteme už v pramenech z 12. stol. Złotoryjská „zlatá horečka“ trvala do 14. stol.

Navštivte:

- starodávné štolý zlatých dolů „Aurelia“ pod Mikulášovou horou (Góra Mikotaja)
- zbytky obranného opevnění ze 14. – 15. stol. s Kovářskou baštou (Baszta Kowalska) ze 14. stol. vysokou 25 m a s renesanční atikou;
- fontánu Deřina z počátku 17. stol. na Horním náměstí (Rynek Górny);
- fontánu horníků na Dolním náměstí (Rynek Dolny), zbudovanou na památku pěti set padlých horníků padlých v bitvě s Mongoly u Lehnice L. P. 1241;
- gotický kostel Narození Panny Marie ze 14. stol. s vyhlídkovou věží;
- bývalý františkánský kostel sv. Hedviky z 18. stol. s barokním interiérem;
- Katovna (Dom Kata) z přelomu 14. a 15. stol., nyní Muzeum zlata.



Události: Mistrovství světa v rýžování zlata – srpen.

Zlatý důl „Aurelia“

Výklad a ukázky rýžování zlata: GOLDCENTRUM – tel. +48 609 54 71 43
www.goldcentrum.pl/centrum, info@goldcentrum.pl

Turistické informace: Kopalnia Złota „Aurelia“ Polskie Bractwo Kopaczy Złota
 ul. Żeromskiego 15a, Złotoryja, tel. +48 76 878 70 40
 OSiR, Rynek 1, tel. +48 76 878 37 78
 ZOKiR, pl. Reymonta 5, tel. +48 76 878 33 74, +48 76 878 34 28

3C. LEHNICE

Legnica (Lehnice) leží na soutoku řek Kačavy (Kaczawa), Černé vody (Czarna Woda) a Wierzbaka na pomezí Sudet a Slezské nížiny. V raném středověku zde stálo kmenové hradisko Trzebowian. Ve 13. stol. zde již stál knížecí hrad. V roce 1241 se na Lehnickém poli poblíž Lehnice odehrála krvavá bitva s Mongoly (Tatary). Od roku 1248 měla Lehnice statut hlavního města lehnického knížectví, později knížectví lehnicko-břežského (od roku 1675). Ke konci 18. stol. nastalo výrazné ekonomické oživení regionu. Byly zde zřízeny první manufaktury, vybudovaly se silnice a komunikace vůbec. V roce 1844 byla Lehnice napojena na Vratislavskou železnici.

Dynamický rozvoj Lehnice přerušily ve 20. stol. obě světové války. Především ta druhá se na hospodářství města výrazně podepsala. V roce 1945 se Lehnice ocitla na samé hranici Polska a v červenci tohoto roku byla vybrána za sídlo Severní armády sovětských vojsk. Statut velkoměsta začala znovu získávat na počátku 60. let, kdy se v jejím okolí odкрыla bohatá naleziště mědi.

Navštivte:

- renesanční domy na náměstí – někdejší obchody s rybami;
- renesanční dům „Pod Przepiórczym Koszem“ (Pod křepelčím košem) s cylindrovým arkýřem;
- starou radnici z 18. stol. s nízkou věží z r. 1929, dnes Kulturní centrum;
- fontány s Neptunem (z 18. stol.) a Sirénou na náměstí;
- katedrálu sv. Petra a Pavla;
- piastovský hrad z počátku 13. stol., dnes po několika úpravách a požárech v novogotickém stylu, hlavní fortna je ozdobena bustami lehnických Piastovců;
- kostel sv. Jana z 18. stol. s gotickým presbytářem, přeměněným na mauzoleum lehnicko-břežských Piastovců;
- mariánský kostel, jeden z nejstarších svého druhu v Dolním Slezsku, původně románský, jehož dnešní podoba pochází z 19. stol.;
- barokní budovu Rytířské akademie (Akademia Rycierska);
- dům lubiazských opatů – cisterciáků (dom Opatów Lubiąskich) z 18. stol.;
- zbytky městských hradeb s branami Głogowska i Chojnowska ze 14. stol.

Muzea: *Lehnický hrad, ul. Zamkowa, otevřeno úterý–sobota 10–16*
objednávky předem v Muzeu Miedzi – bývalém sídle lubiazských opatů
Muzeum mědi – bývalé sídlo lubiazských opatů, ul. Partyzantów 3
tel. +48 76 862 49 49 otevřeno středa–neděle 11–16.30

TRASA 1

Události:

Mezinárodní výstava Satyrykon
 Mezinárodní přehlídka zlatnických výrobků
 (Międzynarodowy Przegląd Form Złotniczych) – stříbro
 Evropské setkání národnostních a etnických menšin „Pod Kyczerą“
 Letní filmová akademie
 Lehnické varhanní večery
 Mezinárodní divadelní festival „Miasto“
 Soutěž polských sborů „Legnica Cantat“
 Varhanní festival „Conversatorium Organowe“
 Přehlídka prací mladých polských malířů
 Festival polské ekologické písně „Ekopiosenka“
 Soutěž mladých polských houslistů „Młody Paganini“



Lehnické centrum kultury

Turistické informace: OSiR, ul. Najświętszej Marii Panny 7

59-220 Legnica, tel. +48 76 723 38 01

ci@osir.legnica.pl, www.osir.legnica.pl, www.legnica.um.gov.pl, www.infolegnica.pl

Jawor je město ležící na řece Szalona Nysa ve Slezsko-lužické nížině. Původně zde sídlili Prajawařané, někdy v 7. stol. sem přibyli slovanští Třebované a zhruba po 300 letech zabral toto území kníže Měšek I. Městských práv nabyl Jawor ve 13. stol. a v letech 1306–1346 byl hlavním městem samostatného jaworského knížectví. Poté přešel do vlastnictví českých králů, stal se městem královským a metropolí tohoto regionu. S počátkem 15. stol. se družil nechvalně známé vyhnání Židů (rok 1420). V 16. stol. byl Jawor jedním z největších center dolnoslezského tkalcovství. Ve druhé pol. 17. stol., v souvislosti s Vestfálským mírem uzavírajícím třicetiletou válku, povolil katolický císař Ferdinand III. na nátlak protestantských Švédů místním luteránům vystavění třech kostelů na území, jež byla pod jeho přímou nadvládou. Tehdy byl též postaven Chrám Pokoje.

Navštivte:

- protestantský kostel Svatého Ducha, zvaný též Kostelem míru, ze 17. stol.; postavený ze dřeva a hlíny, jeden ze dvou dochovaných podobných kostelů v Dolním Slezsku, s nádherným barokním interiérem, emporami, erby jaworské šlechty, zapsaný do Seznamu kulturních památek UNESCO;
- piastovský hrad, zmiňovaný v pramenech již ve 13. stol., mnohokrát přestavěný;
- radnice ze 14. stol. se 65 metrůvou věží; chloubou radnice je Sněmovní sál s vitrážemi zhotovenými v Berlínském institutu vitráží;
- novorenesanční, bývalý klášterní komplex řádu bernardinů z 15. stol., dnes regionální muzeum;
- Strzegomskou baštu z 16. stol. se zbytky opevnění;
- měšťánské domy na ulici Legnicka 3 z 16. stol. s renesančním portálem, domy jsou po rekonstrukci, jež proběhla ve 20. stol.;
- kostel sv. Martina z 12. stol. s charakteristickým raně gotickým vzhledem, který tvoří skvělý kontrast k monumentální barokní výzdobě.

Události: Jaworské koncerty míru – přelom srpna a září;
Mezinárodní chlebové trhy – červenec, srpen.

Turistické informace: Urząd Miejski, Rynek 1
59-400 Jawor, tel. +48 76 870 20 21
um@jawor.pl, www.jawor.pl, www.targi-chleba.pl



LEHNICKÉ POLE 3E.



Jawor

Legnickie Pole (Lehnické Pole) leží ve Slezsko-lužické nížině na řece Wierzbak. Právě zde se roku 1241 odehrála bitva s Mongoly (Tatary), v níž zahynul kníže Jindřich II. Pobožný. Až do 16. stol. patřilo benediktinům, které sem přivedla z Čech kněžna Anna, vdova po jmenovaném Jindřichu II. Pobožném. V roce 1836 byl klášterní komplex rozšířen a během 2. svět. války byl v jeho zdech zřízen zajatecký tábor Oflag VIII, v němž byli vězněni francouzští, jugoslávští a sovětské důstojníci. Polský prezident vydal později rozhodnutí, jímž Lehnické pole a bývalý benediktinský klášter oficiálně prohlásil za historickou památku.



Kostel míru

Navštivte:

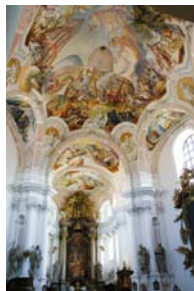
- někdejší benediktinský kostel Nejsvětější Trojice z 12. – 14. stol., v němž se nachází Muzeum bitvy u Lehnice;
- kostel sv. Hedviky z 18. stol., který projektoval jeden z nejslavnějších středoevropských barokních architektů K. I. Dientzenhofer a který opatřil freskami bavorský umělec Kosma Asam.



Kostel míru



Jawor



Turistické informace: Urząd Gminy w Legnickim Polu ul. K.I. Dientzenhofera 1, 59-241 Legnickie Pole, tel. +48 76 858 28 10 sekretariat@legnickiepole.pl, www.legnickiepole.pl

3F. LUBUŠ

Lubiąż (Lubuř) – Obec ležící ve wołowském okrese na pravém břehu řeky Odry, která kdysi plnila úlohu tržiště. Od 13. stol. do roku 1844 se Wotow těšil městským právům. V zákrutu Odry stojí bývalý cisterciácký barokní klášterní komplex s klášterním kostelem, kostelem sv. Jakuba, klášterem, opatským sídlem a dalšími klášterními budovami. Jde o jeden z největší klášterních komplexů v Evropě vůbec. V jeho lůně se nacházejí díla věhlasných umělců slezského baroka – z malířů zmiňme kupř. M. Willmanna, F. A. Schefflera či P. Ch. Bentuma, ze sochařů pak kupř. F. Mangoldta či M. Steinla. Za 2. svět. války se ve zbrojovce umístěné v jeho podzemí vyráběly zbraně.

Navštivte:

- klášterní komplex s knížecí síní, refektářem, klášterním kostelem a četnými klášterními budovami;
- tematické výstavy.



Bývalý cisterciácký klášterní komplex v Lubuři



Události:

- Karneval na hradě;
- festival alternativní kultury Slot Art Festival;
- festival elektronické hudby Electocity.

Turistické informace: pl. Klasztorny 3, 56–100 Lubiąż
tel. +48 71 389 71 66, www.karczmacysterska.pl
Fundacja Lubiąż, pl. Maxa Borna 9, 50–204 Wrocław
tel. +48 71 322 21 29, www.fundacjalubiaz.org.pl

Środa Śląska (Slezská Středa) leží na kopci nad řekou Średzka Woda. Od nepaměti vedly přes Slezsko trasy obchodních cest spojující východní Evropu se západní. Na jedné z nich povstala už někdy ve 12. stol. osada s názvem Středa (Środa). Ještě před rokem 1214 získala statut města, a to na základě tzv. magdeburského práva, které v této své modifikaci bylo zvané „Średzke“ (ius sredense). Do 13. stol. náležela Slezská středa vratislavským biskupům, později přešlo do držení českých králů. Během osvobozovacích bojů na konci 2. svět. války bylo město značně poničeno. V r. 1985 zde byl nalezen stříbrný poklad – největší množství stříbrných mincí (především Pražských grošů Václava II.) ve Slezsku. Ještě větší objev se podařil o tři roky později (r. 1988), kdy byly nalezeny stovky zlatých a stříbrných mincí, šperků a část zlatého knížecího diadému z 15. stol.

Navštivte:

- radnici z 15. stol., přestavěnou v 16. resp. 19. stol., dnes regionální muzeum;
- četné zbytky cihlových městských hradeb ze 14. – 15. stol.;
- kostel sv. Ondřeje z 13. stol. – jeden z nejstarších kostelů ve Slezsku;
- gotickou zvonici ze 14. stol.;
- trosky hradu kastelánového typu z 12. stol., rozebraného v roce 1803;
- románský kostel Panny Marie postavený kolem roku 1220, vedle něj pak dva smířčí kříže;
- poklad ze Slezské Středy uložený v Regionálním muzeu.
- Skarb Średzki w Muzeum Regionalnym



Události:

- vinobraní v Městě pokladů – září;
- Dny Slezské Středy.

Turistické informace: Urząd Miejski, Plac Wolności 5
55-300 Środa Śląska, tel.+48 71 317 30 52, www.srodaslaska.pl

TRASA 1 Zhořelec – Bolesławiec – Lehnice – Vratislav – Olešnice – směr Varšava



4. OKOLÍ VRATISLAVI

- 4A. Brzeg Dolny
- 4B. Wojnowice
- 4C. Krobielowice
- 4D. Vratislav



TRASA 1

BRZEG DOLNY 4A.

Brzeg Dolny leží na pravém břehu řeky Odry. Nejstarší osídlení pochází z 6.– 8. stol. V 15.–16. stol. byl znám díky plavbě po Odře, která zde ostatně funguje dodnes, kdy je Brzeg Dolny střediskem chemického průmyslu. K lákavým atrakcím města patří moderní koupaliště a komplex sportovišť.

Navštivte:

- klasicistní zámek s parkem projektovaný K. G. Langhansem, autorem Braniborské brány;
- barokní měšťanské domy ze 17. stol.

Turistické informace:

Gminne Biuro Promocji i Informacji
ul. 1 Maja 21, 56–120 Brzeg Dolny,
tel.+48 71 319 65 34
admin@brzegdolny.pl, www.brzegdolny.pl



WOJNOWICE 4B.

Tato vcelku malá obec ležící cca 25 km od Vratislavi a je známá díky své goticko-renesanční vodní tvrzi, která pochází z 15. stol. V letech 1513–1570 byla tato rytířská tvrz přestavěna na reprezentativní renesanční sídlo. Dnes je ve správě Společnosti historiků umění. Byl zde zřízen Dům tvořivosti vytvářející prostředí pro umělce a vědce nejen z Vratislavi, ale z celého Polska.

Navštivte:

- hradní zástavbu (okolí, vodní příkop, zámecké zahrady).

Turistické informace:

Zamek w Wojnowicach
ul. Zamkowa 2, 55–334 Wojnowice
tel. +48 71 317 07 26
zamekwojnowice@poczta.onet.pl
www.zamekwojnowice.pl



4C. KROBIELOWICE

Krobiełowice je vesnice ležící ve vřatislavském okrese. Je známá díky svému baroknímu zámku z 16. stol. Ten byl v 17. stol. přestavěn a od roku 1814 byl majetkem vynikajícího pruského maršála von Blüchera. Dnes je zde hotel pro turisty s restaurací a golfovým hřištěm. Nedaleko Krobiełowic je obnovené Blücherovo muzeum.



Most Rędziński



Wrocław – Tumi ostrov

Turistické informace: Pałac Krobiełowice
55-080 Kąty Wrocławskie, tel.+48 71 316 66 48
info@palackrobiełowice.com, www.palackrobiełowice.com

Wrocław (Vratislav) je jedním z největších polských měst a historickou metropolí Dolního Slezska. Leží v centru Slezské nížiny na řece Odře v místě, kde se do ní vlévají Oława, Widawa, Bystrzyca a Ślęza. Je to starší osada ležící na křižovatce starodávných obchodních cest z východu na západ a tzv. Jantarové stezky vedoucí z jihu na sever. Již v 10. stol. stálo na oderském ostrově, zvaném posléze Ostrów Tumski, slovanské hradiště, které dalo městu počátek. V roce 1000 zde bylo zřízeno biskupství. Městská práva obdržela Vratislav roku 1241 po tatarském nájezdu. Ve stejném roce bylo vytyčeno náměstí, jež s rozlohou 208 x 175m patří k největším v Evropě. Domy obklopující náměstí jsou směsí různých architektonických stylů a pocházejí povětšinou z 19. a 20. stol. Ve 13. stol. pak byly vztyčeny první městské hradby.

Většina městských budov byla rekonstruována po válečném běsnění. Řada z nich má ve svých útrokách gotické prvky, jako např. sklepy či portály. Nejzachovalejším a netknutým průčelím je obdařen manýristický dům U gryfů (Pod Gryfami) a měšťanský dům U sedmi kurfiřtů (Pod Siedmioma Elektorami) s nápaditou polychromií.

Dnes je Vratislav významným hospodářským centrem (elektro–strojírenský průmysl, kovodělný, strojírenský, textilní, chemický, spotřebitelský, obráběcí a automobilový). Město je administrativním a kulturním centrem regionu.

Vratislav – radnice



Vratislav



Turistické informace: Centrum Informacji Turystycznej
Rynek 14, 50–101 Wrocław, tel. +48 71 344 31 11, info@itwroclaw.pl
www.wroclaw.pl, www.turystyka.dolnyslask.pl, www.dolnyslaskweb.pl

Navštivte:

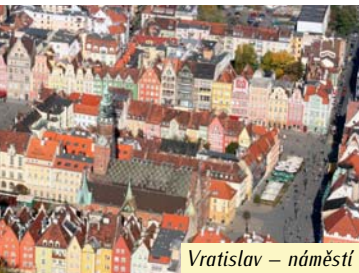
- gotickou radnici, jednu z nejkrásnějších světských budov současné Evropy;
 - kostel sv. Marie Magdaleny ze 14. stol. s románským portálem z 12. stol. a vyhlídkovou terasou;
 - gotický kostel sv. Alžběty s věží vysokou 86 m, na níž je vyhlídková terasa;
 - domky Jaś i Małgosia (Jeníček a Mařenka) – někdejší domky chrámových sluhů;
 - komplex Tumského ostrova, který tvoří gotická katedrála sv. Jan Křtitele s mariánskou kaplí ze 14. stol. a nádhernými barokními kaplemi, na její severní věži je pak vyhlídková terasa s výtahem;
 - románský kostel sv. Jiljí – nejstarší kostel ve městě;
 - kostel Svatého Kříže ze 13. stol.;
 - Most Tumski – podle pramenů nejstarší most ve Vratislavi;
 - gotický kostel Panny Marie na Písku na Písečném ostrově (Wyspa Piaskowa), jeden z největších ve městě, uvnitř je románský pískovcový portál ze 12. stol.;
 - barokní budovu Univerzity, někdejší Jezuitskou akademii z 18. stol., uvnitř je jako nejkrásnější část interiéru barokní Aula Leopoldina. (*Aula Leopoldina*), *plac Uniwersytecky 1*.
- Na Matematické věži (Wież Matematyczna) je vyhlídková terasa;
- visutý Most Grunwaldzki (Grunwaldský most);
 - Halu Stulecia z roku 1913 (první betonová budova na světě, její kopule je 65m široká a 23m vysoká, vedle stojí 93imetrová Jehla, ocelový obelisk z roku 1948; *ul. Wystawowa 1*, *tel. +48 71 347 51 00*;
 - Panoramu Ractawickou – zde je k zhlédnutí mj. Monumentální malba (120 v 15m) umístěná ve speciálně k těmto účelům zbudované rotundě, zachycující boj povstalců vedených T. Kościuszkiem s ruskými vojsky u Ractawic; *ul. Purkyniego 11*, *tel. +48 71 344 23 44*
 - Park Szczytnicki – k zhlédnutí jsou Japonské zahrady – *otevřeno od 1. 4. do 30. 10. denně od 9 do 18 hod.*;
 - Botanickou zahradu Vratislavské univerzity (Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego), *otevřeno od 1. 4. do 30. 10. denně od 9 do 18 hod.*
 - Muzeum Narodowe;
 - Most Milenijny;
 - Most Rędziański.

MUZEJA: Národní muzeum, Panorama Ractawicka, Městské muzeum, Etnografické muzeum, Přírodovědecké muzeum, Arcidiecézní muzeum





Wrocław – stadion na Euro 2012



Wrocław – náměstí



Wrocław – Wrocławia Cantans



Wrocław – Hala století

Wrocław – operní scéna



Události:

- Wrocławia Cantans
- Wrocławská opera pod širým nebem
 - Wrocławski Festiwal Jazzowy „Jazz nad Odrą”
 - Festival současné polské hudby
- kulturní festival Wrocław Non Stop
 - Přehlídka hereckých písní
 - Mezinárodní Kytarový Festival
- Mezinárodní festival vídeňské hudby
 - Setkání s námořnickou a folkovou hudbou
 - Festival námořnické hudby – Festival zvaný „Szanty we Wrocławiu”
 - Maraton Wrocławski
 - Juwenalia – Majáles
 - Vánoční Piknik
 - Wrocławská májka
 - Slavnost Tří králů
 - Jarní splavování wrocławských řek
 - Pokus o překonání světového rekordu ve hře na kytaru

DIVADLA: Teatr Polski, Wrocławski Teatr Współczesny, Teatr Muzyczny, Capitol, Wrocławski Teatr Komedia, Teatr Arka, Wrocławski Teatr Lalek

KINA: Korona, Arkady, Helios, Magnolia, Warszawa, Galeria Grunwaldzka

TRASA 1 Zhořelec – Bolesławiec – Lehnice – Vratislav – Olešnice – směr Varšava



5. OKOLÍ OLEŠNICE
5A. Olešnice

Olešnica (Olešnice) leží nedaleko Vratislavi na rovinaté půdě na úpatí pahorkatiny jménem Wzgórza Trzebnickie. Patří k nejstarším městům v Dolním Slezsku a byla založena na proslulé Jantarové stezce spojující Baltské moře s Jadranským. V roce 1255 vydal vratislavský kníže Jindřich III. Bílý pro Olešnici lokační listinu a následně ji obdařil tzv. středním právem městským (ius sredense). Již ke konci 13. stol. tu fungovala mincovna. Od roku 1320 byla Olešnice hlavním městem olešnického knížectví a rezidenčním sídlem knížete Konráda I., následovníka polského trůnu. Po smrti posledního knížete z rodu Piastovců – Konráda Bílého Mladšího – zakoupili Olešnici a celé knížectví páni z Poděbrad, posléze přešlo toto území pod vládu württenberských knížat. V 16. stol. zde vznikla druhá tiskárna ve Slezsku a renesanční zámek. V polovině 18. stol. se město stalo důležitým obuvnickým centrem.

Navštivte:

- hrad olešnických knížat – stojí na místě dávného hradiska, přestavěného v 16. stol. na renesanční zámek, další přestavby se uskutečnily v 19. a na poč. 20. stol.;
- zámecký kostel sv. Jana z první pol. 14. stol.;
- radnice z 1. pol. 15. stol.;
- kostel Panny Marie a sv. Jiřího;
- kostel Nejsvětější Trojice;
- pomník „Zlatých hodů“;
- Vratislavskou bránu (Brama Wrocławska)
 - jednu ze čtyř někdejších věží s fortanou střelnicích vchod do města;
- dochovaný komplex městských hradeb;
- Vdovský dům (Dom Wdów) z 18. stol.

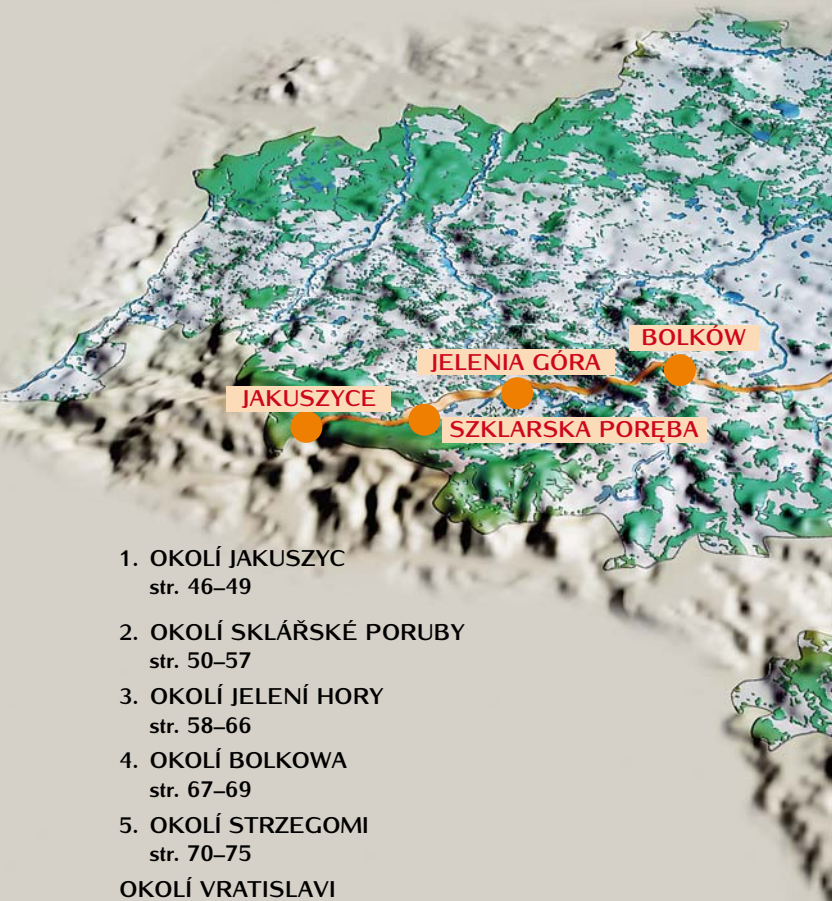


Události:

- Mezinárodní folklórní klání;
- Mezinárodní přehlídka koledníků „Pastoratka“;
- Přehlídka jarních a velikonočních zvyků a obyčejů „Kogutek“.

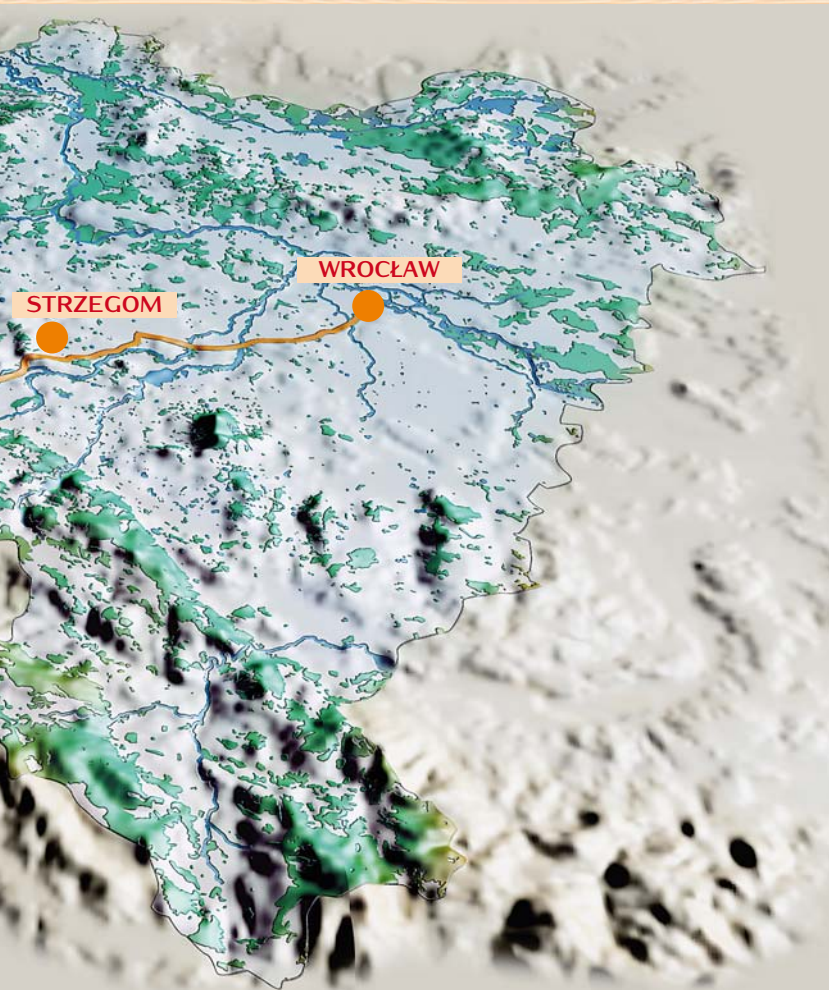
Turistické informace: Rynek – Ratusz, 56–400 Olešnica
tel. +48 71 798 21 16, www.olesnica.pl

TRASA 2 Jakuszyce – Sklářská Poruba – Jelení Hora – Bolków – Strzegom – Vratislav

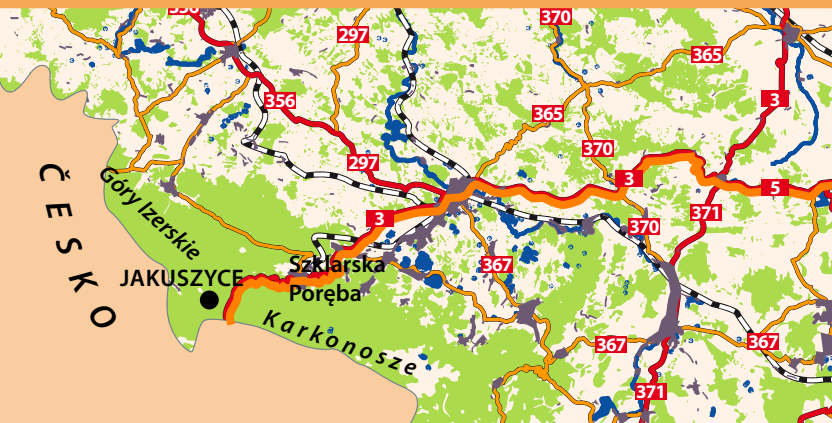


1. OKOLÍ JAKUSZYC
str. 46–49
 2. OKOLÍ SKLÁŘSKÉ PORUBY
str. 50–57
 3. OKOLÍ JELENÍ HORY
str. 58–66
 4. OKOLÍ BOLKOWA
str. 67–69
 5. OKOLÍ STRZEGOMI
str. 70–75
- OKOLÍ VRATISLAVI
str. 36–41

Délka trasy 142,0 km Dolním Slezskem
Přibližná doba jízdy: 2 h 15 min (3, E65, 5, 378, A4, AOW)



TRASA 2 Jakuszyce – Sklářská Poruba – Jelení Hora – Bolków – Strzegom – Vratislav



1. OKOLÍ JAKUSZYC

- 1A. Jizerské hory
- 1B. Jakuszyce
- 1C. Běh Piastovců
- 1D. Závody psích spřežení



JIZERSKÉ HORY 1A.

Nepříliš vysoké pásmo Jizerských hor (Góry Izerskie) představuje nejzápadnější část polských Sudet. Jizerské hory tvoří skupinu vrcholů táhnoucích se od severozápadu, tím nejvyšším je pak Vysoká kopa (Wysoka Kopa) (1126 m n. m.).

Podnebí je v těchto horách velmi různorodé, charakteristické jsou dlouhé zimy s velkým množstvím sněhu. Četné náhorní plošiny jsou díky nepatrnému odtoku vody vhodným místem pro vytváření vysokohorských rašelinišť s opravdu unikátní florou. Vyskytují se zde přírodní rezervace „Torfowisko Doliny Izery“ a rezervace „Krokusy“ v Górzyci.

Jedná se o velice pozoruhodnou lokalitu, a to i z hlediska turistického – mimo jiné i kvůli nádherným scénériím a zeměpisným zajímavostem. Funkční a hustá síť turistických stezek a lesních cest se značením umožňuje podnikat nezapomenutelné výlety. Mezi ty obzvláště okouzlující patří stezky vedoucí přes horské štíty Grzbetu Kamienického, resp. Wysokeho Grzbetu a pak dál podél řeky Jizery. Ze Zatačky smrti (Zakrętu Śmierci), která se v nadmořské výšce 755 m n. m. nachází mezi Sklářskou Porubou (Szkłarska Poręba) a Świeradowem-Zdrój, se naskýtá nádherný výhled na panorama Krkonoš, popř. Jelenohorské kotliny (Kotlina Jeleniogórska).

Na úpatí hor se nachází Polana Jakuszycka, která je známá díky každoročně pořádanému Biegu Piastów. Jizerské hory jsou velmi frekventovanou oblastí horské cykloturistiky.



1B. JAKUSZYCE

TRASA 2

Jakusyce leží v nadmořské výšce 886 m n. m na pomezí Krkonoš a Jizerských hor. Kdysi dávno byly malou horskou vsí na hraničním přechodu do Čech (Jakusyce – Harrachov), dnes jsou součástí Sklářské Poruby



(Szklarska Poręba). Jejich podnebí se je srovnatelné s podnebím alpským o nadmořské výšce 1500 m n. m. Vzhledem k dlouhodobé sněhové pokrývce byl v Jakuszycích zřízen areál zimních sportů a běžeckého lyžování.

Události:

- Závody psích spřežení (leden);
- Bieg Piastów (březen).

1C. BĚH PIASTOVČŮ

Od roku 1976 se na Jakuszycké Polaně nedaleko Sklářské Poruby konají každý rok v březnu mezinárodní lyžařské závody nazvané Běh Piastovců (Bieg Piastów). Tohoto *Festivalu běžeckého lyžování* v Jakuszycích se pravidelně účastní 6 – 7 tisíc osob. Na startu vedle sebe stojí závodníci z Polska, Německa, České republiky i z celé řady dalších zemí. Běh Piastovců bývá odstartován v pátek Krkonošským běžeckým závodem dětí a mládeže neboli Malým během Piastovců (Karkonoski Bieg Narciarski Dzieci i Młodzieży – Mały Bieg Piastów). V sobotu pak startuje hlavní část závodu – 50 km dlouhý Hlavní běh Piastovců (Główny Bieg Piastów) klasickou technikou.



Informace:

Bieg Piastów w Jakuszycach
tel. +48 75 717 33 38
biuro@bieg-piastow.pl
www.bieg-piastow.pl

Turistické informace: ul. Jedności Narodowej 1a, 58-580 Szklarska Poręba
tel. +48 75 754 77 40, it@szklarskaporeba.pl, www.szklarskaporeba.pl

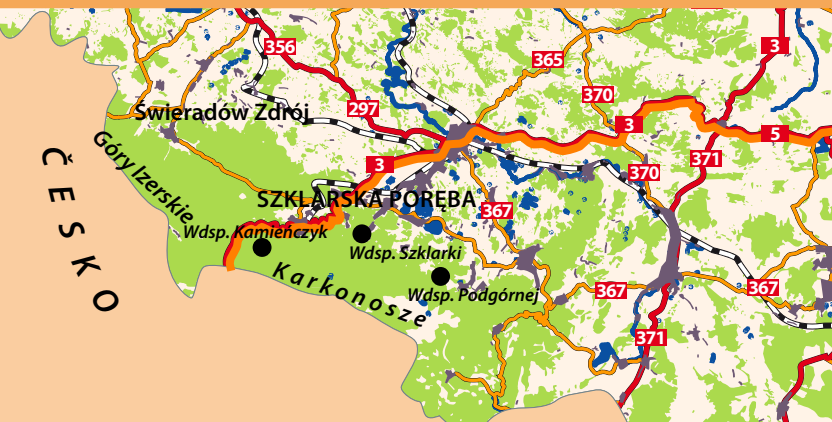
ZÁVODY PSÍCH SPŘEŽENÍ 1D. – JAKUSZYCE

Již několik let se v Jakuszycké Polaně konají závody psích spřežení. Tento podnik přitahuje plno milovníků sibiřských husky, aljašských malamutů, grónských psů, samojedů, akitů a kříženců plemen tažných psů. Jde o jeden z nejtěžších mezinárodních závodů psích spřežení, přesto nebo možná právě proto se těší mimořádné oblibě. Více než 700 tažných psů čeká na startu dychtivě na to, aby se mohli vydat na 110 km dlouhou trasu a utkat se se svými psími soupeři. Tuto nesmírně emotivní podívanou, již se účastní cca 70 nejlepších družstev z celého světa, můžete zhlédnout každým rokem v lednu.



Turistické informace: Urząd Miasta – Referat Promocji – Informacja Turystyczna
ul. Jedności Narodowej 1a, 58-580 Szklarska Poręba
tel. +48 75 754 77 40, it@szklarskaporeba.pl, www.szklarskaporeba.pl

TRASA 2 Jakuszyce – Sklářská Poruba – Jelení Hora – Bolków – Strzegom – Vratislav



2. OKOLÍ SKLÁŘSKÉ PORUBY

- 2A. Krkonoše
- 2B. Sklářská Poruba
- 2C. Vodopád Kamieńczyk
- 2D. Vodopád Szklarki
- 2E. Świeradów-Zdrój
- 2F. Vodopád Podgórnej



Krkonoše jsou se svým nejvyšším vrcholem Sněžkou (1602 m n. m) nejvyšším a nejrozsáhlejším pohorím Sudet. Táhnou se od Novosvětského průsmyku (Przetęcz Szklarska) s nadmořskou výškou 886 m n. m na západě, k Pomezním boudám (Przetęcz Okraj) s nadmořskou výškou 1046 m n. m na východě.

Z geologického hlediska je Sněžka horou s žulovým podložím a s vrcholkem tvořeným metamorfovanými horninami.

Jejich mírné a vlhké podnebí se značně liší od ostatních horských pásem v Sudetech. Příznačné pro ně je velmi častá proměnlivost počasí.

Největší vliv na jejich reliéf měl baltský ledovec, který vytvořoval velkou část této krajiny, jmenovitě typické sněžné jámy (ledovcové kary) jako např. Łomniczki, Wielki i Mały Staw, Malá sněžná jáma, Velká sněžná jáma nebo Černá jáma.

Zvětrávání hornin dalo vzniknout obrovským skalním rumovištím, tzv. sufová pole (na Sněžce, Stříbrném hřbetu (Smogornia), Jínonoši (Szrenica), a žulovým skalním útvarům, jako jsou např. Poutníci, Slunečníky, Koňské hlavy, Tři prásátka, Skalní brána nebo Ovčí skály.

Nespočet krkonošských horských potoků stéká v peřejích padajících se svislých skalních útesů ledovcových kotlů a skalních prahů. Nejdelší (300 m) sled těchto kaskád pak najdeme na vodním toku zvaném Łomniczka. Dalšími známými vodopády jsou pak Szklarki, Kamieńczyka či Podgórnej.

Sněžné Jámy





Slezský dům



Sněžka

Výjimečnost Krkonoš a jejich nezaměnitelné kouzlo zapřičinily, že zde už v roce 1933 vznikly první přírodní rezervace: Sněžné jámy, Černá jáma, Jáma Łomniczky a sněžné jámy Malého, resp. Velkého ledovcového jezírka.

16. ledna 1959 byly Krkonoše vyhlášeny za Krkonošský národní park (KRNAP) a roku 1993 se KRNAP stal součástí pohraniční Světové sítě biosférických rezervací UNESCO.

Ve floře Krkonoš najdeme hned několik vegetačních stupňů a napočítáme zde na 650 druhů rostlin cévnatých, 450 druhů rostlin mechovitých a 400 druhů lišejníků. O jejich nesmírné hodnotě svědčí i výskyt zhruba 40 chráněných druhů a v neposlední řadě též reliktvů a endemitů (lomikámen pižmový, zvonek český, jeřáb sudetský). Ze zástupců fauny pak z těch obzvlášť vzácných zmiňme kupř.: muflona, rejska horského či kulíka hnědého.

V současnosti jsou Krkonoše nejoblíbenějším pohořím celých Sudet a každoročně přilákají stovky tisíc turistů z obou zemí, a to jak v letní, tak i v zimní sezóně. Atraktivní jsou pro všechny – pro milovníky pěší i cykloturistiky a také pro vyznavače zimních sportů. Krkonošská lázeňská města Karpacz, Kowary a Sklárská Poruba spolu s okolními obcemi nabízejí návštěvníkům celou řadu pozoruhodných lákadel.

Turistické informace: ul. Jedności Narodowej 1a, 58-580 Szklarska Poręba
tel. +48 75 754 77 40, it@szklarskaporeba.pl, www.szklarskaporeba.pl

SKLÁŘSKÁ PORUBA 2B.

Szkłarska Poręba (Sklářská Poruba) se rozprostírá v údolí řeky Kamienna v nadmořské výšce 440–886 m n. m. Svou jižní stranou se dotýká krkonošských svazích (hora Szrenica – česky Jinonoš, vysoká 1362 m), součástí Krkonoš je i svou východní částí, na severu pak zasahuje do Jizerských hor.

Při návštěvě Sklářské Poruby nesmíte opomenout zhlédnout nejvyšší vodopád nacházející se v Sudetech, a sice Wodospad Kamiieńczyka a Wodospad Szklarki. Zajímavými objekty ve městě jsou mimo jiné Mlýn sv. Lukáše (založený v roce 1870) a Chata Valonů (Chata Walońska), tj. středověkých mistrů v těžbě a zpracování přírodních surovin. Nejmladší návštěvníky zas do zajista zaujme Dinopark a Gravitační skluzavka „Alpine Coaster“ s nejvyšším kolotočem v Polsku.

Sklářská Poruba je výchozím bodem hned několika turistických stezek, dostanete se odtud mimo jiné na Sněžné Jámy (Śnieżne Kottły), Jinonoš (Szrenica), z Jakuszyc pak k astrostezce, tj. modelu sluneční soustavy. Díky své poloze a příznivému klimatu přiláká Sklářská Poruba každoročně mnoho milovníků zimních sportů. Největší oblibě se v této lokalitě pak těší běžecké a sjezdové lyžování, nechybějí zde však ani amatérští snowboardisté, vyznavači skitouringu, jízdy kuligem či psím spřežením a v neposlední řadě ani lidé pohybující se po horách na sněžnicích.



Jinonoš



Lanovky: Linka „Karkonosz – Express“ délka: 2.393 m
Linka „Szrenica“ I část délka: 1417 m

SKLÁŘSKÁ PORUBA

Události:

- Závody psích spřežení – leden;
- Łabskiego pohár (Puchar Łabskiego) ve sjezdovém lyžování;
- Babinec Night Jam Session – freestyleové snowboardové a lyžařské závody;
- Pohár rozhlasové Trojky (Puchar Radiowej Trójki) ve sjezdovém lyžování;
- Polské olympijské hry mládeže v zimních sportech;
- Hvězdy na sněhu (Gwiazdy na śniegu) – hvězdy polského showbyznysu na svazích SKIARENY Jinoše (Szremnica) – březen;
- Pohár starosty Sklářské Poruby (Puchar Burmistrza Szklarskiej Poręby) ve sjezdovém lyžování a jízdě na snowboardu;
- Mistrovství Polska ve stavění soch ze sněhu „Śniegolepy“ – leden;
- Bieg Piastów;
- Retro závod (Wyścig retro) – únor;
- Jizerská májka (Izerska Majówka) – květen;
- Jarní běh na lyžích (Wiosenny Nordic Walking) – květen;
- Závody historických vozidel (Rajd Pojazdów Zabytkowych) – červenec.



Výšlap na Jinoš



Muzeum C. i G. Hauptmannów



Mineralogické muzeum



Krkavčí skály

Turistické informace: ul. Jedności Narodowej 1a, 58-580 Szklarska Poręba
tel. +48 75 754 77 40, it@szklarskaporeba.pl, www.szklarskaporeba.pl

VODOPÁD KAMIEŃCZYK 2C.



Vodopád Kamieńczyk u Sklářské Poruby je nejdelším vodopádem v krkonošské oblasti vůbec. Potok Kamieńczyka v těchto místech teče úžlabinou a vytváří tři kaskády o celkové výšce 27 metrů. Za prostřední kaskádou, schovaná za vodním proudem, se nachází uměle zvětšená jeskyně zvaná Zlatá jáma (Złota Jama), objevená středověkými valonskými hledači zlata v Krkonoších. Přístup k vodopádu pro turisty je zpoplatněn. U vodopádu stojí horská chata s restaurací Szatas).



VODOPÁD SZKLARKI 2D.

Malebný Vodopád Szklarki ležící mezi Sklářskou Porubou a Piechowicemi je turisty hojně navštěvován pro svou snadnou dostupnost – je přístupný i lidem na invalidním vozíku. Potok Szklarka zde těsně před ústím do řeky Kamienna vytváří více než 13 metrů vysoký vodopád, který je součástí Krkonošského Národního Parku. Vedle Vodopádu Szklarki stojí horská chata „Kochanówka“.

Turistické informace: ul. Jedności Narodowej 1a, 58-580 Szklarska Poręba
tel. +48 75 754 77 40, it@szklarskaporeba.pl, www.szklarskaporeba.pl

Świeradów-Zdrój je lázeňské město ležící v Jizerských horách na okraji západních Sude. Nachází se v údolí řeky Kwisy v nadmořské výšce 450–650 m n. m. Lázně Świeradów-Zdrój mají mnohaletou a bohatou tradici. Nacházejí se zde četné minerální a radonové prameny a také rašeliniště.

V zimní sezóně zavítá do tohoto lázeňského města obrovské množství turistů. Zdejší klimatické a přírodní podmínky sem přilákají hosty z Polska i zahraničí. Perfektně připravené sjezdovky a vleky jsou pro milovníky zimních sportů zárukou několikahodinového aktivního odpočinku. Největším lákadlem pro sjezdaře je bezesporu moderní Kolej Gondolowa, sjezdovka dlouhá 2172 m.

Ve městě je k dispozici hned několik možností ubytování a stravování. Návštěvníci lázní si mohou odpočinout a nabrat síly v mnoha místních zařízeních.

Navštivte:

- Lázeňský dům (Dom Zdrojowy) z 19. stol. se 45 metrovou hodi-novou věží a 80imetrovou, nejdelší kolonádou v Sudetech;
- Čertův mlýn (Czarci Młyn) z roku 1890;
- novogotický kostel sv. Josefa;
- lázeňský park se záhony azalek a rododendronů;
- místa určená k pití minerálních vod;
- horskou chatu „Chatka Górzystów”
 - bývalou evangelickou školu;
- horskou chatu na „Stogu Izerskim”, doslova na Jizerském stohu, postavenou roku 1924 ve slezsko-lužickém slohu;
- vilu Marzenie (Sen), postavenou roku 1901 z iniciativy Julia Pintsche z Berlína.



Turistické informace: ul. Zdrojowa 10, 59-850 Świeradów-Zdrój
tel. +48 75 781 63 50, it@swieradowzdroj.pl, www.swieradowzdroj.pl

VODOPÁD PODGÓRNEJ 2F.

Pěkným a stále častěji navštěvovaným je třetí z krkonošských vodopádů – Podgórnej v Przesiece, jenž se v nadmořské výšce 550 m n. m. vytvořil na řece Podgórna. Je možné jej obdivovat jak zdola z můstku, tak shora ze skalních teras.

Nedaleko pak vedou zelená a žlutá turistická stezka do Karpacze a Borowic.



Jizerské hory



Turistické informace: ul. Bankowa 27, 58-500 Jelenia Góra
tel. +48 75 767 69 25, it@jeleniagora.pl, www.jeleniagora.pl

TRASA 2 Jakuszyce – Sklářská Poruba – Jelení Hora – Bolków – Strzegom – Vratislav



3. OKOLÍ JELENÍ HORY

- 3A. Hrad Chojník
- 3B. Jelení Hora
- 3C. Jelenohorský aeroklub
- 3D. Zámek Paulinum
- 3E. Zámek Łomnica
- 3F. Zámek Stanisław

- 3G. Zámek Wojanów
- 3H. Karpacz
- 3I. Kowary



HRAD CHOJNIK 3A.

Hrad Chojnik stojí na vrcholku stejnojmenného, 627 metrů vysokého kopce. Strmé stěny tohoto kopce tvoří svislé skalní útesy dlouhé i 105 m.

Kamenný hrad zde byl vystavěn v letech 1353–1364 svídnicko-javorským knížetem Bolkem II. Malým. V roce 1377 se jeho majitelem stal zakladatel rodu Schaffgotschů Gotsch Schoff. Tomuto rodu pak Chojnik náležel až do roku 1945. V roce 1635 byly všechny majetky rodu spolu s hradem zkonfiskovány a v jeho útrobách byly umístěny jednotky císařských vojsk. Rodu Schaffgotschů byl hrad navrácen roku 1648. Když pak do něj ale 31. 8. 1675 udeřil blesk, vypukl zde velký požár, který po sobě zanechal obrovskou spoušť. Po této události už nebyl Chojnik nikdy opraven.

Díky své poloze je Chojnik jediným hradem ve Slezsku, který nebyl nikdy dobyt. Malebná zřícenina hradu láká turisty už od konce 18. století. V roce 1822 zde byl vybudován hostinec s možností najmout si průvodce pro výlety do okolí. V roce 1860 byla na severní baště hradu otevřena turistická bouda, postavená v novogotickém slohu. Od roku 1993 zde působí Rytířské bratrstvo hradu Chojnik. Každý rok v polovině září pořádá toto bratrstvo rytířský turnaj ve střelbě z kuše s názvem „O zlatou střelu Chojniku“.



Turistické informace: Zamek Chojnik, 58–570 Jelenia Góra – Sobieszów
tel. +48 75 755 63 94, tel. +48 75 755 35 35 (schronisko), tel. +48 502 25 21 57
kontakt@chojnik.pl, www.chojnik.pl

Jelenia Góra (Jelení Hora) leží v kotlině nad řekou Bobr a je ze všech stran obklopená horskými masivy. Na západě sousedí s Jizerskými horami, na severu s Kačavskými horami, na východě s Janovickým rudohořím a na jihu s Krkonošemi. Ve 13. stol. bylo město významným centrem obchodu a řemesel svídnicko-javorského knížectví. V roce 1392 se Jelení Hora a celé toto knížectví staly součástí království českého. Za vlády Jagellonců pak město získalo město rozsáhlé pravomoci, právo ražby vlastní mince a v r. 1519 i právo na pořádání každoročních trhů. Ve druhé polovině 16. stol. byla ve městě a jeho okolí zahájena výroba lněného plátna zvaného voál. Ve druhé polovině 17. stol. nastal ve městě velký rozvoj obchodu s plátnem a přízí.

V 19. stol. zde několik průmyslníků vystavělo továrny. Došlo také k výraznému rozvoji cestovního ruchu v Krkonoších, pro který se Jelení Hora stala přirozeným výchozím bodem. Postavilo se mnoho hotelů a pensionů, otevřely se četné restaurace a byla rovněž zahájena rozšířená výroba potravin a upomínkových předmětů. K dalšímu hospodářskému rozvoji došlo díky zavedení železniční tratě do města na trase Vratislav – Berlín.

Na okraji Jelení Hory se nacházejí léčebné lázně Cieplice, v nichž se léčí lidé s nemocemi pohybového ústrojí, močových cest, krevního oběhu, s očními chorobami, ale též s ženskými nemocemi. Teplé sířičité prameny dosahují teploty ž 90°C.



Navštívte:

- kamenné měšťanské domy s podloubím na náměstí;
- radnici z 18. stol., vedle ní kamennou fontánou se sochou Neptuna z roku 1727;
- kostel Svatého Kříže zvaný Kostel Milosti z počátku 18. stol., vedle něj pak devatenáct náhrobků;
- gotický farní kostel sv. Erasma a Pankráce z 15. stol. s renesanční výzdobou;
- zbytky městského opevnění z 15. století;
- pravoslavný kostel sv. Petra a Pavla z 18. stol.;
- kapli sv. Anny s obrannou věží z 16. stol.;
- Wojanowskou věž z 16. stol.

V lázních Cieplice:

- klasicistní zámek rodu Schaffgotschů z 18. stol.;
- lázeňský park ve francouzském stylu s budovami Lázeňského divadla a Lázeňského pavilonu;
- Přírodopisné muzeum v Norském parku;
- barokní kostel sv. Jana Křtitele;
- nejstarší lázeňský dům v Cieplicích, tzv. Dlouhý dům (Długi Dom), z 16. stol.;
- bývalý klášter cisterciáků z 18. stol.;
- hrad Chojnik v Sobieszowě, postavený okolo roku 1355 jako strážný hrad;
- dům Gerharta Hauptmana v Jagniątkowě, známého německého dramatika a laureáta Nobelovy ceny za literaturu za rok 1912 – dnes muzeum.

Události:

- Festival světla – leden;
- Festival vídeňské hudby;
- Mezinárodní festival pouličních divadel;
- Mezinárodní jazzový festival „Krokus Jazz Festival Jelenia Góra“;
- Mezinárodní festival nezávislých videofilmů ZOOM – Přiblížení (ZOOM – Zbliżenia)
- Cieplické jaro – květen;
- Rytířský turnaj ve střelbě z kuše o Zlatou střelu Chojnika (O Złoty Bełt Chojnika);
- Mezinárodní turnaj v tanci Karkonosze Open.



Turistické informace: ul. Bankowa 27, 58-500 Jelenia Góra
tel. +48 75 767 69 25, it@jeleniagora.pl, www.jeleniagora.pl

3C. JELENOHORSKÝ AEROKLUB



Jelenohorský aeroklub, který byl založen roku 1946, patří k předním polským, ba i evropským aeroklubům. K dispozici má dvě letiště – v Jelení Hoře a v Jeżowie Sudeckim. Aeroklub má celkem pět oddělení – letadlové, kluzákové, parašutistické, modelářské a historické. Zajišťuje několik druhů školení a turistických letů. Velké oblibě se těší akce organizované členy klubu, např. Kluzákové mistrovství Polska juniorů a seniorů, soutěž v přesnosti přistání, Baby Grunau, parašutistická soutěž. Četné akce, jakož i možnost proletět se nad Jelenohorskou kotlinou a Krkonošemi přitahují na letiště velké zástupy zájemců.

Turistické informace: Aeroklub Jeleniogórski, ul. Łomnicka-Lotnisko, 58-500 Jelenia Góra
tel. +48 75 752 60 20, tel. + 48 75 752 37 01, www.aeroklub.jgora.pl

3D. ZÁMEK PAULINUM



Zámek stojí v centru Jelení Hory a je obklopen parkem. Hustě zalesněný pahorek a vysoké skály tvoří přirozenou bariéru dělící zámek od městského ruchu.

Zámek Paulinum byl postaven v roce 1872. Po 2. svět. válce se stal největším polským skladištěm umění, v roce 1952 zde bylo zřízeno důstojnické kasino pro nedalekou vojenskou posádku.

V 60. letech zámek vyhořel. Od roku 2002 je zde stylový hotel a profesionální konferenční a relaxační centrum.

Turistické informace: Pałac Paulinum, ul. Nowowiejska 62, 58-500 Jelenia Góra
tel. +48 75 649 44 00, palac@paulinum.pl, www.paulinum.pl

TRASA 2

ZÁMEK LOMNICE 3E.

Zámek v Lomnici stojí 6 km od centra Jelení Hory v lůně Lomnického návrší (Wzgórza Łomnickie) nad řekou Bobr. Pochází ze 14. stol. Od roku 1738 náležel rodu Manzelů, jenž v roce 1800 vystavěl jen o několik metrů opodál druhý zámek, nazvaný později *Malý zámek* nebo též *Vdovin dům*.

Od roku 1997 se ve Vdovině domě nachází hotel a restaurace. Kromě toho se ve Velkém i Malém zámku konají od roku 1999 rozličné kulturní akce, jako např. výstavy, semináře a konference či podpůrné akce na ochranu okolních staveb.



Turistické informace: Pałac w Łomnicy, ul. Karpnicka 3, 58-500 Jelenia Góra 14
tel. +48 75 713 04 60, hotel@palac-lomnica.pl, www.palac-lomnica.pl

ZÁMEK STANISZOW 3F.

Jednou z nejkrásnějších vesnic Jelenohorské kotliny je Stanisław, ležící uprostřed Lomnického návrší.

Zámek byl postaven v letech 1784–1787 z iniciativy hraběte Jindřicha von Reusse.

Kolem zámku vznikla chráněná krajinná oblast. Celková rozloha parku a lesů čítala 194 ha. Na území parku se nacházela umělá zřícenina lovcského záměčku s mysliveckou jizbou z 19. stol., umělá jeskyně, poustevna, visuté skály, rozlehlé palouky a vyhlídková místa.

Dnes zde funguje hotel a restaurace.



Turistické informace: Stanisław 100, 58-500 Jelenia Góra
tel. +48 75 755 84 45, hotel@palacstaniszow.pl, www.palacstaniszow.pl



Zámek leží na úpatí Krkonoš, v Údolí zámků a parků Jelenohorské kotliny.

První zmínka o Wojanowě pochází z roku 1299. Od tohoto roku až do roku 1727 náležely pozemky k němu patřící rodě von Zedlitz. Wojanow sice přečkal bez újmy 2. svět. válku, avšak záhy nato byl vyplundrován a veškeré cennosti v něm byly rozkradeny.

Od roku 2004 vlastní zámek akciová společnost Spółka z o.o. „Pałac Wojanów”. Zámecký komplex, včetně parků, byl zcela zrestaurován a v roce 2007 byl dán k dispozici jako školicí a konferenční centrum s rekreačně-sportovním záze-
mím a lázněmi. Wojanowický zámek je součástí historického komplexu zámků a parků, který po generálních opravách opět skvěle zapadá do přírodní scenérie Jelenohorské kotliny.

Turistické informace: Pałac Wojanów, Wojanów 9, 58-508 Jelenia Góra
tel. + 48 75 754 53 00, recepcja@palac-wojanow.pl, www.palac-wojanow.pl

3H. KARPACZ

Karpacz leží v krkonošském Lomnickém údolí na úpatí Sněžky, v nadmořské výšce 480-885 m n. m.

V 15. stol. byl Karpacz lesní osadou a místem navštěvovaným hledači drahých kovů a drahokamů. Postupem času se toto území proměnilo v pastýřskou osadu, v 17. a 19. stol. proslul Karpacz jako výrobce léků tzv. Laboranty.

Dnešní Karpacz je ideálním místem pro milovníky zimních sportů a letní turistiky. Četné lyžařské stopy a vleky na krkonošských svazích, jakož i půjčovna sportovního vybavení umožňují turistům plně se využít jak na běžkách, tak i na sjezdovkách. Velké oblíbené, zejména u dětí, se těší snowbuting čili sjezdy na pontonech. A své si zde najdou i amatérští vyznavači skitouringu a pěších výletů.

Karpacz je místem, kde na turisty čeká mnoho atrakcí, a to jak v letní, ta i v zimní sezóně.

Navštivte:

- dřevěný kostelík Wang, který sem byl dovezen od jezera Wang, ležícího na jihu Norska, zde byl pak v roce 1844 částečně zrekonstruovaný. Je to ukázka nordicko-románské sakrální architektury – ul. Na Śnieżkę 8, Karpacz Górny, tel. +48 75 761 92 28, otevřený od pondělka do soboty od 9 do 17 hod. (od května od 9 do 18 hod.), v neděli od 11.30 do 17 hod.;
- novorománský a novogotický kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova z roku 1908;
- Muzeum sportu a turistiky s expozicí týkající se historie turistiky a zimních sportů v Krkonoších, přírodopisné centrum; ul. Kopernika 2, Karpacz, tel. +48 75 761 96 52, otevřeno denně od 9 do 16 hod. kromě pondělí a dnů následujících po svátcích;
- Městské muzeum hraček – sbírka panenek a hraček z celého světa, kterou dal dohromady Henryk Tomaszewski; ul. Karkonoska 5, Karpacz Górny, tel. +48 75 761 85 23, otevřeno – úterý 9–16.30; středa – pátek 9–15.30, neděle 10–16.30. V pondělí a dny následující po svátcích je zavřeno.



Události:

- Mistrovství Polska amatérů v alpském lyžování a jízdě na snowboardu Family Cup;
- Krkonošský skluz (Karkonoski Ślizg);
- Sjezd na čemkoli (Zjazd na byle czym);
- Koncerty v kostelíku Wang;
- Májka ve Western City;
- O pohár Samotni – závody ve slalomu na ledovci.



Turistické informace: ul. Konstytucji 3 Maja 25, 58-540 Karpacz
tel. +48 75 761 97 16, it@karpacz.eu, www.karpacz.pl

Město Kowary leží v západních Sudetech, na pomezí Krkonoš, Rudaw Janowických a Jelenohorské kotliny.

Jeho založení a rozvoj jsou spjaty především s dobýváním železné rudy a s kovářstvím. V roce 1148 našel valonský horník jménem Vavřinec Angelus na úbočí hory Rudnik železnou rudu. O 10 let později zde byla na pokyn polského knížete Boleslava Kadeřavého založena osada a v tomtéž roce (1158) se zde začala těžit železná ruda. V roce 1513 udělil tehdejší český a uherský král Vladislav Jagellonský Kowarům městská práva. Město proslulo rovněž výrobou perských koberců. V roce 1926 zde byl nalezen uran, jehož těžba spadá hlavně do přelomu 40. a 50. let. Dnes jsou Kowary přitažlivé jako ideální destinace, kde se spojuje tradice a možnost aktivního odpočinku.



Navštivte:

- gotický obranný kostel Panny Marie;
- zámecký komplex „Radociny“ (tzv. Nowy Dwór) z 16. stol.
 - původně renesanční, později pseudogotická stavba, obklopená parkem se vzácnými odrůdami dřevin;
- na mostě nad řekou Jedlica sochu sv. Jana Nepomuckého z roku 1725;
- Dům tradic města Kowary se stálou expozicí dějin hornictví a kovářství;
- Park miniatur Dolního Slezska, kde se nacházejí modely architektonických skvostů z celého Dolního Slezska;
- Kowarské doly zpřístupněné veřejnosti – „Kowarskie Kopalnie“;
- Podzemní štolny zpřístupněné veřejnosti „Sztolnie Kowarskie“ a Kowarské radonové inhalatorium (Inhalatorium Radonowe).

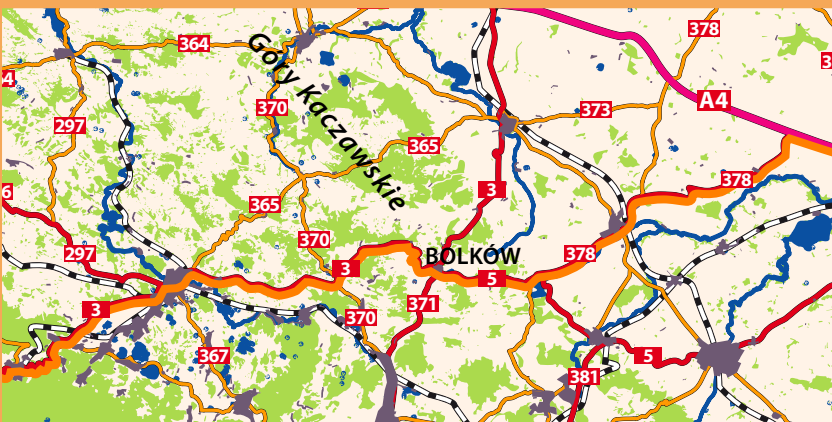


Události:

- Roháčková liga Kowary – leden, březen;
- Mezinárodní sjezdy na roháčkách – leden;
- Cyklistický vrchařský závod Kowary – Okraj – srpen;
- Dny romské kultury – srpen;
- Sjezd svatých Mikulášů – prosinec;
- Mistrovství v karate FSKA Ahotokan.

Turistické informace: ul. 1 Maja 1a, 58-530 Kowary
tel.+48 75 718 24 89, it@kowary.pl, www.kowary.pl

TRASA 2 Jakuszyce – Sklářská Poruba – Jelení Hora – Bolków – Strzegom – Vratislav



4. OKOLÍ BOLKOWA

- 4A. Kačavské hory
- 4B. Bolków



4A. KAČAVSKÉ HORY



Góry Kaczawskie (Kačavské hory) leží na severní straně Jelenohorské kotliny. Na východě tvoří jejich hranici řeka Nysa Szalona, na západě pak řeka Bobr. Na severu pak přecházejí v rozlehlé území Kačavské pahorkatiny. Jejich nejvyšším vrcholem je hora Skopiec, vysoká 724 metrů, tyčící se na jižním hřebeni hor.

Z hlediska geologického jsou Kačavské hory nesmírně zajímavé, díky jejich četným vápencovým územím vystupujícím na povrch (v okolí Wojciechowa) můžeme pozorovat v této oblasti krasové úkazy. Ostatně povrchové vyvěřeliny (čedič) dávají horám nezaměnitelnou podobou a neopakovatelný ráz. Kromě čediče a vápence jsou zde k vidění i jiné horniny – břidlice, melafyr, porfyr a různé druhy pískovce. Celé Kačavské hory jsou pak složeny hlavně z třetihorního čediče. Kačavské hory tvoří nepříliš vysoký, zato však dosti rozlehlý (310 km²) komplex s malebnou scénérií, se zajímavými skalními útvary na úbočích hor a štíty ve tvaru kužele. Celé toto horské pásmo charakterizuje rozlehlost a osobité kouzlo. Nedaleko Złotoryje se nachází Wilcza Góra, vysoká 373 metrů, kde se vyskytuje jedinečný svého druhu přírodní útvar v Evropě zvaný Čedičová růže.

Kačavské hory jsou ideálním místem na dlouhé výšlapky a vyjížďky na kolech. Na cyklisty zde čeká hustá síť značených lesních stezek, ale i cest, na něž velmi zřídka zavítají automobily. Hlavním turistickým centrem je Wojcieszów.

K návštěvě doporučujeme zejména všechny nejvyšší vrcholy a také Plichowické jezero (Jezioro Plichowickie) v údolí řeky Bobr. Za vidění stojí bezesporu i Borowy Jar, což je část údolí řeky Bobr, a horská chata Perła Zachodu (Perla západu) ležící nad Modrým jezerem – v neobyčejně malebném zákoutí Bobru. Neopomíňte ani Hvězdnatou jeskyni (Jaskinia Gwiaździsta) ve Wojcieszowie a taktéž tamní kamenolom, který je dnes sice již nefunkční, ale dá se z něj dostat do dalších dvou jeskyň.

Kačavské hory jsou místem, odkud je jedinečný výhled na Krkonoše a Jizerské hory. Stojí za to vydat se na kopec 501 metrů vysoký Ostrzyce s čedičovým štítem, dále na vrchol kopce zvaného Wilcza Góra (364 m) a do rezervace na Welislavských varhanách, nacházejících se na hoře Wielistawka (375 metrů). V neposlední řadě pak určitě navštívte i Chráněnou krajinnou oblast Góry Chelmsky a rezervaci Wąwóz Myśluborski.

Turistické informace: ul. Bankowa 27, 58-500 Jelenia Góra
tel. +48 75 767 69 25, +48 75 767 69 35
it@jeleniagora.pl, www.jeleniagora.pl, www.cieplice.pl

Město Bolków leží na řece Nysa Szalona, na pomezí Valbřiské a Kačavské pahorkatiny.

Ve 13. stol. byl Bolków obchodní osadou. V letech 1703–1810 vlastnil město řád cisterciáků z Krzeszowa. V 19. stol. zde nastal rozvoj textilního průmyslu. V nedaleké obci Świny stojí strážný hrad ze 14. stol. V 18. stol. pozbyl svého významu a po požáru, který zde vypukl v 19. stol., se změnil v ruiny.

Nejznámější památkou Bolkowa je hrad s věží ve tvaru klína, který byl postaven ve 13. stol. na vysokém kopci nad městem. Je to jeden z nejpěknějších horských hradů v Polsku. Jeho renesanční části spolu s opevněním byly postaveny v 16. stol. Dne hrad slouží jako místo rozličných kulturních akcí a je v něm zřízeno i muzeum se stálou expozicí.

Navštivte:

- hrad postavený ve 13. stol. na vysokém kopci nad městem, s renesanční částí z 16. stol.;
- klasicistní radnici na místě původní ze 14. stol.;
- kamenné domy s podloubím z 18. stol. na náměstí;
- středověké městské hradby;
- kostel sv. Hedviky ze 13. stol., před vchodem stojí socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1724;
- hrad Świny.



Události:

- rytířské turnaje a slavnosti;
- Castle Party;
- přehlídky ochotnických divadelních souborů.

Turistické informace: Urząd Miejski w Bolkowie, ul. Rynek 1, 59-420 Bolków
Zamek Bolków, ul. Księża Bolka, 59-420 Bolków, tel. +48 75 741 32 97
 tel. +48 75 741 32 13, um@bolkow.pl, www.bolkow.pl

TRASA 2 Jakuszyce – Sklářská Poruba – Jelení Hora – Bolków – Strzegom – Vratislav



5. OKOLÍ STRZEGOMI

- 5A. Strzegom
- 5B. Świdnice
- 5C. Valbřich
- 5D. Hrad Książ
- 5E. Szczawno-Zdrój



STRZEGOM 5A.

Navštívte:

- pozdněgotický kostel sv. Petra a Pavla, jeden z největších v Dolním Slezsku – 80 m dlouhý, 26 m vysoký, s kamennými podpěrnými oblouky a sloupy;
- barokní sochu sv. Jana Nepomuckého na místním náměstí;
- barokní sochu Nejsvětější Trojice vedle kostela sv. Petra a Pavla z 1. pol. 18. stol.;
- zbytky městských hradeb z 12. a 15. stol. se dvěma zachovanými baštami;
- hřbitovní kostel sv. Hedviky ze 14. stol.;
- nedaleko města zbytky mlýna a pevnůstky z 18. stol.;
- trhovou věž ze 14. stol. na náměstí, nyní s prosklenou kupolí.

Události:

- Světový pohár ve všestrannosti jezdeckých koní
 - World Cup Strzegom;
 - Mezinárodní folklorní festival.



Strzegom – bazilika



Turistické informace: tel. +48 74 856 05 23, www.strzegom.pl

SVÍDNICE 5B.

Świdnica (Svídnice) je jedním z nejkrásnějších polských měst, leží na řece Bystřici v Krkonoško-jesenickém podhůří.

Původně se na území dnešní Svídnice nacházela slovanská osada. Kolem roku 1220 zde byl založen františkánský klášter. Po více než dvaceti letech byla Svídnici udělena městská práva. Do roku 1291 patřilo město do vratislavského knížectví, poté se stalo hlavním městem samostatného piastovského knížectví. V roce 1392 přešla Svídnice, která v té době již byla významným hospodářským centrem Slezska, do rukou českých králů. Působilo zde 16 cechů, mezi jinými kupř. cech pekařů, tkalců, hrnčírů, ševců, kovářů a krejčích. Od roku 1526 se město ocitlo pod nadvládou Habsburků. Druhá polovina 19. stol. byla ve znamení rychlého rozvoje města.

Prolínaly se zde tradice a kultura hned několika evropských národů – Čechů, Maďarů, Rakušanů, Němců a Poláků, přičemž každý z nich zde po sobě zanechal hodnotné památky, třebas jen v místní architektuře.



Świdnica – katedrála



Świdnica – Kostel Míru

Navštivte:

- farní gotický kostel sv. Stanislava a sv. Václava s nejvyšší věží v Dolním Slezsku (103 m), s cenným gotickým a barokním mobiliářem;
- protestantský kostel Míru (augšpurského vyznání) ze 17. stol., z hrázděného zdiva a s barokní výzdobou; je to jeden z nejvyšších dřevěných kostelů v Evropě, je zapsán do seznamu Kulturního dědictví UNESCO;
- Muzeum obchodu s bohatou sbírkou kupeckého náčiní v radnici;
- Muzeum zbraní a militarií;
- opravené kamenné domy na náměstí;
- barokní sousoší Nejsvětější Trojice, jež ve středověku tvořilo geometrický střed města;
- kašny se sochami Neptuna a Atlanta.

Události:

- Bachův festival v kostele Míru;
- Svídnické jazzové noci;
- Festival filmové režie;
- Festival otevřeného divadla;
- Rallye Platinum Rajd Świdnicki Krause – duben;
- Svídnické dny – červen;
- Svídnická koleda – prosinec.

Turistické informace: ul. Wewnętrzna 2, 58-100 Świdnica
tel. +48 74 852 02 90, it@um.swidnica.pl, www.um.swidnica.pl www.ks-j.pl

VALBŘICH 5C.

Wałbrzych (Valbřich) leží v centrální části Středních Sudet na řece Pelcznici, v kotlině obehnané Valbřiskými horami.

Je to druhé největší město v Dolním Slezsku. Zmínky o něm nacházíme už ve 12. stol. Dodnes zde zůstalo zachováno urbanistické a zámecké uspořádání, stejně jako technické památky. Ve středověku zde byla značně rozvinutá těžba stříbra a olova. V 19. a 20. stol. se ve Valbřichu začalo těžit uhlí a došlo zde k velkému průmyslovému rozvoji.

Valbřich je dnes pojímán jako město s osobitými rysy a nenapodobitelným koloritem, jakkoli ztratilo své průmyslové postavení. Jistojistě však nenechává nikoho lhostejným.

Okolí města je přímo ideální pro různé formy turistiky – ať už pro tu pěší, vyjížďky na horském kole nebo pro jízdu na lyžích.

Navštivte:

- měšťanské domy z 18. a 19. stol. na náměstí;
- novogotický kostel svatých Andělů strážných;
- klasicistní protestantský kostel projektovaný známým architektem K. G. Langhansem;
- zámek Czetryců postavený na poč. 17. stol., sídlo okresního hejtmana;
- hrad Książ;
- renomované Stádo hřebců „Książ“;
- skleník v obci Lubiechow;
- Technické a průmyslové muzeum.



Valbřich – náměstí

Turistické informace: Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej
Rynek 9, 58-300 Wałbrzych, tel. +48 74 666 60 68
cit@um.walbrzych.pl, www.cit.walbrzych.pl



Hrad Książ stojí na okraji Valbřichu, na území v Książanské Chráněné krajinné oblasti. Stojí na skalním výběžku a je obklopen přirozeným údolím řeky Pelcznice. Hrad obklopuje 300 ha velký park, který je dendrologickou rezervací. Hrad dále zdobí terasy s fontánami.

Hrad Książ byl postaven v letech 1288–1292. Podnět k jeho výstavbě dal svídnicko-javorský kníže Bolek I. Přisný. V dávných dobách byl nazýván „clavis d Silesiam“ – Klíč ke Slezsku. Během husitských válek byl dobyt (1428–1829) a částečně zničen. V 90. letech 18. století byl Książ zrestaurován Janem Jindřichem VI. Hochbergským. K posledním úpravám hradu se přikročilo v letech 1908–1923. V roce 1941 byl zkonfiskován Hitlerovými vojsky. Byla z něj odvezena cenná umělecká díla, nábytek a knihovna. Pod hradem byly vykopány rozsáhlé prostory, které

měly později snad sloužit jako Hitlerův vojenský stan. V současnosti zde byly zaznamenány seismologické otřesy.

Hrad Książ patří k největším polským hradům, je v něm více než 400 místností a jeho celková rozloha čítá 150.000 m³. Nejpozoruhodnější místností je Maxmiliánův sál z 18. stol. V architektuře hradu zůstaly zachovány veškeré styly, jimiž hrad po četných úpravách a modernizacích prošel. V historických hradních stájích se v současné době chová plemeno hřebců slezského typu, známé po celém světě. Pěstuje se zde nepříliš rozšířená sportovní disciplína – jízda v koňských spřeženích.

Ve skleníku, zřízeném v nedaleké obci Lubichow, se pěstují květiny, jež zdobí hradní interiér.

Události:

- Mezinárodní festival komorní hudby;
- Festival květin;
- Galerie umění.

Turistické informace: Zamek Książ

Piastów Śląskich 1, 58-306 Wałbrzych, tel. +48 74 664 38 50

office@ksiaz.walbrzych.pl, www.ksiaz.walbrzych.pl

SZCZAWNO-ZDRÓJ 5E.

Szczawno-Zdrój leží na úpatí hory Chełmiec, v údolí potoka Szczawnik. Díky mísení kontinentálních a oceánských proudů zde panuje příjemné a osvěžující klima. Zdejší lázně patří k nejstarším v Dolním Slezsku.

První zmínky o knížecí vsi najdeme v tzv. Jindřichovské knize (Księga Henrykowska) z roku 1221. Na konci 13. stol. byla tato ves začleněna do majetku Hradu Książ. Městská práva obdrželo Szczawno-Zdrój v roce 1945. Léčivé vlastnosti zdejších minerálních vod byly široko daleko známy již po staletí, ale prvním, kdo je oficiálně objevil a uznal, byl v roce 1598 dvorní lékař rodu Hochbergů Caspar Schwenckfeldt. Od roku 1816 se tyto lázně začaly z iniciativy dr. Augusta Zemplina intenzivně rozvíjet. Rozličné procedury a rehabilitace lákají do Szczawna jak lázeňské hosty, tak lidi dychtící po regeneraci. Z procedur, které jsou zde k dispozici, jmenujme např. vodoléčbu, kryoterapii, laserovou terapii, léčbu ultrazvukem, masáže či pneumatickou komoru.

Navštivte:

- Lázeňský a Švédský park se vzácnými druhy dřevin, azalek a rododendronů;
- někdejší hospodu ve švýcarském stylu;
- sanatorium „Korona Piastowska“ (Piastovská koruna) – dům z roku 1818, v němž se narodil G. Hauptmann, držitel Nobelovy ceny za literaturu v roce 1912;
- lázeňskou dvoranu s koncertní síní a vycházkovou halu z konce 19. stol.;
- lázeňské budovy z přelomu 19. a 20. stol.

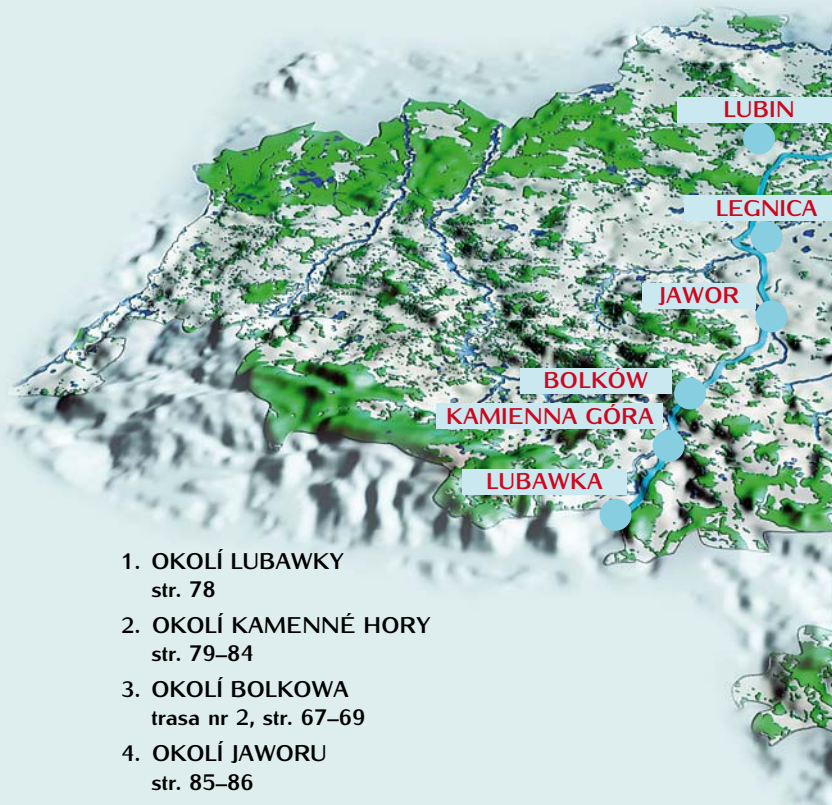


Události:

- Národní burza kabaretů Przewatka;
- Wratislavia Cantans;
- Festival Henryka Wieniawskiego.

Turistické informace: Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej Rynek 9, 58-300 Wałbrzych, tel. +48 74 666 60 68
cit@um.walbrzych.pl, www.cit.walbrzych.pl

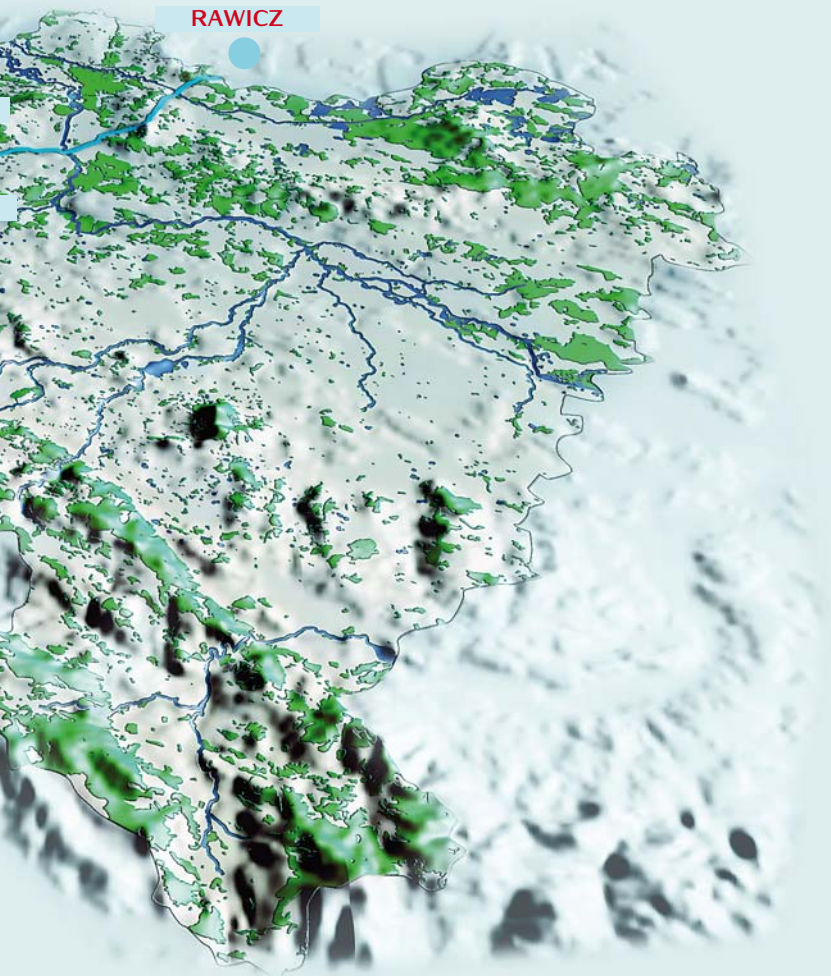
TRASA 3 Lubawka – Kamenná Hora – Bolków – Jawor – Lehnice – Lubin – Rawicz



1. OKOLÍ LUBAWKY
str. 78
2. OKOLÍ KAMENNÉ HORY
str. 79–84
3. OKOLÍ BOLKOWA
trasa nr 2, str. 67–69
4. OKOLÍ JAWORU
str. 85–86
5. OKOLÍ LEHNICE
trasa nr 1, str. 27– 35
6. OKOLÍ LUBINU
str. 87–89

Délka trasy 140,0 km Dolním Slezskem,
Přibližná doba jízdy: 2 h 15 min (5, (371), 3, 337)

RAWICZ



1A. LUBAWKA

Město ležící v blízkosti Lubawského průmysku, vstupní brány do Dolního Slezska, na starodávné obchodní stezce vedoucí z Prahy do Polska.

První historické zmínky vztahující se k městu pocházejí z roku 1284. Do roku 1810 byla Lubawka majetkem cisterciáckého řádu z Krzeszowa.

V blízkosti se nachází přírodní rezervace Kruczy Kamień (Krkavčí kámen) – porfýrový skalní útes. V okolí najdeme dokonalé podmínky k pěším vycházkám a v zimě k běžeckému a sjezdovému lyžování. V nedaleké Bukówce vznikla umělá vodní nádrž využívaná také pro rekreační účely. Okolí Lubawky nabízí vhodné podmínky pro vyžití – krásnou krajinu, čistý vzduch, turistické stezky řazené k nejkrásnějším v Krkonoších.

Navštivte:

- radnici z 18. století;
- měšťanské domy na náměstí z 18. století s podloubím;
- arní kostel ze 17. století, v interiéru s obrazem sv. Judy Tadeáše od známého slezského malíře F. A. Schefflera.



Lubawka – náměstí



TRASA 3 Lubawka – Kamenná Hora – Bolków – Jawor – Lehnice – Lubin – Rawicz



2. OKOLÍ KAMENNÉ HORY

- 2A. Krzeszów
- 2B. Chelmsko Śląskie
- 2C. Kamenné hory
- 2D. Kamenná Hora
- 2E. Balvany trpaslíků





V Kamenohorské kotlině, na úpatí Krzeszowského pohoří se nachází nenápadná vesnička Krzeszów. Historie tohoto místa začala v době, kdy sem Bolek I. Přísný přivedl ve 14. století cisterciáky. Krzeszowský komplex je dokonalým příkladem barokního slohu s perfektně zpracovanými architektonickými a malířskými detaily a sochami.

Bývalé cisterciácké opatství má přes 760 let. Až do doby zrušení řádu Pruskem v roce 1810 platilo za důležité umělecké a kulturní středisko přitahující nejvýznamnější umělce.

Dnes je bazilika Nanebevzetí Panny Marie v Krzeszowě jednou z nejkrásnějších pozdně barokních staveb na světě. Imponují sochy na průčelí kostela a vysoké věže završené mohutnými sochami andělů. Uvnitř chrámu najdeme fresky Georga Willhelma Neunhertze. V druhém chrámu, v kostele sv. Josefa, najdeme krásný cyklus fresek – největší umělecké dílo Michaela Willmanna, nejvýznamnějšího slezského barokního malíře, nazývaného „Slezský Rembrandt“. Dva kostely, hrobka svídnicko-javorských Piastovců a klášterní část představují nejvýznamnější barokní soubor ve Slezsku. Cestou kolem Krzeszowa můžeme u kaple na Hoře sv. Anny narazit na středověké smírčí kříže stojící osaměle u cesty. Impozantní je také soubor kaplí křížové cesty rozptýlených v okolních polích. Budete-li v Krzeszowě, určitě stojí za to navštívit letní zámek opatví, nazývaný Betlém (2 km od Krzeszowa).

Události:

– Cisterciácký den v Krzeszowě.

Turistické informace: Centrum poutníků, pl. Jana Pawła II

58-405 Krzeszów, tel. +48 75 742 32 79, www.opactwo.eu

Farnost Nanebevzetí Panny Marie, tel. +48 75 742 33 25

Úřad obce Kamienna Góra, al. Wojska Polskiego 10, 58-400 Kamienna Góra
tel. +48 75 610 62 30, www.kamiennagora.kei.pl

CHEŁMSKO ŚLĄSKIE 2B.

V Krzeszowské kotlině, mezi Krkavčími vrchy a Zaworami, se v obci Chełmsko na Sudetské ulici nacházejí slavné Tkalcovské domy.

Chełmsko bylo v 17. století velkým střediskem tkalcovství lnu. Tkalcovské domy, které zde vznikly, představují soubor historických dřevěných staveb postavených kolem roku 1707. Uspořádání domů je typické – vysunutě štítů a loubí chrání vstup do síně a dvoupatrového interiéru s obytnou světnicí a dílnou, z níž je přístup k říčce protékající za domem (voda sloužila k máčení plátna).

Tkalcovské domy v Chełmsku, nazývané také Dvanácti apoštolů, jsou těmi nejlépe dochovanými v oblasti Dolního Slezska. Do dnešních dnů se dochovalo jedenáct „Apoštolů“, dvanáctý lehl popelem.



Události:

- „Jarmark slezských tkalců“
- srpen



Turistické informace: Tkalcovské domy (Domy Tkaczy)

ul. Sudecka 13-29, 58-407 Chełmsko Śląskie

Sdružení pro rozvoj Chełmska Śląského „Tkacze Śląscy“

ul. Sądecka 15, 58-407 Chełmsko Śląskie, tel. +48 75 742 22 50

www.chelmsko.pl, www.jarmark.chelmsko.pl

Góry Kamienne (Kamenné hory) jsou horským pásmem v Orlické oblasti podél polsko-české hranice – rozprostírají se východně od Krkonoš a Janovického rudohoří, jižně od Valbřiských a Sovích hor a severně od Zawor a české části Stolových hor.

Kamenné hory jsou součástí Středosudetské pánve. Jsou tvořeny sedimentárními horninami, zejména pískovci, slepenci a břidlicemi a vulkanickými – porfýry, melafýry a jejich tufy. Tyto horniny vznikly v karbonu a permu.

Kopce Kamenných hor mají strmé svahy, úzké hřbety s velmi pestrou hřebenovou linií. Jsou často kuželovitého tvaru.



KAMENNÁ HORA 2D.

Kamienna Góra (Kamenná Hora) leží u řeky Bóbr v Kamenohorské kotlině. Město je díky své výhodné poloze vhodným výchozím bodem pro výlety do Krkavčích vrchů, Valbřiských hor a Janovického rudohoří.

Bolek I. Přísňý udělil v roce 1292 Kamenné Hoře městská práva. Od 14. století se město rozvíjelo jako středisko výroby sukna a od 16. století také lněného tkalcovství a plátna, zejména však vyhledávaného mezolanu (vlny s příměsí lnu). V 19. století zde vznikly první tkalcovny a přádelny. Po roce 1945 se Kamenná Hora stala největší dolnoslezským střediskem zpracování lnu.

Navštivte:

- renesanční a barokní měšťanské domy s podloubím na náměstí;
- gotický kostel sv. Petra a Pavla ze 14. století, zmiňovaný již v roce 1249;
- bývalý evangelický kostel Panny Marie Růžencové z 1. poloviny 18. století, jeden z šesti v Dolním Slezsku tzv. Kostelů milosti;
- židovský hřbitov s náhrobky z 19. století;
- zbytky středověkých kamenných hradeb z 15. století;
- zříceninu renesančního dvora z 16. století;
- zbytky bunkrů a štol nacistické továrny na výrobu munice;
- podzemní turistickou trasu pod Kamennou Horou;
- Muzeum dolnoslezského tkalcovství.

Události:

- Cisterciácký den v Krzeszowě;
- Mezinárodní výstava textilního umění.



Turistické informace: Urząd Miejski w Kamiennej Górze
pl. Grunwaldzki 1, 58-400 Kamienna Góra
tel. +48 75 645 51 10, www.kamiennagora.pl

2E. BALVANY TRPASLÍKŮ

Gorzeszów je vesnicí nacházející se asi 12 kilometrů od Kamené Góry, v jihovýchodní části Krzeszowské kotliny. V blízkosti vesnice, v Zaworách, je zřízena přírodní rezervace Głazy Krasnoludów (Balvany trpaslíků). Rezervace byla vytvořena v roce 1970 pro ochranu unikátních skalních forem a vzácných druhů rostlin, které se zde vyskytují. Rezervaci Głazy Krasnoludów tvoří skály tvarem připomínající houby, bašty, tvary lidí a zvířat. S okolím je také spojena legenda o trpasličích obývajících zdejší skalní skrýše. Proto se zde každoročně v červenci koná akce nazvaná „Sraz trpaslíků“. Přímo v Gorzeszowě je ještě přírodní památka Ďábelská palice.



3A. OKOLÍ BOLKOWA, viz trasa č. 2, str. 67–69

TRASA 3 Lubawka – Kamenná Hora – Bolków – Jawor – Lehnice – Lubin – Rawicz



4. OKOLÍ JAWORA

4A. Jawor, viz trasa č. 1, str. 32

4B. Stup – jihozápadní část
Cisterciácké stezky



4B. SŁUP

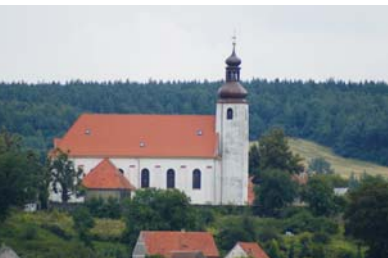
– JIHOZÁPADNÍ ČÁST CISTERCIÁCKÉ STEZKY

Vesnice ležící v jaworském okrese, na okraji Kačavského pohoří, v údolí Nysy Szaloné.

Jedná se o starou trhovou osadu z 13. století. Východně od vsi se na řece Nyse Szaloné nachází velká retenční nádrž s velkým množstvím různých druhů ryb. Hnízdiště vodního ptactva.

Navštivte:

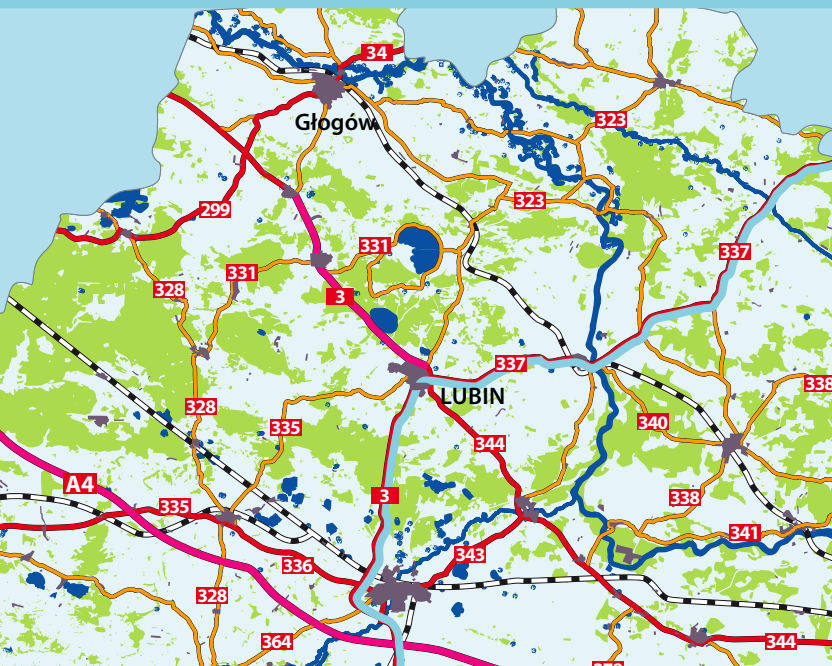
- cisterciácký barokní kostel v jihozápadní části Cisterciácké stezky;
- u hřbitovni zdi 4 smírčí kříže a sloupová Boží muka;
- ossuarium (kostnici).



Turistické informace: Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP
 Słup 58, 59-424 Męcinka, tel. +48 76 870 86 37

5. OKOLÍ LEHNICE, viz trasa č. 1, str. 27–35

TRASA 3 Lubawka – Kamenná Hora – Bolków – Jawor – Lehnice – Lubin – Rawicz



6. OKOLÍ LUBINU

6A. Lubin
6B. Głogów



Lubin, ležící ve Slezské nížině, je dnes centrem Lehnicko-hlohovského okrsku těžby mědi. Nachází se zde důl na dobývání mědi.

Město je zmiňované již v 10. století. Ve středověku bylo součástí stínavského a lehnického knížectví. Dochovalo se téměř bez porušení středověké urbanistické uspořádání.

Navštivte:

- radnici z 18. století na náměstí;
- farní kostel Nejsvětější Panny Marie ze 14. století, (u kostela je obranná bašta ze 14. století, dnes zvonice);
- zámeckou kapli sv. Hedviky ze 14. století;
- městské hradby ze 14. století s Hlohovskou baštou.



GŁOGÓW 6B.

Głogów (Hlohov) se nachází na pomezí Dalkowské vrchoviny a Barycko-hlohovského údolí Odry.

Ve středověku byl osadou rodu Dziadoszanů. V roce 1109 byl hrdinsky ubráněn před německým císařem Jindřichem V. Od 12. do 16. století bylo město sídlem hlohovského knížectví. Během 2. světové války bylo téměř zcela zničeno.

Navštivte:

- hrad hlohovských knížat postavený ve 13. století, v současné době Archeologické a historické muzeum;
- vedle hradu Pomník hlohovským dětem – na památku obrany hradu v r. 1109;
- kolegiátní kostel Nejsvětější Panny Marie na Tumském ostrově;
- radnici s hodinovou věží vysokou 81,4 metrů;
- zbytky bastionového opevnění z 18. století;
- gotický kostel sv. Mikuláše (zřícenina);
- pozdně barokní kostel Božího Těla s fragmentem jezuitské koleje;
- kostel sv. Maxmiliána Marie Kolbeho;
- modernistický kostel sv. Klementa Marii Dvořáka (Hofbauera).



Turistické informace: Plac Konstytucji 3 Maja, 67-200 Głogów
tel. +48 76 726 54 51, mokglogow@master.pl, www.mok.glogow.pl

TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Kladsko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



- | | |
|--|---|
| 1. OKOLÍ KUDOWY-ZDROJE
str. 92–96 | 6. OKOLÍ ZĄBKOWIC
ŚLĄSKÝCH
str. 111–116 |
| 2. OKOLÍ DUSZNIK-ZDROJE
str. 97–100 | 7. OKOLÍ NIEMCZE
str. 117–124 |
| 3. OKOLÍ POLANICY-ZDROJE
str. 101–103 | 8. OKOLÍ VRATISLAVI
str. 36–41 |
| 4. OKOLÍ KLADSKA
str. 104–107 | 9. OKOLÍ TRZEBNICE
str. 125–133 |
| 5. OKOLÍ BARDA
str. 108–110 | |

KUDOWA-ZD

DUSZN

Délka trasy 180,0 km Dolním Slezskem,
Přibližná doba jízdy: 2 h 30 min
(8, (E 67), S8 (AOW), 5 (E 261),)



TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Kladsko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



1. OKOLÍ KUDOWY-ZDROJE

- 1A. Kudowa-Zdrój
- 1B. Kostnice
- 1C. Muzeum mizejících řemesel v Čermné
- 1D. Národní park Stolových hor



KUDOWA-ZDRÓJ 1A.

Kudowa-Zdrój (čes. Lázně Chudoba, Chudoba) je jedním z největších lázeňských středisek v Kladském výběžku. Leží na úpatí Stolových hor (Národní park Stolových hor) na jihu pak Orlických hor. Má mírnější klima, než je tomu v hraničních pohořích.

Lázeňský park založený v 18. století imponuje svou malebnou polohou a exotickým rostlinstvem. První lázně zde vznikly již v 17. století.

Zdejší prameny jsou využívány k léčbě srdečních a endokrinologických onemocnění a chudokrevnosti.

Navštivte:

- lázeňský park se zajímavými exotickými rostlinami;
- lázeňský dům z roku 1906 (nyní sanatorium Polonia);
- krytou promenádu, tzv. Divadlo pod plechem s pramenem minerálních vod z počátku 20. století;
- Kostnici – Kudowa-Czermna;
- Muzeum hraček;
- Muzeum žáb;
- Aqua Park Wodny Świat – rekreační a rehabilitační areál (bazény, sauna, vířivka, hydromasáže, protiproud, bowling);
- Pohyblivé jesličky – 250 ručně vyřezávaných, pohybujících se dřevěných sošek, Kudowa-Czermna;
- Skanzen lidové kultury sudetského podhůří, Kudowa-Pstrązna.



Události:

- Mezinárodní festival S. Moniuszki;
- Majáles;
- Česko-polská filmová setkání.

Turistické informace: ul. Zdrojowa 44, 57-350 Kudowa-Zdrój

tel. +48 74 866 35 68, turystyka@kudowa.pl, www.kudowa.pl

Lázně – Zespół Uzdrawisk Kłodzkich S.A. ul. Parkowa 4, 57-350 Kudowa-Zdrój

tel. +48 74 868 03 71, www.zuk-sa.pl

Kaple se nachází u farního kostela sv. Bartoloměje v Kudowé-Čermné.

Páter Václav Tomášek, farář kostela v Kudowé, spolu s hrobníkem J. Lan-gerem a kostelníkem J. Schmidtem sesbírali kosterní pozůstatky obětí třicetileté války, slezských válek a morové epidemie.

Kostnice byla postavena v roce 1776. Farář Tomášek a hrobník Langer zajistili, aby byly tělesné pozůstatky obyvatel uloženy v důstojné kostnici. A tak se také stalo.

Navštivte:

Kostnici, jejíž stěny a klenba jsou obloženy opravdovými lidskými lebkami a kostmi. Je zde uloženo kolem 3 tisíc lebek, dalších 21 tisíc kostí je v kryptě kostnice. Kostnice v Čermné (Czermna) je jedinečným symbolem pomíjivosti života.



Turistické informace: Kostnice – Kaplica Czaszek w Czermnej
ul. Kościuszki 42, 57-350 Kudowa-Zdrój
tel. +48 605 54 09 27, www.czermna.pl, www.kudowa.pl

MUZEUM MIZEJÍCÍCH ŘEMESEL 1C. V ČERMNÉ

V blízkosti kostnice v Čermné (Czermna), u stavení Bogusława Gorczyńského, začíná Stezka mizejících řemesel.

Na statku tvořeném několika dřevěnými venkovskými staveními a větrným mlýnem shromáždil starosta zdejší místní části nyní již nepoužívané vesnické vybavení, například mlýnky, cepy, pluhy, srpy.

Návštěva ve zdejší hrnčířské dílně je nezapomenutelným zážitkem, podobnou atrakcí je zdejší mini ZOO – jsou zde pštrosi pojídaní z ruky, několik druhů bažantů, jeřábi, okrasné slepice a kohouti, pávi. Ochutnejte opravdový venkovský chleba ve stínu dřevěného větrníku.



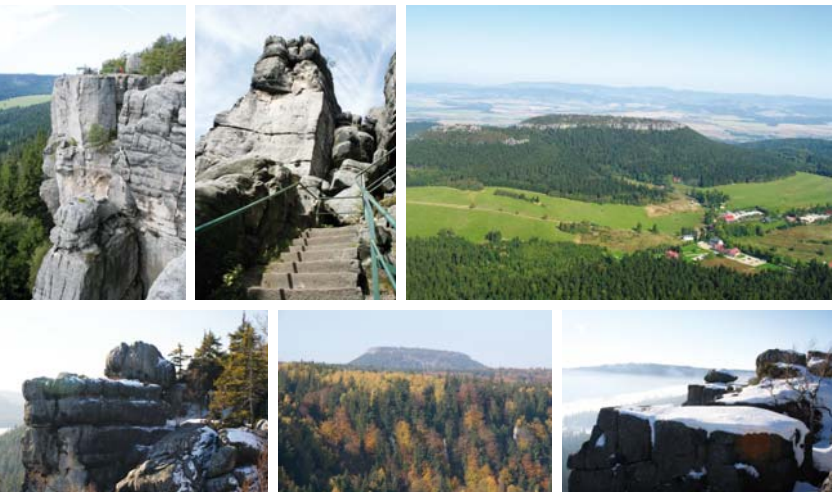
Turistické informace: Urszula i Bogusław Gorczyńscy
ul. Chrobrego 16, 57-350 Kudowa-Zdrój
tel. +48 74 865 55 12, wiatrak@kudowa.zdroj.pl, www.kudowa.pl

1D. NÁRODNÍ PARK STOLOVÝCH HOR

Národní park Stolových hor se rozprostírá kolem hranice s Českou republikou v Kladském výběžku a zahrnuje polskou část Stolových hor. Chráněné území zahrnuje 63 km² vrcholových partií hor s nejvyššími vrcholy Velké Hejšoviny (polsky Szczeliniec Wielki, 919 m n. m.) a Skalniaku (915 m n. m.).

Stolové hory mají v evropském měřítku výjimečný plochý, deskovitý tvar. Vodorovné skalní lavice tvoří pískovec, rozčleněný vrstevmi slínu. Útvary vznikly v období křídvy (před asi 100 mil. lety) v moři, které se zde vtilo do zdejší pánve. Národní park byl zřízen v roce 1993, ale nejkrásnější místa polské části Stolních hor byla chráněna již v padesátých letech, kdy zde vznikly tři přírodní rezervace (Velká Hejšovina, Bludné skály a Batorowské rašeliniště).

Oblast parku protíná hustá síť pěších turistických stezek v celkové délce asi 100 kilometrů (včetně úseku Hlavní sudetské trasy M. Orłowicze).



Turistické informace: Park Narodowy Gór Stołowych, ul. Słoneczna 31
57-350 Kudowa-Zdrój, tel. +48 74 866 14 36, +48 74 866 20 97
pngs@pngs.com.pl, www.pngs.com.pl

TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Kladsko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



2. OKOLÍ DUSZNIK-ZDROJE

- 2A. Duszniki-Zdrój
- 2B. Bludné skály
- 2C. Vamberžice



Lázně Duszniki-Zdrój (Dušníky-Zdroj) jsou situovány do údolí říčky Bys-
třice Dušnické, u hranice s Českou republikou, která probíhá po hřebenech
Orlických hor.

Město Dušníky bylo známé již ve 13. století a bylo důležitým trhovým místem
na stezce vedoucí do Čech. Z 16. století pochází Stará papírna (v současné době
Muzeum papíru) – výjimečná architektonicky a zajímavá i uvnitř. Turisté, kteří je
navštěvují, mohou poznávat techniku výroby ručního papíru a sami si vyrobit svůj
list papíru, což je nepochybně velkou atrakcí. Dušníky byly v minulosti středis-
kem tkalcovství a obchodu s látkami. Frédéric Chopin zde během svého pobytu
v lázních v roce 1826 dvakrát koncertoval. Na památku tohoto velkého skladatele
je na zdejších nábvoří každoročně pořádán Chopinův mezinárodní festival.



Navštivte:

- měšťanské domy na náměstí z 14. století;
- votivní sloup z 18. století;
- barokní farní kostel sv. Petra a Pavla, uvnitř kazatelna ve tvaru velryby;
- Muzeum papírenství v papírenském mlýně ze 17. století;
- Lázeňské divadlo (Dworek) Frédérica Chopina;
- lázeňský park;
- lázeňský altán a bývalou zastřešenou lázeňskou promenádu;
- barevnou kašnu v lázeňském parku, ukázka v letním období: květen – září;
- Centrum polského biatlonu na Jamrozówé Polaně s běžeckými trasami;
- Středisko zimních sportů v Dusznikách – Zie-leńci a Podgórze (22 lyžařských vleků).

Události:

- Chopinův mezinárodní festival.

Turistické informace: Rynek 9, 57-340 Duszniki-Zdrój
tel. +48 74 866 94 13, informacja@duszniki.pl
www.duszniki.pl, www.duszniki-zdroj.pl

BLUDNÉ SKÁLY 2B.

Rezervace Bludné skály se nachází v nadmořské výšce 852 metrů v Národním parku Stolových hor a tvoří západní část hřebene hory Skalniak (915 m n. m.).

Různá odolnost vůči zvětrávání a erozi jednotlivých pískovcových vrstev spojených křemičitým nebo slínovým pojivem je příčinou mimořádných tvarů stěn soutěsek, tunelů i osamělých skal. Příroda jim vtiskla fantastní tvary hřibů, palic, přesýpacích hodin, bašta a vytvořila tak neopakovatelnou scenérii skalního města. Přírodní rezervace zde byla vytvořena v roce 1957.

Vlhkost a polostín, které zde převládají, tvoří vhodné prostředí k růstu skalních rostlin, zejména mechorostů a lišejníků, v nejsušších místech pak zakrslých forem smrků, bříz a jeřábů. To vše dohromady vytváří mimořádnou scenérii a jedno z nejatraktivnějších zákoutí Stolových hor a Kladského výběžku. Některé skalní útvary mají vlastní názvy, například Stolový balvan, Tunel, Kuchyň nebo Kuří nožka. V nejužších místech mají pukliny i několik desítek centimetrů.

Dnes vede labyrintem skalního města několik stovek metrů dlouhá turistická trasa s vyhlídkami, kterou ujdete během hodiny.



Turistické informace: Park Narodowy Gór Stołowych, ul. Słoneczna 31
57-350 Kudowa-Zdrój, tel. +48 74 866 14 36, +48 74 866 20 97
pngs@pngs.com.pl, www.pngs.pulsa.net.pl

Wambierzyce (Vambeřice), obec situovaná mezi třemi kopci v údolí potoka Cedron na úpatí Stolových hor.

Vambeřice, nazývané Slezským Jeruzalémem, byly postaveny v letech 1683–1725. Od konce 17. do 19. století zde vznikla kalvárie (zastavení křížové cesty v krajině) čítající na 100 kaplí, včetně 12 kaplí s branami. Potok protékající Vambeřicemi se nazývá Cedron. Okolní vrchy Tábor, Sijón, Oreb souvisí s biblickou tematikou. Obec, která je již od 12. století střediskem mariánského kultu, navštěvují početně poutníci a turisté.

Navštivte:

- 100 kaplí kalvárie rozestutých po kopcích v okolí;
- pohyblivý betlém z roku 1882, jeden z nejstarších v Dolním Slezsku;
- skanzen historického vybavení domácností a mini ZOO.



Turistické informace: Poutní místo Panny Marie Vambeřické, královny rodin, Wambierzyce, pl. N.M.P 11, 57-420 Radków
tel. +48 74 871 91 70, sanktuarium@wambierzyce.pl, www.wambierzyce.pl

TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Kladsko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



3. OKOLÍ POLANICE-ZDROJE

3A. Polanica-Zdrój

3B. Misijní muzeum Kongregace
Nejsvětějšího srdce
Ježíšova



Tyto malebné lázně najdete v okolí Stolových a Bystřických hor, v údolí říčky Bystřice Dušnické. Polanica-Zdrój leží v přímém sousedství polského Národního parku Stolových hor.

První zmínky o Polanici-Zdroji se nacházejí v soudních knihách v Kladsku. Již v 16. století byly zdejší prameny minerálních vod slavné. Voda byla dovážena na velké vzdálenosti, na slavnosti a svatby. V roce 1596 obec připadla do majetku jezuitům. Průlomovým obdobím v dějinách Polanice je rok 1828. Tehdejším majitelem města se stal kladský kupec Josef Gromls, jenž zde vystavěl malý lázeňský altán s dřevěnými zástěnami pro koupání. Od té doby je Polanica známá jako lázeňské místo.

V roce 1904 bylo zahájeno využívání pramenu Wielka Pieniawa. V létě roku 1906 byl uveden do provozu lázeňský dům, který byl v následujícím dni společně s lázeňským parkem nasvícen elektřinou. Lázně získávaly na popularitě v Polsku i v Evropě. Základními léčebnými profily lázní v Polanici-Zdroji je kardiologie, gastrologie a onemocnění pohybového aparátu.

Navštivte:

- lázeňský park s kolekcí rododendronů a azalek;
- barevnou kašnu;
- lázeňský altán a lázeňskou promenádu;
- lázeňské divadlo z roku 1925;
- solnou jeskyni Galos;
- stáčírnu v Polsku známé minerální vody Staropolanka;
- středisko plastické chirurgie;
- farní kostel Nanebevzetí Panny Marie v novobarokním slohu;
- misijní dům Chrystus Rex a Etnografické misijní muzeum;
- sklárny Barbara;
- letní sáňkařskou dráhu Ďábelský žlab.

Události:

- Mezinárodní festival lázeňské hudby *Muzyka Świata*;
- filmové léto.



Turistické informace: ul. Zdrojowa 13, 57-320 Polanica-Zdrój
 tel. +48 74 868 24 44, info@polanica.pl
 Urząd Miejski, ul. Dąbrowskiego 3, tel. +48 74 868 06 00
 um@polanica.pl, www.polanica.pl



MISIJNÍ MUZEUM KONGREGACE NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA 3B.

Misijní muzeum Kongregace Nejsvětějšího srdce Ježíšova se nachází asi dva kilometry jižně od Polanice-Zdroje. Exponáty shromážděné v misijním a etnografickém muzeu tvoří rukodělná díla, sochy, látky, dekorace, kulturní předměty pocházející z Francouzské Polynézie, Peru a Konga. Všechny shromážděné předměty jsou velmi exotické a byly přivezeny řeholníky a misionáři. Dnes tvoří výstavu prezentovanou v klášterních objektech misijní kongregace Christus Rex.



Turistické informace:

Muzeum Misysjne Ojcw Sercanow
ul. W. Reymonta 1, 57-320 Polanica-Zdrój
tel. +48 74 868 13 17, www.ssc.pl

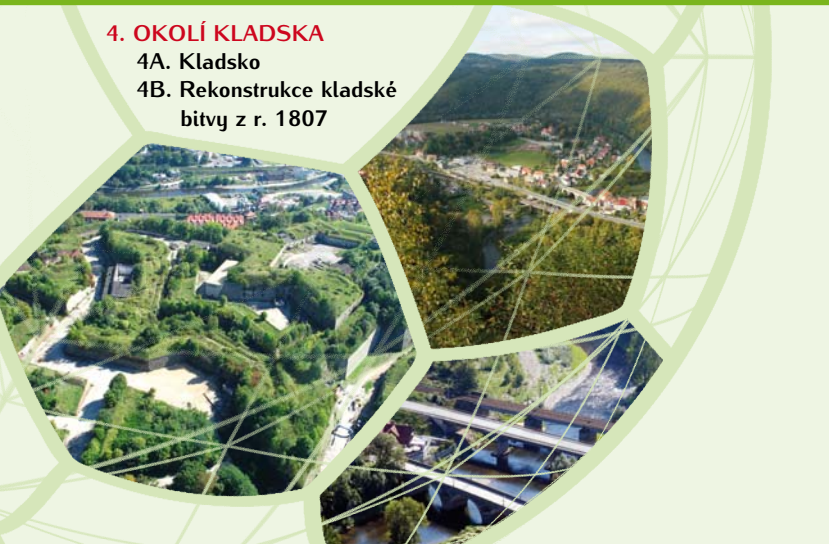
TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Kladsko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



4. OKOLÍ KLADSKA

4A. Kladsko

4B. Rekonstrukce kladské
bitvy z r. 1807



KLADSKO 4A.

Kladzko (Kladsko) se rozprostírá na svahu Forteczné (pevnostní) hory v údolí řeky Kladské Nisy.

Je známo, že již v 10. století zde byla osada, ležící u historické Jantarové stezky vedoucí z českých zemích k Baltu. První zmínka o městě pochází již z r. 981 (český kronikář Kosmas), ale městská práva získalo v roce 1233. Do roku 1741 bylo město pod rakouskou nadvládou. V polovině 18. století bylo Kladsko připojeno k Prusku. Rod Hohenzollernů přestavěl tehdejší habsburskou pevnost a opevnění. Během 2. světové války byl v pevnosti zajatecký tábor a pobočka koncentračního tábora Gross-Rosen (Rogoźnica).

Dnes je to zvláštní místo, kde se více než tisícileté tradice střejí s moderními. Město je to mimořádné, neboť je vybudované čtyřmi národy – Čechy, Němci, Rakušany a Poláky.



Navštivte:

- pevnost na Forteczné hoře z 16. století postavenou Rakušany a rozšířenou v 18. století Pruskem (je komplexem bastionů, kasemat a záhadných labyrintů);
- gotický farní kostel s bohatou barokní výzdobou;
- kamenný most ze 14. století, zdobený v 17. a 18. století se sochami umístěnými na zábradlí;
- barokní františkánský kostel;
- jezuitskou kolej a seminář sv. Aloise;
- podzemní turistickou trasu tisíciletí na starém městě;
- novorenesanční radnici s dochovanou gotickou věží s vyhlídkovou terasou;
- Muzeum Kladské kotliny.



Události:

- Mezinárodní dálkové horské běžecké závody;
- Festival lidové umělecké tvorby;
- dobývání Kladské pevnosti.



Turistické informace: pl. Bolesława Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
 tel. +48 74 865 46 89, rit@um.klodzko.pl
www.ziemiaklodzka.it.pl, www.klodzko.pl

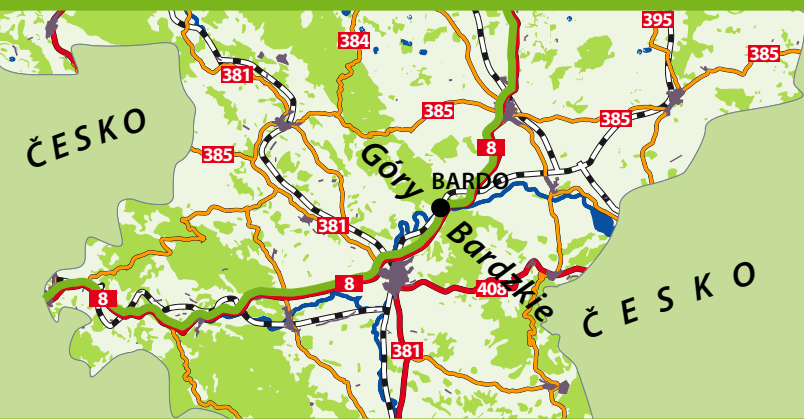
REKONSTRUKCE KLADSKÉ BITVY Z R. 1807 4B.

Dny Kladské pevnosti probíhají již od roku 2005. Hlavním bodem programu oslav je rekonstrukce dobývání Kladska z roku 1807 za účasti několika stovek uniformovaných vojáků z napoleonských dob. Kladská pevnost tou dobou hostí vojáky z Česka, Rakouska, Německa a Polska. Během oslav probíhá řada doprovodných akcí: Muzejní noc, Noc na pevnosti, Jarmark v pevnosti a zábava pro veřejnost.



Turistické informace: Kladská pevnost
ul. Grodzisko 1, 57-300 Kłodzko, tel. +48 74 867 34 68
www.twierdza.klodzko.pl, www.ziemiaklodzka.pl, www.dawneklodzko.pl

TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Kladsko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



5. OKOLÍ BARDA

- 5A. Bardské hory
- 5B. Bardo



BARDSKÉ HORY 5A.

Bardské hory jsou pásmem dlouhým 18 kilometrů ležícím v Orlické oblasti mezi Sovími horami na jihozápadě (Stříbrné sedlo 585 m n. m.) a Zlatými horami na jihovýchodě (Kladské sedlo 475 m n. m.). Více méně v polovině je protíná v malebné říční soutěsce Kladská Nisa. Nejvyšším bodem je vrchol Kladské hory (765 m n. m.).

Z geologického hlediska jsou Bardské hory tvořeny starými prvohorními kvarcitovými, břidlicovými a slepencovými pískovci. Svahy jsou kryty hustými smíšenými lesy, místy charakteru sudetského pralesa (rezervace Cisy a Cisowa Góra).

U hranice se Sovími horami stojí slavná pruská Stříbrnohorská pevnost, impozantní svou výškou, a dnes již nepoužívané, železniční viadukty. Bardské hory jsou ideální pro cyklistické výlety a dlouhé pěší výšlapy.



Turistické informace: Urząd Miasta i Gminy Bardo
Rynek 2, 57-256 Bardo, tel. +48 74 817 14 78
promocja@bardo.pl, www.bardo.pl

Město nacházející se v hlubokém zářezu Kladské Nisy, která zde opouští Bardské hory. Bardo je jednou z nejstarších obcí na území Dolního Slezska. Stopy pobytu člověka v této oblasti jsou staré 10 tisíc let. Od nejstarších dob vedla podél Kladské Nisy prastará obchodní stezka spojující polská území s českými, která je dnes považována za jednu z odnoží Jantarové stezky. Bardo, založené v 10. století jako opevněný hrad, koupili v roce 1299 cisterciáci, kteří byli majiteli osady po celou dobu až do začátku 19. století.

V současné době je Bardo důležitým střediskem cestovního ruchu a místem mariánské úcty.



Navštivte:

- horu Kalvárii s výhledem na Bardo a Kladskou Nisu;
- mariánské poutní místo;
- soubor 14 růžencových kaplí;
- nad Kladskou Nisou stopy tvrze z 10.–13. století;
- kamenný most na Kladské Nise z 16. století;
- barokní kostel Navštívení Panny Marie, objekty bývalých hostinců pro přicházející poutníky;
- pohyblivý betlém;
- klášter řádu redemptoristů s Muzeem sakrálního umění.

Události:

- poutě;
- akce sjíždění řeky na BeleCzym.

Turistické informace: Urząd Miasta i Gminy Bardo
Rynek 2, 57-256 Bardo, tel. +48 74 817 14 78
promocja@bardo.pl, www.bardo.pl

TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Klasko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



6. OKOLÍ ZĄBKOWIC ŚLĄSKÝCH

- 6A. Ząbkowice Śląskie
- 6B. Kamieniec Ząbkowicki
- 6C. Stříbrná Hora
- 6D. Złoty Stok
- 6E. Ziębice



Město Ząbkowice Śląskie se nachází ve východní části Krkonoško-jeseňnického podhůří nad řekou Budzówkou.

Od svého založení v druhé polovině 13. století až do roku 1945 se nazývalo Frankenstein. Tento název mu pravděpodobně „přivezli“ první osídlenci, zakladatelé města, pocházející z historické Francké říše kolem Rýna. V roce 1287 Ząbkowice získaly městská práva a v roce 1298 právo skladování soli a olova a právo mílové. Třinácté století je obdobím, kdy se zde rozvíjí řemesla a obchod. V pozdějších letech se Ząbkowice staly soukenickým a plátenickým výrobním střediskem. Během válek (husitských, třicetileté a slezských) bylo město zničeno a znovu obnovováno. V závěru 19. století dochází k hospodářskému oživení.

Navštivte:

- Křivou věž 34 m, (bývalá zvonice) – kostelní věž vychýlenou od svislice o 1,5 metru;
- na náměstí novogotickou radnici z 19. století a měšťanské domy z 19. a 20. století;
- zříceninu hradu ziębických knížat z 16. století;
- kostel sv. Anny z 15. století s novogotickým interiérem;
- kostel sv. Hedviky z 15. století s barokním a rokokovým interiérem;
- kostel Povýšení svatého kříže a bývalý dominikánský klášter.

Události:

- Víkend s Frankensteinem;
- Folková fiesta;
- Polsko-české dny křesťanské kultury;
- Velikonoční beseda;
- pěvecká soutěž Jarní nota.



Turistické informace: ul. św. Wojciecha 5/1, 57-200 Ząbkowice Śląskie
tel. +48 74 815 74 01, pcit@zabkowice.com.pl
www.zabkowice.com.pl, www.zabkowice-powiat.pl

KAMIENIEC ZĄBKOWICKI 6B.

Kamieniec Ząbkowicki je velkou a starou osadou v ząbkowickém okrese, ležící u řeky Kladské Nisy.

Do roku 1810 byl v majetku cisterciáckého kláštera. V letech 1838–1863 byl na Hradní hoře postaven monumentální novogotický hrad s arkádovým nádvořím podle projektu berlínského architekta K. F. Schinkla lemovaný parkem. Z cisterciáckého opatství se dochoval gotický kostel a barokní objekt prelatury. Na nedaleké Vápenné hoře přírodní rezervace Stolecké skalky – ochrana hmyzích druhů, např. černých včel, které si svá hnízda stavějí z hlíny.

Navštivte:

- cisterciácký klášter;
- Muzeum církevní historie u kostela;
- hrad v Kamieńcu Ząbkowickém.



Turistické informace: ul. św. Wojciecha 5/1, 57-200 Ząbkowice Śląskie
tel. +48 74 815 74 01, pcit@zabkowice.com.pl
www.zabkowice.com.pl, www.zabkowice-powiat.pl

Srebrna Góra (Stříbrná Hora) je velkou urbanizovanou vesnicí, bývalým městem, na východním úpatí Sovích hor. Osada byla zmiňována ve 14. století. V 16. století bylo město střediskem těžby stříbra a olova. Roční těžba zde dosahovala 30 kilogramu stříbra. Po přičlenění k Prusku zde byla v letech 1765–1777 postavena mohutná pevnost, řazena k největším vojenským stavbám v Polsku a Evropě. Stříbrnohorskou pevnost tvoří soustava čtyř bastionů s několika podzemními podlažními. V současné době zde byl zřízen Pevnostní kulturní park. V blízkosti je cihlový, železniční viadukt, připomínající římský akvadukt.

Události:

- Cestovatelský festival
Tři živly;
- Dny pevnosti, rekonstrukce
dobývání z roku 1807.

Navštivte:

- Pevnostní kulturní park, v blízkosti *Rohový fort a Vysoká skála*;
- zbytky úzkokolejně sovíhorské železnice, postavené v osmdesátých letech 19. století.



Informace: Twierdza Srebrna Góra
ul. Letnia 10, 57-215 Srebrna Góra
tel. + 48 74 818 00 99, www.forty.pl

ZŁOTY STOK 6D.

Město ležící na severním úpatí Rychlebských hor, v místech sudetského okrajového zlomu, těsně u hranice s Českou republikou (dříve nazývané Rychleby). Ve středověku zde byla hornická osada, která vznikla díky těžbě zlata v okolí. Vrcholné období rozvoje hornictví a hutnictví a tím i města spadá do 16. století. V roce 1507 zde byla založena mincovna razící mince z místního zlata. V roce 1742 město spolu s celou oblastí Dolního Slezska přešlo pod pruskou správu.

Navštivte:

- bývalý evangelický kostel sv. Barbory z 15. století, přestavovaný v pozdějších staletích;
- objekt mincovny z 16. století, přestavěný v 17. a 18. století;
- lom metamorfovaných hornin v Zlatém Jaru;
- zlatorudný důl (*štola Černá – prohlídková trasa dlouhá 200 metrů prochází ručně raženými chodbami ze 17. století, vede k podzemnímu vodopádu vysokému 8 metrů, prohlídka dolu včetně projíždky vláčkem a krátké plavby na lodi*).

Události:

- Zlatokopecké slavnosti „Święto Poszukiwaczy Złota Gwarakiada“ – červen.



Turistické informace: Kopalnia Złota w Złotym Stoku

ul. Złota 7, 57-250 Złoty Stok, tel. +48 74 817 55 08, +48 74 817 55 74

biuro@kopalniazlota.pl, www.kopalniazlota.pl, um@zlotystok.pl

Ziębice (dříve Minstrberk) leží v Krkonošsko-jesenickém podhůří, na pravém břehu řeky Otawy. Město bylo založeno kolem roku 1250 Jindřichem III. na místě bývalé osady, zničené Tatarsy v roce 1241. Ve 13. století zde kníže Bolek I. Svidnický postavil hrad a hradby. Od složení slibu poddanství v roce 1335 do roku 1548 bylo minstrberské knížectví spolu s Ziębicemi v českých rukou. Později bylo město součástí lehnického a břežského knížectví, Habsburků, poté knížeti Auerspergovi, který je v roce 1791 prodal pruskému vládcovi. Devatenácté století je obdobím rozvoje chemického průmyslu, závodů na výrobu keramiky a potravin.

Navštivte:

- historickou zástavbu ze 17. století;
- zbytky městských hradeb z 15. století s Paczkowskou bránou z 15. století;
- klášterní areál řádu křižovníků s červenou hvězdou s kostelem sv. Petra a Pavla z 13. století, přestavěný v 18. století s budovou kláštera z 18. století;
- kostel sv. Jiřího z 13. století, přestavěný v 15. století s obrannou věží;
- klasicistní evangelický kostel z konce 18. století;
- radnici;
- Muzeum vybavení domácností;
- hranici sv. Jana Křtitele, bývalé biskupské sloupy (5 ks).

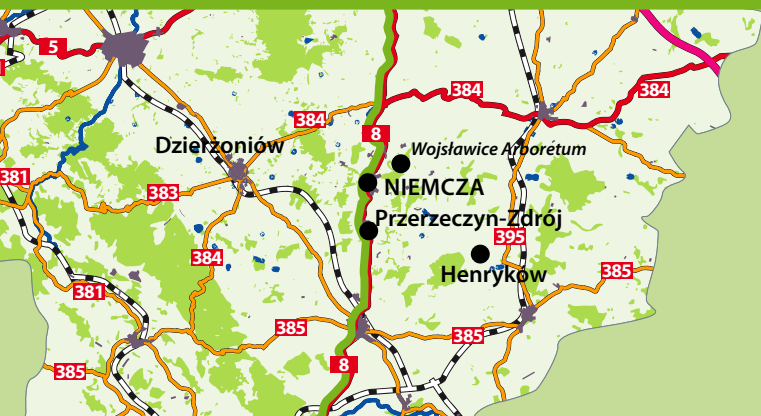
Události:

- Dny Ziębic.



Turistické informace: Urząd Miejski
ul. Przemysłowa 10, 57-220 Ziębice
www.ziebice.pl, urzad@ziebice.pl

TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Klasko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznań



7. OKOLÍ NIEMCZE

- 7A. Niemcza
- 7B. Przerzeczyn-Zdrój
- 7C. Arboretum Wojślawice
- 7D. Dzierżoniów
- 7E. Henryków



Město ležící na vysokém, skalnatém břehu řeky Ślęze v Niemczańských vrších. Dřívější opevněná osada byla zmiňována již v 10. století. V 10. století zde fungovala nejstarší sklárna ve Slezsku. V roce 1017 se Niemcza proslavila úspěšnou obranou před vojsky císaře Jindřicha II. Dodnes se dochovalo vřetenovité, tvaru kopce přizpůsobené prostorové urbanistické uspořádání s oválným náměstím.

Navštivte:

- zbytky kamenných opevnění z 11.–12. století;
- goticko-renesanční hrad z 16.–19. století;
- novorománskou radnici z roku 1865;
- kostel Neposkvrněného početí Panny Marie z roku 1865 s 60 metrovou věží;
- barokní měšťánské domy na náměstí z 18. století;
- smírčí kříž na Chobrego ulici;
- náměstí s prodlouženého, vřetenovitého tvaru;
- kostel sv. Vojtěch z r. 1612;
- baštu Horní brána;
- na hřbitově Hrobku rodu Pritwitzů s barokně-klasicistní kaplí;
- *Arboretum v Wojtawicích u Niemcze, největší sbírka rododendronů a azalek v Polsku;*
- Tatarské údolí „Tatarski Okop“.



Události:

- Dny Niemcze;
- Vystoupení souboru JOANKI.

Turistické informace: Urząd Miasta i Gminy Niemcza
Rynek 10, 58-230 Niemcza
tel. +48 74 837 69 95, www.um.niemcza.pl

PRZERZECZYN-ZDRÓJ 7B.

Przerzeczyn-Zdrój leží v Krkonošsko-jesenickém podhůří, ve výšce asi 240 m n. m. v blízkosti pramenů řeky Ślęze. Lázně jsou situovány v oblasti Niemczaňsko-strzeliňské pahorkatiny. Podhorské, mírné klima lázní přispívají k rychlejší léčbě.

Pro lázeňské účely jsou využívány slabě mineralizované radioaktivní a siřičité prameny obsahující sulfidy vápníku a hořčiku. Základním léčebným zaměřením jsou onemocnění pohybového aparátu – nálezy revmatologické, úrazové, neurologické.

Przerzeczyn-Zdrój nabízí nejmodernější rehabilitační bazén v Dolnoslezském vojvodství s protiproudem a dvoukilometrovou procházkou trasa k arboretu s největší kolekcí rododendronů a azalek v Polsku.

Navštivte:

- palác obklopený parkem z 19. století;
- kostel Panny Marie královny Polska z 14. století, přestavěný v 18. století na barokní;
- renesanční epitafy a rytířské náhrobky na stěnách kostela;
- barokní a rokokové varhany z 18. století v kostele.



Turistické informace: Polski Holding Medyczny PCZ

ul. Zdrojowa 32, 58-231 Przerzeczyn-Zdrój

tel. +48 888 60 61 01, www.uzdrowisko-przerzeczyn.pl, pczcp@pcz.com.pl

7C. WOJŚLAWICE ARBORETUM

Wojstawice leží 50 km jižně od Vratislavi a 2 km východně od Niemcze, v chráněné krajinné oblasti Niemczańsko-strzelińské pahorkatiny.

Park zde existoval již ve dvacátých letech 19. století. V roce 1880 se majitelem majetků ve Wojstawicích stal Fritz z Oheimb. Právě jemu park vděčí za svou současnou podobu. Tento slezský velkostatkář, významný znalec rostlin s velkým citem a skvělými znalostmi místních půdních poměrů a mikroklimatu zahájil rozsáhlou přestavbu parku. Ve dvacátých letech 20. století se park stal experimentální pobočkou Německé dendrologické společnosti.

V roce 1977 mu Komise pro botanické zahrady a arboreta v Polsku přiznala statut arboreta a v roce 1983 byl celý objekt zapsán na seznamu kulturních památek.

Dnešní park-arboretum je vědeckým a pedagogickým pracovištěm Botanické zahrady Vratislavské univerzity, je také jediným dvorským parkem v západní části Polska, který získal statut univerzitního arboreta.

Na 62 hektarech roste více než 6000 druhů a odrůd rostlin, z toho 3500 bylin. Zdejší kolekce rododendronů a azalek (*Rhododendron* – 880 druhů a odrůd), zimoztrázů (*Buxus*) a lilijí (*Hemerocallis* – asi 2000 druhů a variet) byla prohlášena za Polskou národní sbírku.

Arboretum i nadále slouží pro vědecké účely a tisícům návštěvníků, které přitahuje nejenom nezvyklá květena, ale i estetické dojmy, např. koncerty a divadelní představení v zahradě.



Události:

– Koncerty a vystoupení souborů v rámci Hudba v zahradách.



Turistické informace: Arboretum w Wojstawicach

Wojstawice 2, 58-230 Niemcza

tel. +48 71 322 59 57, tel. +48 74 837 64 69

www.arboretumwojstlawice.pl, arboretum@biol.uni.wroc.pl, obuwr@biol.uni.wroc.pl

Dzierżoniów leží v Dzierżoniowské kotlině na úpatí Sovích hor nad řekou Piławou.

Dzierżoniów, založený podle magdeburského práva, získal městská práva v polovině 13. století. V druhé polovině 14. století mělo na rozvoj města značný vliv plátenictví a soukenictví a v 15. století tkalcovství lnu a vlny. Látky zde vyráběné směřovaly do východní a jižní Evropy. Ke konci 14. století, po smrti ženy Bolka II. Svidnického, přešlo město pod nadvládu českých panovníků a od roku 1526 se Dzierżoniowsko spolu s celým Slezskem ocitlo pod nadvládou Habsburků. Novověk se vyznačoval silnými náboženskými a sociálními konflikty. Skutečná pohroma nastala po vypuknutí třicetileté války. Msty, kontribuce a rekvizice zničily město a prudce zbrzdily jeho rozvoj. V roce 1813 došlo v Dzierżoniowě k události evropského měřítka – došlo zde k podepsání dohody namířené proti Napoleonovi.

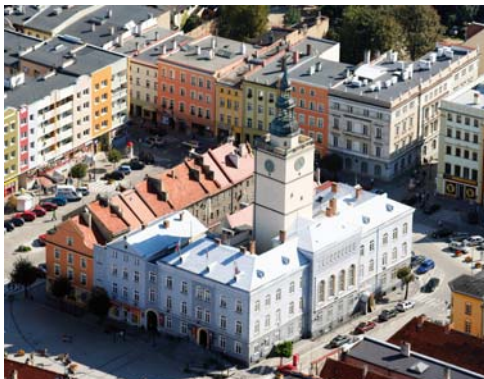
Současný název má město od roku 1946 na památku znalce včel Jana Dzierżoně.

Navštivte:

- rozsáhlé fragmenty městských hradeb ze 14. a 15. století s polokruhovými skořepinovými baštami;
- radnice ze 14. století přestavěná v 16. století se čtyřbokou věží s renesanční helmicí a kamenným balustrádou, vyhlídka;
- kostel sv. Jiřího z 13. století přestavěný v 14–16. století – věž s renesanční helmicí;
- bývalý augustiniánský kostel Neposkrvněného početí Panny Marie ze 14. století, uvnitř gotický portál, dřevěná kazatelnice;
- klasicistní kapli rodu Sadebecků se sochou Naděje na vrcholu;
- klasicistní, dříve evangelický kostel Marie Matky Církve, postavený na místě knížecího hradu podle projektu K. G. Langhansa, známého slezského architekta se třemi úrovněmi empory;
- jednou ze tří synagog v Dolním Slezsku;
- historické urbanistické uspořádání starého města;
- Městské muzeum Dzierżoniova.

Události:

- Jarmark sv. Jiřího – duben;
- Terénní turistické a cyklistické závody – TRAKT – květen;
- Dny Dzierżoniowa – květen;
- Poezie na zdech – červen;
- Včelařský jarmark Medobraní – srpen;
- Národní soutěž zpívané poezie – listopad;
- Poetická stáj – listopad;
- Dolnoslezská prohlídka neprofesionální plastiky Walor – prosinec.



Turistické informace: Rynek-Ratusz 1, 58-200 Dzierżoniów
tel. +48 74 645 66 11, um@um.dzierzoniow.pl, www.um.dzierzoniow.pl

Henryków – stará klášterní vesnice na úpatí Strzelinské pahorkatiny nad řekou Oławą se nachází na Mezinárodní cisterciácké stezce.

Na počátku 13. století Jindřich Bradatý pozval do Henrykowa (čes. Jindřichova) cisterciáky z Lubiąže. Od doby, kdy byl dostavěn zděný klášter, nebyly dějiny pro osud opatství vlídné. Husitské války v 15. století, třicetiletá válka v 17. století, slezské války v 18. století přinesly mnoho škod. V roce 1810 pruský král Bedřich Vilém III. na základě ediktu zrušil opatství a jeho majetky konfiskoval. Pruské orgány uzavřely klášterní gymnázium, zabavily také nejbohatší knihovnu v Dolním Slezsku čítající 132 rukopisů a 20 tisíc knih. V roce 1945 byly klášterní kostel a část kláštera předány do Henrykowa szczyrzyckým cisterciákům.

Dnešní henrykovské opatství, lemované chráněnou krajinnou oblastí, je jednou z nejcennějších církevních památek v Polsku. Interiér gotického klášterního kostela je barokní, v interiéru zaujmou obrazy a nástěnné malby. Na hlavním oltáři jsou sochy Matěje Steinla a obraz Narození Páně dle vidění sv. Bernarda – dílo Michala Willmanna, nejvýznamnějšího slezského barokního malíře. V druhé polovině 13. století byla v Henrykowě sepsána tzv. Henrykowská kniha. Nachází se v ní první polská věta. V rozlehlých klášterních zahradách s pavilonem a oranžérií roste tis – přírodní památka.



Turistické informace: Klasztor Księgi Henrykowskiej
pl. Cystersów 1, 57-210 Henryków, tel. +48 74 810 50 50
henrykow@archidiecezja.wroc.pl, www.henrykow.eu

TRASA 4 Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Klasko – Bardo – Żabkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav (Wrocław) – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň



9. OKOLÍ TŘEBNICE

- 9A. Třebínice
- 9B. Žmigród
- 9C. Milicz
- 9D. Rezervace
Miliczské rybníky
- 9E. Svátek kapa
- 9F. Volov
- 9G. Bagno – klášter a zámek

8. OKOLÍ VRATISLAVI, viz trasa č. 1, str. 36–41

Trzebnica (Třebnice) leží uprostřed Třebnické pahorkatiny, lidově nazývané též Kočičí hory, 30 km severně od Vratislavi.

Třebnice je známá zejména jako město, v němž žila a působila sv. Hedvika, jež se v roce 1202 se svým chotěm, knížetem Jindřichem Bradatým, stala zakladatelkou a později zakladatelkou zdejšího kláštera a také baziliky. První část chrámu byla dokončena v roce 1214, o pět let později proběhlo jeho slavnostní vysvěcení Panně Marii a sv. Bartoloměji. Opatství bylo v roce 1218 dáno do správy řádu cisterciáků.

Bazilika sv. Hedviky – chrám Panny Marie a sv. Bartoloměje – je nejstarším poutním místem v Polsku a také jednou z nejdůležitějších pohřebišť slezských Piastovců, zároveň též místem zasvěceným kultu sv. Hedviky. Tato bazilika, která nedávno získala statut mezinárodního poutního místa, je též jedním z největších objektů tohoto typu ve střední Evropě. O objekt pečují kněží kongregace salvatoriánů a sestry boromejky.



Turistické informace: Klasztor Boromeuszek w Trzebnicy
ul. Ks. Bochenka 30, 55-100 Trzebnica, tel. +48 71 387 41 00
smcb@boromeuszki.pl, www.boromeuszki.pl

Navštivte:

- baziliku sv. Bartoloměje a sv. Hedviky, která je zcela mimořádnou památkou. Tato původně románská stavba byla na přelomu 17. a 18. stol. přestavěna. V jejím interiéru se mísí barokní a rokokový sloh a je zde i bohatá sochařská a obrazová výzdoba, mimo jiné jsou zde díla E. J. Mangoldta a M. Willmanna, a také gotická kaple sv. Hedviky s barokním sarkofágem a románským portálem z roku 1230. Dále zde pak je monumentální barokní budova kláštera z přelomu 17. a 18. stol.;
- klášterní muzeum;
- rotundu Pěti stolů, bývalé leprosárium;
- lurdskou poustevnu z roku 1927 v Bukovém lese;
- novogotický kostel 14 pomocníků v nouzi,
- křížovou cestu z 18. stol.;
- městskou radnici;
- malou stezku sv. Hedviky.

Události:

- každoroční pouť do Třebnice;
- Třebnické dny.



Turistické informace: Sanktuarium Św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy
ul. Jana Pawła II 3, 55-100 Trzebnica
tel. +48 71 312 11 18

Toto město (česky zvané Trachenberk) založené v roce 1253 leží na řece jménem Barycz, na místě, kudy kdysi dávno vedla proslulá Jantarová stezka. V roce 1560 zde byla postavena obytná věž, která byla během třicetileté války několikrát obléhána. V roce 1642 dobyla hrad švédská vojska. V 18. stol. se ve městě započala nová výstavba a byly vztýčeny nové hradyby.

Navštivte:

- trosky hradu ze 14. stol. na ostrově, se zachovanou obytnou věží z 16. stol;
- pranýř z 18. stol. na náměstí a mariánské sloupořadí;
- barokní farní kostel z 16. stol. s renesančním portálem, s erbovní kartuší rodu Schaffgotschů.



Události:

- Dny kapra, Mistr kapra.

Turistické informace: ul. Parkowa 1, 55-140 Żmigrod, tel. +48 71 385 39 31
it@zmigrod.com.pl, www.itzmigrod.pl

Urząd Miejski w Żmigrodzie, Plac Wojska Polskiego 2-3, 55-140 Żmigrod
tel. +48 71 385 30 57, promocja@zmigrod.com.pl, www.zmigrod.com.pl

Partnerstwo dla Doliny Baryczy, marta.kaminska@nasza.barycz.pl

MILICZ 9C.

Milicz leží v Milické kotlině na pravém břehu řeky Barycz, uprostřed obrovského komplexu rybníků. Ve 12. stol. stál na místě dnešního Milicze hrad kastelánského typu, který střežil obchodní cestu z Vratislavi do Velkopolska. Městská práva získal Milicz někdy kolem roku 1300. Od roku 1494 byl sídlem svobodného stavovského panství náležícího rodu Kurzbachů, od roku 1590 pak rodu Maltzanů. V 16. stol. ovládl město protestantský živel. Na počátku 19. stol. zde byly zřízeny první přádelny vlny a soukenické manufaktury, na přelomu 19. s 20. stol. zde byla otevřena první továrna na výrobu cigaret.

Dnešní Milicz je průmyslovým centrem. Je znám díky svým četným rybníkům, v nichž žije mnoho druhů vzácných vodních a bahenních ptáků. Na území těchto rybníků byla zřízena CHKO Dolina Baryczy a ornitologická rezervace Miličské rybníky.

Navštivte:

- bývalá protestantský kostel z hráz-děného zdiva z roku 1709, zvaný též Chrám Milosti;
- klasicistní zámek rodu Maltzanů z konce 18. stol., v 19. stol. přestavěný, uvnitř se nachází elipsovité síň s jónskými sloupy, dnes je to sídlo střední lesnické školy;
- zámecký park v anglickém stylu;
- trosky gotického hradu ze 14. stol.



Milicz – zámek



Milicz – Kostel milosti

Události:

- Svátek kapra;
- Dny miličské země;
- Otevřené mistrovství v rybolovu o Cenu starosty města Milicze;
- Sváteční jarmark.

Turistické informace: Punkt Informacji Turystycznej, pl. Ks. E. Waresaka 7
56-300 Milicz, tel. +48 71 383 00 35, it@milicz.pl, www.milicz.pl
Urząd Miejski w Miliczu, ul. Trzebnicka 2, 56-300 Milicz, tel. +48 71 384 00 04
info@milicz.pl, www.milicz.pl

9D. REZERVACE MILIČSKÉ RYBNÍKY

Miličské rybníky (Stawy Milickie) se rozprostírají severně od Třebnické pahorkatiny, 60 kilometrů od Vratislavi. Plánované hospodaření na těchto rybnících zde probíhalo již v 11. stol. Díky cisterciákům, kteří se zde usadili v roce 1136, zde postupně vyrostl obrovský komplex čítající až 2000 ha rybníků. Pozdější staletí – jmenovitě přelom šestnáctého a sedmnáctého – byla ve znamení dynamického rozvoje rybníkářství. Značná část území těchto mokřadů je pokryta lesy. Kromě nich jsou součástí tohoto teritoria i obdělávaná pole, louky a pastviny. Miličské rybníky jsou součástí Chráněné krajinné oblasti Dolina Bariczy, kde od roku 1963 existuje i ornitologická rezervace Miličské rybníky, jež je největší rezervací svého druhu v Polsku.

Byla vytvořena za účelem ochrany mnoha zvláště významných a vzácných druhů ptáků a také fragmentů vodního a bahenního prostředí, která jsou místem jejich hnízdění, obživy a odpočinku. Vyskytuje se zde více než 270 druhů ptáků, z nichž nejvýznamnějšími jsou orl mořský, čap černý a několik vzácných druhů hus a kachen. Miličské rybníky jsou největším hnízdištěm hus ve střední Evropě. Vstup na území ptačích rezervací je sice zakázán, nicméně z cestiček na hrázích a ze speciálních pozorovacích míst je možné jít na „člhanou“ na zdejší opeřence s dalekohledem a fotoaparátem. O významu rezervace svědčí fakt, že byla zapsána do seznamu nejvýznamnějších vodních a bahenních teritorií zahrnutých do mezinárodní Ramsarské úmluvy. Miličské rybníky jsou největším komplexem chovných rybníků v Polsku i celé Evropě.



Turistické informace: pl. Ks. E. Waresiaka 7, 56–300 Milicz

tel. +48 71 383 00 35, it@milicz.pl, www.milicz.pl

Stawy Milickie S.A., Ruda Sułowska 20, 56–300 Milicz

tel. +48 71 384 71 10

biuro@stawymilickie.pl, www.stawymilickie.pl, www.barycz.pl

Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, ul. Puszczykowska 10
50–559 Wrocław, tel. +48 71 364 27 58, wroclaw@dzpk.pl

Svátek kapra (Święto Karpia) je slavností probíhající pod širým nebem, která zahajuje Dny kapra v Miliczi.

Od roku 2000 se koná pod patronací Okresního zastupitelství v Miliczi. Od roku 2008 je tato slavnost součástí Dnů Dolního Slezska.

Kromě znamenitých rybích delikates, připravovaných těmi nejlepšími kuchaři, doprovázejí tuto slavnost i další akce: jarmark s regionálními výrobky, výstavy starých automobilů, soutěže, loterie a v neposlední řadě i hudební vystoupení. Souběžně s tím se konají výlety, a to jak pěší, tak i na kolech Dolinou Baryczy a Třebnickou vrchovinou.



Turistické informace: Powiat Milicki

ul. Wojska Polskiego 38, 56-300 Milicz, tel. +48 71 384 07 04

www.milicz-powiat.pl, www.smacznykarp.barycz.pl

Partnerstwo dla Doliny Baryczy

tel. +48 71 383 04 32, +48 509 20 33 85

partnerstwo@nasza.barycz.pl, www.nasza.barycz.pl

Wołów (Volov) leží na řece jménem Juszka a je jedním z nejstarších slezských měst. V písemných pramenech je o něm zmínka už v roce 1157, kdy zde Vladislav II. Vyhnanec nechal postavit dřevěný hrad, v jehož podhradí vyrostla první osada. Městská práva obdržel Wołów kolem roku 1285. V 17. stol. byl Wołów hlavním městem samostatného volovského knížectví. Ve Wołově žil první polský kosmonaut M. Hermaszewski.

Navštivte:

- knížecí hrad ze 14. stol., který byl v 16. stol. na přestavěný v renesančním slohu (další přestavby nastaly v 19., resp. 20. stol., dnes zde sídlí Městský úřad);
- zbytky městských hradeb ze 14. a 15. stol.;
- barokní farní kostel;
- gotický kostel sv. Vavřince s barokním interiérem;
- původně gotickou radnici, později přestavěnou v renesančním, resp. barokním slohu;
- dům s podloubím na náměstí, nazývaný Dům váhy;
- bývalý cisterciácký klášter v Lubuši.



Wołów – knížecí hrad

Události:

- Dny města Volova – červen;
- Festival alternativní kultury v Lubuši – SlotArt Festiwal.



Turistické informace: Urząd Miasta i Gminy Wołów, Rynek – Ratusz 56-100 Wołów, tel. +48 71 319 13 05, +48 71 319 13 07 sekretariat@wolow.pl, www.wolow.pl

BAGNO – KLÁŠTER A ZÁMEK 9G.

Bagno je vesnice ležící nedaleko města Oborniki Śląskie. Stojí zde nový zámek, který byl v letech 1904–1914 přistaven do již stojícího zámeckého komplexu a který v sobě mísí hned několik slohů. Jeho ozdoben triumfálním obloukem a souborem soch řeckých bohů a obklopen je chráněnou krajinnou oblastí s chráněnými stromy.

Dnes zde sídlí řád salvatoriánů a také jejich řádový seminář.



Turistické informace: Klasztor Salvatorianów i Wyższe Seminarium Duchowne
 Bagno 86, 55-120 Oborniki Śląskie
 tel. +48 71 310 61 26, seminarium@sds.pl, www.seminarium.sds.pl

TRASA 5 Bobošov – Kladská Bystřice – Kladsko – Vratislav



1. OKOLÍ BOBOSZOWA
str. 136–138
2. OKOLÍ KLADSKÉ BYSTRICE
str. 139–145
3. OKOLÍ KLADSKA
trasa č. 4, str. 104–107
4. OKOLÍ VRATISLAVI
trasa č. 1, str. 36–41

Délka trasy 130,0 km Dolním Slezskem,
Přibližná doba jízdy: 2 h (33, 8 (E 67))



TRASA 5 Bobošov – Kladská Bystřice – Kladsko – Vratislav



1. OKOLÍ BOBOSZOWA

1A. Bobošov

1B. Mezilesí

1C. Králický Sněžník



BOBOŠOV 1A.

Boboszów (Bobošov) je malá vesnička ležící v kladském okrese na úpatí hřebenu Králického Sněžníku. Ještě donedávna plnila funkci hraničního přechodu do sousední České republiky.

MEZILESÍ 1B.

Miedzylesie (Mezilesí) leží na řece Kladské Nise (Nysa Kłodzka) v severní části Kladska, mezi Králickým Sněžníkem a Bystřickými horami (Góry Bystrzyckie). V 18. stol. zde bylo středisko tkalcovství lnu. Dodnes zde zůstala zachována zástavba typická pro trhové osady.

Dnešní Miedzylesie je místem, kam jezdí lidé za turistikou a odpočinkem. Nedaleko se rozprostírá atraktivní území polské Sněžnické krajinné oblasti. K dispozici mají návštěvníci i hustou síť značených turistických stezek a někdejší železniční i silniční hraniční přechod do České republiky.

Navštivte:

- barokní zámek z konce 17. stol. s Černou věží a gotickými prvky;
- vedle zámku pak kostel Božího Těla postavený v 15. stol. později zbarokizovaný, s kazatelnou ve tvaru plachetnice;
- dva dřevěné tkalcovské domky z 18. stol., patřící do souboru domů Sedmi bratrů.



Turistické informace: Urząd Miasta i Gminy Międzyzylesie
pl. Wolności 1 57-530 Międzyzylesie, tel. +48 74 812 63 27
urzad@miedzylesie.pl, www.miedzylesie.pl

1C. KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK

Masyw Śnieżnika (Králický Sněžník) je pohořím ve východní části Krkonošsko-jesenické soustavy, jehož nejvyšším vrcholem je stejnojmenná 1425 m vysoká hora. Toto pohoří, jež protíná hranice mezi Českou republikou a Polskem, sousedí na západě s Bystřickými horami a Kladskou kotlinou, na severu s Rychlebskými horami (v Polsku Góry Żłote a Góry Bialskie) line k Jeseníkům.

Je charakterizováno vysokými strmými srázy a plochými štíty. Nachází se v nich nespočet značených turistických tras. Kromě návštěvy samotného pohoří Králický Sněžník určitě stojí za to zhlédnout Medvědí jeskyni v obci Kletno a také huť na výrobu křišťálového skla v obci Stronie Śląskie.



Turistické informace: Biuro Związku Gmin Śnieżnickich
 Mały Rynek 2/1, 57-500 Bystrzyca Kłodzka, tel. +48 74 811 37 31
 tel. +48 74 811 37 07, it-bystrzycaklodzka@wp.pl
 turystyka@bystrzycaklodzka.pl, www.turystyka.bystrzycaklodzka.pl

TRASA 5 Bobošov – Kladská Bystřice – Kladsko – Vratislav



2 . OKOLÍ KLADSKÉ BYSTŘICE

- 2A. Kladská Bystřice
- 2B. Lázně Długopole-Zdrój
- 2C. Mezihoří
- 2D. Medvědí jeskyně
- 2E. Lázně Łądek-Zdrój
- 2F. Černá Hora



Bystrzyca Kłodzka (Kladská Bystřice) leží v rozlehlé nížině rozprostírající se mezi Králickým Sněžníkem a Bystřickými horami, na březích řek Kladské Nisy a Bystřice. Počátky osady sahají až k lidu lužické kultury. V raném středověku zde stál hrad s podhradím, který střežil tudy procházející Jantarovou stezku. Městská práva obdržela Kladská Bystřice na počátku 14. stol. V 16. stol. byla centrem soukenictví, avšak z důvodu četných válek a nešťastných požárů začalo město počínaje 17. stoletím stále více z dávné slávy ustupovat. Teprve až od 19. stol. – přesněji od roku 1875 – se začalo město díky napojení na železniční trať vedoucí Kladskem znovu vzmáhat. Ke slovu se dostaly průmyslový rozvoj, investiční pobídky, rekreační a osvětové aktivity.

Navštivte:

- dobře zachované zbytky městských hradeb s baštami (Vodní, Kladská a Rytířská bašta);
- renesanční, barokní a klasicistní měšťanské domy;
- novorenesanční radnici;
- gotický kostel sv. Michaela Archanđela;
- votivní sousoší Nejsvětější Trojice;
- pranýř z 16. stol. na někdejší Dobyčím trhu, dnes Malém náměstí (Maty Rynek);
- kapli sv. Floriana z 18. stol. s ostatky světce, postavenou na památku obrovského požáru města;
- Vodní bránu;
- Filumenistické muzeum, shromažďující předměty spojené s ohněm a zápalkami.



Události:

- Závod horských kol o Pohár Kladské Bystřice – květen;
- Dny partnerských měst – květen;
- Floriánský jarmark – květen;
- Setkání polských filumenistů – červen;
- Obecní dožínky – srpen.

Turistické informace: Biuro Związku Gmin Śnieżnickich
 Maty Rynek 2/1, 57-500 Bystrzyca Kłodzka, tel. +48 74 811 37 31
 tel. +48 74 811 37 07, it-bystrzycaklodzka@wp.pl
 turystyka@bystrzycaklodzka.pl, www.turystyka.bystrzycaklodzka.pl



DŁUGOPOLE-ZDRÓJ 2B.



Lázně Długopole-Zdrój jsou starou lánovou vesnicí ležící v kladském výběžku v údolí, jímž protéká řeka Kladská Nisa. Nejstarší místní pramen – Emilia – byl objeven v roce 1798. V 19. stol. se majitelem lázní stal romantik – jak se v té době slušelo a patřilo – dr. Julius Hancke z Vratislavi. Založil zde park s originálním lesním porostem a vystavěl typický lázeňský altán. Dodnes zažívají návštěvníci na vlastní kůži magické kouzlo tohoto místa.

Do Długopole-Zdroje by měli zavítat hlavně alergici. Zde, v příjemném a alergenů prostém klimatu, mohou popíjet léčivou vodu anebo absolvovat léčebnou kúru, která jim v brzké době navrátí zdraví. Od roku 1956 jsou długopolské lázně jedinými tuzemskými lázněmi, v nichž se léčí lidé s virovým onemocněním jater.



Turistické informace: Biuro Związku Gmin Śnieżnickich
Maty Rynek 2/1, 57-500 Bystrzyca Kłodzka
tel. +48 74 811 37 31, tel. +48 74 811 37 07
it-bystrzycaklodzka@wp.pl, turystyka@bystrzycaklodzka.pl
www.turystyka.bystrzycaklodzka.pl
Uzdrowisko Łądek – Długopole S.A., ul. Wolności 4
57-540 Łądek-Zdrój, tel. +48 74 814 64 34
www.uzdrowisko-ladek.pl

Miedzygórze (Mezihorří) je vesnice ležící na úpatí masívu Králického Sněžníku, v údolí řeky Wilczka. Vyrostla z původní dřevorubecské osady z 16. stol. Dnes je Miedzygórze (česky též Vlčí Důl) znamenitým místem pro sport, rekreaci či turistiku, jelikož tvoří ideální základnu pro výlety do Bystřických a Bělských vrchů, popř. na Králický Sněžník.

Navštivte:

- dřevěný kostelík sv. Josefa z roku 1740;
- kamenný, bývalý protestantský kostel z roku 1911;
- vodopád Wilczki vysoký 20 metrů, druhý největší v krkonošsko-jesenické oblasti;
- dřevěné domy ve švýcarském, resp. v norském stylu z 19. stol.;
- Pohádkovou zahradu;
- poutní kostel Panny Marie Sněžné na kopci (Góra Igliczna).

Události:

- otevřené mistrovství Mezihorří ve sjezdu na roháčcích – únor;
- Dny Mezihorří.



Turistické informace: Biuro Związku Gmin Śnieżnickich
 Mały Rynek 2/1, 57-500 Bystrzyca Kłodzka, tel. +48 74 811 37 31
 tel. +48 74 811 37 07, it-bystrzycaklodzka@wp.pl
 turystyka@bystrzycaklodzka.pl, www.turystyka.bystrzycaklodzka.pl

MEDVĚDÍ JESKYNĚ 2D.

Jaskinia Niedźwiedzia (Medvědí jeskyně) je součástí pohoří Králického Sněžníku a nachází se v obci Kletno. Její délka činí 2230 metrů.

Vchod do jeskyně byl objeven v říjnu roku 1966 při těžbě mramoru. První průzkum provedla skupina pod vedením M. Pulina a W. Ciężkowského. Do konce roku 1966 bylo odhaleno dalších cca 200 metrů chodeb. Pozdější průzkumy ukázaly, že celková délka chodeb přesahuje 2,5 kilometrů.

Medvědí jeskyně je nejkrásnější, nejzajímavější a největší polskou jeskyní ze všech těch, jež jsou turistům zpřístupněny. Teplota ovzduší se zde pohybuje kolem 6 °C. Chodby vedou vodorovně ve třech podlažích, spojených tzv. komíny. Nejvíce rozvětvené jsou ty v prostředním a dolním patře. V prostorách, jejichž výška dosahuje místy 10 i více metrů, se vytvořily fantastické útvary v různorodých formách – stalaktity visící ze stropu, stalagmity vyrůstající ze země, kaskády stékající ze stěn, drapérie a další a další. Délka některých se už dnes měří na metry. Vrchní patra jsou položena výše než Zámecké komnaty (Sale Patacowe). Jeskyně je poměrně dost vlhká, nachází se zde velký počet jezírek a vodních průtoků. Stezka jeskyní je dlouhá asi 360 metrů, její absolvování trvá 40 minut.



Turistické informace: Zakład Usług Turystycznych Jaskinia Niedźwiedzia
Kletno 18, 57-550 Stronie Śląskie, tel. +48 74 814 12 50
zut@jaskinia.pl, biuro@jaskinianiedzwiedzia.pl
www.jaskinianiedzwiedzia.pl, www.jaskinia.pl

Lázně Łądek-Zdrój (česky Landek) leží na řece Landecké Bělé a už v 15. stol. byly známé jako místo oplývající minerálními vodami s léčivými účinky. Ty sem v 16. stol. přitahovaly velké množství nemocných – pro místní zdroj zbohatnutí. Dokladem je krásné staré město s domy s typickými podloubími. V té době byly zprovozněny i zdejší vzácné prameny, byly nainstalovány první vany s ohřívanou vodou a vystavěny lázeňské domy pro hosty. Na přelomu 18. a 19. stol. sem přibýly známé osobnosti, jako např. Johan Wolfgang Goethe, královna Luisa, manželka pruského krále Viléma II. či pozdější prezident USA John Adams.

Dodnes slouží zdejší minerální vody k léčbě celé řady onemocnění – léčí zde nemoci neurologické, gynekologické, dermatologické a pacienti s poruchami metabolismu či pohybového ústrojí.

Navštívte:

- renesanční, barokní a klasicistní domy na náměstí;
- novorenesanční radnici z 19. stol.;
- votivní sousoší Nejsvětější Trojice;
- středověký pranýř;
- farní kostel Panny Marie – je to barokní stavba se vzácnými figurálními sochami z dílny Michala Klahra;
- gotický most z 16. stol. na řece Landecké Bělé se sochou sv. Jana Nepomuckého;
- lázeňský dům Vojtěch, chloubu Landeku s odoláčebným ústavem z 16.

stol., který byl po dvaceti letech kompletně přestavěn podle tureckého vzoru. Vevnitř je unikátní mramorový bazén určený k léčebným koupelím, lázeňská dvorana, kde se popijí minerální voda z landeckých pramenů a místnosti, v nichž se provádějí procedury a v nichž jsou více než sto let staré mramorové vany.

- lázeňský dům Jiří, jehož starší část pochází z 15. stol.;
- arboretum s více než 250 druhy stromů a keřů, a to jak tuzemských, tak exotických;
- Radochovskou jeskyni (Jaskinia Radochowska), druhou největší jeskyni v polských východních Sudetech s více než 265 metry podzemních chodeb a s podzemním jezírkem.

Události:

- Landecké dny;
- Přehlídka filmů s horskou tematikou.

Turistické informace: Urząd Miasta i Gminy Łądek-Zdrój, Rynek 31
57-540 Łądek-Zdrój, tel. +48 74 814 64 73, umig@ladek.pl, www.ladek.pl
Uzdrowisko Łądek – Długopole S.A., ul. Wolności 4
57-540 Łądek-Zdrój, tel. +48 74 814 64 34, www.uzdrowisko-ladek.pl



ČERNÁ HORA 2F.



Czarna Góra (Černá Hora) je jedním z nejmladších lyžařských středisek v Polsku. Světlo světa spatřilo v roce 1996 a každým rokem dochází k jeho další modernizaci. V zimní sezóně je Černá hora jedním z nejnavštěvovanějších horských míst. Výborně rozvržené a připravené trati (více než 10 km), důmyslný systém lyžařských vleků (s největší přepravní kapacitou v Polsku) se systémem technického zasněžování uspokojují i ty nejnáročnější návštěvníky. Vhodně umístěné reflektory umožňují i večerní provoz na svahu a bohatá síť ubytovacích a stravovacích zařízení nabízí zázemí pro odpočinek po aktivně stráveném dni.



Turistické informace: Czarna Góra S.A.

Sienna 11, 57-550 Stronie Śląskie, tel. +48 74 814 12 45

3. OKOLÍ KLADSKA, viz trasa č. 4, str. 104–107

4. OKOLÍ VRATISLAVI, viz trasa č. 1, str. 36–41

UŽITEČNÉ INFORMACE

Na Dolní Slezsko přijíždějí každoročně tisíce turistů. Láká je sem kultura, památky, mimořádné výhledy a zajímavá příroda. Řada možností ubytování a stravování, dobře vybavené obchody, nové čerpací stanice, vysoká úroveň služeb za ceny nižší než je tomu v západní Evropě přispívají jsou těmi důvody, které přispívají k tomu, že je tento region zahraničními hosty často navštěvován.

Kdy je vhodné přijet?

Nejlepší dobou pro cestování po oblasti Dolního Slezska je pozdní jaro nebo brzký podzim. Obvykle jsou to teplé měsíce, ačkoli počasí v regionu, a zejména v horách, dokáže být proměnlivé. Ve zdejších lázních jako je Karpacz nebo Szklarska Poręba není tak plno, jako v letním období nebo v lyžařské sezóně. Větší města se v létě pustnou a vrchy a podhorské obce jsou plně výletníků. Hostů přibývá také v lázeňských místech. Lyžařská sezóna probíhá v horách od konce listopadu do začátku března.

Turistické informace

I ve větších městech regionu je otevřeno obvykle pouze jedno informační centrum. Tady vám odborně poradí nebo nabídkou informační letáky. Ohledně ubytování, vstupenek a vlakových spojení se obraťte nejlépe přímo na cestovní kanceláře nebo třeba na pracovníky hotelových recepcí.

Muzea a památky

Otevírací hodiny konkrétních objektů jsou připojené v popisu jednotlivých zajímavostí. Muzea jsou otevřena obvykle od rána do asi 15–16 hodin. Ceny vstupného jsou obvykle

nízké, tématické (atraktivnější) výstavy jsou někdy dražší. Do některých zařízení je jednou týdně vstup zdarma.

Prohlídky kostelů

Návštěvníci kostelů by měli být vhodně oblečení, krasy nebo trička bez rukávů jsou nevhodné.

Omezení pro hendikepované

V nových veřejných budovách jsou nájezdy, výtahy a další úpravy pro hendikepované. Problémy mohou nastat s přístupem do obchodů, památek, také do kostelů, zámků nebo měšťanských domů, které mohou být pro vozíčkáře nedostupné. Chodníky mají často vysoké obrubníky. Upravené jsou však nové, nízkopodlažní městské autobusy.

Celní předpis

Občané EU potřebují při vjezdu do Polska platný občanský průkaz, návštěvníci z ostatních zemí cestovní pas. Občané členských zemí EU nepotřebují víza ani pozvánky. Jediná omezená spojená s dovozem produktů do Polska se týkají alkoholu a cigaret. Dárky do hodnoty 170 euro nepodléhají celním poplatkům. K vývozu starožitností je nutné povolení.

Jak se domluvíte?

V Polsku je úředním jazykem polština. S Poláky se bez větších problémů běžně domluvíte v některém ze slovanských jazyků. Kromě toho stále více lidí ovládá němčinu a angličtinu (zejména ti, kdo poskytují služby turistům). Lidé ve středním věku a starší generace většinou cizí jazyky neovládají.

UŽITEČNÉ INFORMACE

Záchody

Veřejné záchody jsou na všech úřadech, na železničních a autobusových nádražích, v muzeích, galeriích, restauracích a na čerpacích stanicích. Polskou zvláštností je, že pánské toalety jsou označené obvykle trojúhelníkem, dámské kolečkem. Za použití toalety v baru nebo hostinci se občas vybírá poplatek – nejčastěji ve výši jednoho zlotého, podobně jako na veřejných záchodech.

Elektrické spotřebiče

V Polsku má elektrické napětí v síti 230 V. Zástrčky jsou stejné jako ve většině evropských zemí.

Čas

V Polsku platí středoevropský čas, posunutý o jednu hodinu napřed oproti Greenwichskému času. Od konce března do konce října je zaváděn letní čas.

Nákupy

Otevírací hodiny obchodů nejsou pevné a mohou se lišit dle místních zvyklostí. Většina obchodů s potravinami má ve všedních dnech otevřeno minimálně od 7:00 do 19:00 hodin. O sobotách končí dřív, v neděli jsou obvykle zavřené. Naproti tomu obchody mezinárodních řetězců jsou otevřené převážně 7 dnů v týdnu do pozdních hodin. V Polsku jsou stále běžná tržiště, kde lze nakoupit čerstvé ovoce a zeleninu od drobných pěstitelů a další zboží.

Peníze

Platnou měnou je v Polsku polský zlotý, který se dělí na groše. Nominály banko-

vek: 10, 20, 50, 100, 200 zlotých, mincí: 1, 2, 5, 10, 20, 50 grošů a 1, 2 a 5 zlotých. Ceny jsou v Polsku nižší než v západní Evropě. Drahé jsou hotely a některé druhy dováženého zboží. Ve většině měst by s výměnou peněz neměl nastat problém. Pro cestu na venkov nebo do méně populárních obcí je však vhodné si určitou hotovost přichystat. Platby kreditními a platebními kartami v obchodech, restauracích a hotelech jsou však běžnou věcí. Šeky lze uplatnit jen v bankách.

Banky a směnárny

Ve Vratislavi a ve většině měst nebude mít turista problém s nalezením banky a vyřízením všech finančních transakcí. Banky mají obecně příznivé otevírací hodiny (8–18 hod.), bez poledních přestávek. Peníze lze směnit také v četných směnárnách. Počítejte s nimi však spíše ve větších obcích a městech. Směnárny si, oproti některým bankám, za provedení směny zvláštní poplatky neúčtují. Peníze nesměňujte s někým na ulici a v podezřelých a neoznačených místech.

Platební karty

Platební karty lze používat v hotelech, lepších restauracích a klubech, půjčovnách automobilů, na čerpacích stanicích a v mnoha obchodech. Na dveřích těchto objektů jsou obvykle umístěna loga přijímaných typů karet. Jejich použití si však vždy raději ověřte (někdy lze platit od určité minimální částky nákupu). Peníze v hotovosti získáte na kartu v bankách a bankomatech.

UŽITEČNÉ INFORMACE

Pošta

Pošta poskytuje široký rozsah služeb, její pobočky najdete bez problému téměř kdekoli. O nedělích a sobotách jsou však úřadovny zavřené. Pošta s nepřetržitým provozem je ve Vratislavi na hlavním náměstí. Poštovní známky lze koupit především na poštách, výjimečně v trafikách nebo obchodech s pohlednicemi. Zásilků se vhadují do červených poštovních schránek.

Internetové kavárny

Jsou dostupné spíše ve větších městech a populárních turistických střediscích. Obvykle jsou v provozu od rána do pozdních večerních hodin (někdy až do 23–24 hodin). Ceny jsou různé – od 7 do 10 zlotých za hodinu..



Název výrobku	Prům cena v zł.	Prům cena v €
1 bochník chleba	3,00	0,66
Minerální voda 1,5 l	2,20	0,48
červená paprika 1 ks	1,20	0,26
mléko 1 l	2,80	0,66
jogurt 0,16 l	1,50	0,35
1 máslo	4,50	1,00
sardinky konzerva	3,00	0,71
sleď v oleji konzerva	3,50	0,83
kečup 0,5 l	3,50	0,83
čokoláda 100 g	3,50	0,83
sýr gouda 1 kg	20,00	4,72
vajíčka 10 ks	6,00	1,33
majonéza 0,25 l	4,00	0,94
šálek kávy	6,00	1,42
džem 0,25 l	3,50	0,83
ovocná šťáva 1 l	4,00	0,94
víno (prům. kvality) 0,75 l	23,00	5,42
pivo 0,5 l	3,50	0,83
pivo v restauraci 0,5 l	7,00	1,65
velká pizza	20,00	4,72
oběd v baru	12,00	2,83
oběd v restauraci	35,00	8,25
rýže 0,5 kg	2,30	0,54
rajčata 1 kg	6,00	1,33
cukr 1 kg	3,40	0,80
DVD disk prázdný	2,00	0,47
mapa území 1 ks	13,00	3,07
alkalická baterie AA 1 ks	2,50	0,59
toaletní mýdlo	2,00	0,47
šampon na vlasy 250 ml	9,00	2,12
sprchový gel 250 ml	7,00	1,65
zubní pasta v tubě	8,00	1,89
tričko 1 ks	30,00	7,07
džínové kalhoty	120,00	28,30
LPG plyn 1 l	2,50	0,55
nafta 1 l	5,45	1,21
benzin 1 l	5,50	1,22

ceny k 29.12.2011, dle kurzu 1 € = 4,45 zł

DOPRAVNÍ INFORMACE

Dráhy – PKP

www.rozklad-pkp.pl
 www.e-podroznik.pl
 www.pkp.turystyka-polska.pl

Autobusová doprava – PKS

wroclaw.pks.busportal.pl
 www.e-podroznik.pl
 www.pkp.turystyka-polska.pl

Autobusové jízdenky

www.biletjautokarowe.pl

Městská hromadná doprava

Wrocław MPK

www.wroclaw.pl/rozklady_jazdy.dhtml

Letecká doprava – LOT

Letiště Port Lotniczy Wrocław S.A.

54-530 Wrocław,
 ul. Skarżyńskiego 36
 tel. +48 71 358 11 00
 fax +48 71 357 39 73

Informace o odletech a příletech:

tel. +48 71 358 13 81

Informace o ztracených zavazadlech:

tel. +48 71 358 13 87

Ztráty a nálezy:

tel. +48 71 358 14 37

www.airport.wroclaw.pl

www.lot.com

Spojení z Vratislavi, letecké a silniční vzdálenosti:

Atény – Vratislav; letecké spojení 5 h, silniční 2150 km

Amsterdam – Vratislav; letecké spojení 3 h, silniční 970 km

Berlín – Vratislav; letecké spojení 2,5 h, silniční 350 km

Dublin – Vratislav; letecké spojení 3 h, silniční 1930 km

Kyjev – Vratislav; letecké spojení 3 h, silniční 1140 km

Kodaň – Vratislav; letecké spojení 2,5 h, silniční 780 km

Londýn – Vratislav; letecké spojení 3 h, silniční 1380 km

Lisabon – Vratislav; letecké spojení 4,5 h, silniční 3000 km

Madrid – Vratislav; letecké spojení 4 h, silniční 1650 km

Moskva – Vratislav; letecké spojení 3,5 h, silniční 1650 km

Paříž – Vratislav; letecké spojení 3 h, silniční 1300 km

Praha – Vratislav; letecké spojení 1,5 h, silniční 280 km

Řím – Vratislav; letecké spojení 3 h, silniční 1600 km

Stockholm – Vratislav; letecké spojení 2,5 h, silniční 1300 km

Vilnius – Vratislav; letecké spojení 2 h, silniční 850 km

Záhřeb – Vratislav; letecké spojení 3 h, silniční 870 km

INFORMAČNÍ CENTRA V DOLNÍM SLEZSKU

BARDO

Turistické informace
ul. Kolejowa 12, 57-256 Bardo
tel. +48 74 817 08 27
centrum@hot.pl, www.ips.bardo.pl

BOLESŁAWIEC

Turistické informace
pl. Piłsudskiego 1c, 59-700 Bolesławiec
tel. +48 75 645 32 90
pitik@bok.boleslawiec.pl
www.it.boleslawiec.pl

BYSTRZYCA KŁODZKA

Turistické informace
57-500 Bystrzyca Kłodzka
ul. Mały Rynek 2/1, tel. +48 74 811 37 31
it-bystrzycaklodzka@wp.pl
turystyka@bystrzycaklodzka.pl
www.turystyka.bystrzycaklodzka.pl

DUSZNIKI-ZDRÓJ

Turistické informace
Rynek 9, 57-340 Duszniki-Zdrój
tel. +48 74 866 94 13
informacja@duszniki.pl
www.duszniki.pl, www.duszniki-zdroj.pl

DZIERŻONIÓW

Turistické informace
Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów
tel. +48 74 645 04 02
cit@um.dzierzoniow.pl
www.dzierzoniow.pl

GŁUSZYCA

Turistické informace
Podziemne miasto Głuszyca
ul. Grunwaldzka 20, 58-340 Głuszyca
tel. +48 74 845 62 20
biuro@osowka.pl, www.osowka.pl

GŁOGÓW

Turistické informace
Plac Konstytucji 3 Maja 2
67-200 Głogów,
tel. +48 76 726 54 51
mokglogow@master.pl, www.mok.glogow.pl

GRYFÓW

Turistické informace
Rynek 1, 59-620 Gryfów Śląski
tel. +48 75 781 29 44
it@gryfow.pl, www.cit.gryfow.pl

JELENIA GÓRA

Turistické informace
ul. Bankowa 27, 58-500 Jelenia Góra
tel. +48 75 767 69 25,
tel. +48 75 767 69 35
it@jeleniagora.pl
www.jeleniagora.pl, www.cieplice.pl

KAMIENNA GÓRA

Turistické informace
pl. Wolności 11,
58-400 Kamienna Góra
tel. +48 75 744 22 75
www.kamiennagora.pl

KARPACZ

Turistické informace
ul. Konstytucji 3 Maja 25
58-540 Karpacz
tel. +48 75 761 97 16
it@karpacz.eu, www.karpacz.pl

KŁODZKO

Turistické informace
pl. Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
tel. +48 74 865 46 89
rit@um.klodzko.pl,
www.ziemiaklodzka.pl

INFORMAČNÍ CENTRA V DOLNÍM SLEZSKU

KOWARY

Turistické informace
ul. 1 Maja 1a, 58-530 Kowary
tel. +48 75 718 24 89
it@kowary.pl
turystyka@kowary.pl, www.kowary.pl

KUDOWA-ZDRÓJ

Turistické informace
ul. Zdrojowa 44, 57-350 Kudowa-Zdrój
tel. +48 74 866 13 87,
tel. +48 74 866 35 68
turystyka@kudowa.pl, www.kudowa.pl

ŁĄDEK-ZDRÓJ

Turistické informace
Rynek 1, 57-540 Łądek-Zdrój
tel. +48 74 814 64 82
it@ladek.pl, www.ladek.pl

LEGNICA

Turistické informace
ul. Najświętszej Marii Panny 7
59-220 Legnica
tel. +48 76 723 38 01
ci@osir.legnica.pl, www.osir.legnica.pl

LUBAŃ

Turistické informace
ul. Bracka 12, 59-800 Lubań
tel. +48 75 722 25 41, it@luban.pl
www.miasto.luban.pl, www.lcr.net.pl

LUBOMIERZ

Turistické informace
ul. Wacława Kowalskiego 1
59-623 Lubomierz
tel. +48 75 783 35 73,
tel. +48 75 781 48 74
okilubomierz@wp.pl
muzeum@sami-swoi.com.pl

LWÓWEK ŚLĄSKI

Turistické informace
pl. Wolności 1, 59-600 Lwówek Śląski
tel. +48 75 647 79 12
it@lwowekslaski.pl
www.biblioteka.lwowekslaski.pl

MIĘDZYGÓRZE

Turistické informace
tel. +48 74 813 51 18
Dom nad Wodospadem
ul. Wojska Polskiego 12
57-530 Międzygórze
tel. +48 74 813 51 20
wodospad@międzygorze.net
www.miedzygorze.pl

MILICZ

Turistické informace
pl. Ks. E. Waresia 7, 56-300 Milicz
tel. +48 71 383 00 35
it@milicz.pl, www.milicz.pl

MYSŁAKOWICE

Turistické informace
ul. Szkolna 5, 58-533 Mysłakowice
tel. +48 75 643 99 74
turystyka@myslakowice.pl

PIECHOWICE

Turistické informace
ul. Żymierskiego 53, 58-573 Piechowice
tel. +48 75 761 72 01
informacja@piechowice.pl
www.piechowice.pl

PODGÓRZYN

Turistické informace
ul. Żołnierska 14, 58-562 Podgórzyn
tel. +48 75 762 10 93
it@podgorzyn.pl, www.podgorzyn.pl

INFORMAČNÍ CENTRA V DOLNÍM SLEZSKU

POLANICA–ZDRÓJ

Turistické informace
ul. Parkowa 15, 57–320 Polanica–Zdrój
tel. +48 74 868 24 44
info@polanica.pl, www.polanica.pl

RADKÓW

Turistické informace
Rynek 6, 57–420 Radków
tel. +48 74 871 22 70
radkow@radkowklodzki.pl
www.radkowklodzki.pl

SZKLARSKA PORĘBA

Turistické informace
ul. Jedności Narodowej 1a
58–580 Szklarska Poręba
tel. +48 75 754 77 40
it@szklarskaporeba.pl
www.szklarskaporeba.pl

ŚWIDNICA

Turistické informace
ul. Wewnętrzna 2, 58–100 Świdnica
tel. +48 74 852 02 90
it@um.swidnica.pl
www.um.swidnica.pl, www.ks-j.pl

ŚWIERADÓW–ZDRÓJ

Turistické informace
ul. Zdrojowa 10
59–850 Świeradów–Zdrój
tel. +48 75 781 63 50
it@swieradowzdroj.pl
www.swieradowzdroj.pl

TRZEBNICA

Turistické informace
ul. Solna 6, 55–100 Trzebnica
tel. +48 71 312 38 09
www.krainawzgorz.pl

WAŁBRZYCH

Turistické informace
Rynek 9, 58–300 Wałbrzych
tel. +48 74 666 60 68
cit@um.walbrzych.pl, www.cit.walbrzych.pl

WLEŃ

Turistické informace
ul. Chopina 2, 59–610 Wleń
tel. +48 75 713 62 68
oksit.wlen@gmail.com, www.oksit.wlen.pl

WROCLAW

Turistické informace
Rynek 14, 50–101 Wrocław
tel. +48 71 344 31 11
info@itwroclaw.pl, www.wroclaw.pl
Dolnośląska Informacja Turystyczna
tel. +48 71 342 01 85
wroclaw-info@itwroclaw.pl

ZĄBKOWICE ŚL.

Turistické informace
ul. Św. Wojciecha 5/1, (przy Krzywej Wieży)
57–200 Ząbkowice Śląskie
tel. +48 74 815 74 01
pcit@zabkowice-powiat.com.pl
www.zabkowice.com.pl

ŻMIGRÓD

Turistické informace
ul. Parkowa 1, 55–140 Żmigród
tel. +48 71 385 39 31
it@zmigrod.com.pl, www.itzmigrod.com.pl



POLSKÁ A DOLNOSLEZSKÁ KUCHYŇ

Tradiční polské speciality jsou opravdovými *kalorickými bombami*, které byste však měli ochutnat. Dolnoslezská kuchyň nabízí masitá i bezmasá jídla upravovaná z mnoho způsobů. Zejména doporučujeme bigos, vepřovou kotletu, pirohy (taštičky) nebo golombki (šulky).

Dolnoslezská i polská kuchyň jsou známé zejména díky výbornému chlebu a velmi chutným klobásám. Základními surovinami využívanými v polské kuchyni jsou kysané zelí, červená řepa, okurky (kvašené a nakládané), smetana, kedlubny, houby a různé druhy masa.

Jídla vděčí za své neopakovatelné chutě vhodně volenému koření, jako je majoránka, kopřiva, kmín, petržel, pepř. Ze sladkých jídel převažují moučníky a cukroví.

Nezbytnou součástí polských hostin je vodka, která usnadňuje trávení.

Polská kuchyň převzala mnoho jídel od sousedních národů a obsahuje i mnoho receptů židovské kuchyně. Polský jídelníček je neustále obohacován o nové chutě, někdy velmi exotické. Kromě restaurací nabízejících polské speciality je také stále více restaurací, které se specializují na asijské kuchyně, italská a francouzská jídla a také vegetariánskou kuchyni.

POLÉVKY

Barszcz biały (bílý boršč): připravovaný z kvasu, s majoránkou, bramborami, někdy také se smetanou **Barszcz czerwony (červený boršč):** z červené řepy, se zeleninou a smetanou nebo s noky

Żurek (kyselina): na bázi chlebového kvasu, s bramborami, klobásou nebo vajíčkem, někdy podáván v chlebovém bochánku.

Krupnik (kroupová polévka): z ječné kaše, se zeleninou a kousky uzeného masa

Kapuśniak (zelná polévka): z kysaného zelí
Okurková polévka: hlavní surovinou jsou kvašené okurky

Koprová polévka: zeleninová polévka s koprem
Rosół z kurczaka (kuřecí vývar): vývar z vařeného kuřecího masa podávaný s nudlemi.

Zupa pomidorowa (rajská polévka): na bázi rajčatového protlaku nebo čerstvých rajčat, obvykle podávána s rýží nebo těstovinami.

Grochówka (hrachovka): hrachová polévka.

Zupa grzybowa (houbová polévka): hlavní složkou polévky jsou lesní houby, obvykle se smetanou.

Flaki wotowe (dršťky): vývar z hovězích kostí s dršťkami, masem a zeleninou.

PŘEDKRMY

Smalec (škvařená sádlo): připravované ze špeku nebo bůčku s cibulí, majoránkou, někdy také s jablkem nebo sušenými švestkami. Obvykle podávané s chlebem a kvašáký jako chuťovka před podáním hlavního chodu.

Sledě na smetaně: slanečci, často s cibulí.

Bůček se švestkou: smažený bůček nadívaný sušenými švestkami.

Tatar (tatarský biftek): syrová mletá hovězí svičková s cibulí a žlutkem.

HLAVNÍ JÍDLA

Hovězí a telecí maso:

Eskałopki z cielęciny: telecí filé v těstíčku

Polędwiczki wotowe (hovězí svičková): často přelitá houbovou omáčkou

Ozór wotowy (hovězí jazyk): na měkko vařený hovězí jazyk.

Sztuka mięsa w sosie chrzanowym: vařené hovězí maso podávané s křenovou omáčkou

Zrazy zawijane (španělský ptáček): španělský ptáček z hovězího masa s bůčkem, okurku, cibulí nebo červenou paprikou, zalitý pikantní omáčkou.

POLSKÁ A DOLNOSLEZSKÁ KUCHYŇ

VEPŘOVÉ MASO

Golonka w piwie (vepřové koleno v pivě): tučné, ale chutné jídlo; někdy zalívané pivem, vždy podávané s křenem; jídlo bavorského původu, v Polsku velmi populární.

Karkówka (krkovice): grilované nebo pečené vepřové maso.

Kotlet schabowy (vepřová kotleta): vepřový řízek v trojbalu (polská specialita, která se vždy povede).

Kielbasa (klobásky): doporučujeme zejména bílé klobásky; podávané nejčastěji venku s kvašenými okurkami nebo jako chufovka k pivu nebo vodce.

Żebirka w miodzie (žebírka v medu): smažená vepřová žebírka s medem.

DRŮBEŽ

Kachna s jablky: pečená kachna s jablky.

Kuře de volaille: kousky kuřecího masa potřené ho máslem, s nádivkou z hub a kousků chleba.

JÍDLA FRANCOUZSKÉHO PŮVODU

Drůbeží jatýrka: obvykle smažená, podávaná s cibulí.

JINÁ MASITÁ JÍDLA

Baranina (skopové maso): uzené nebo grilované kousky skopového, jídlo populární zejména v horách

Klopsiki (karbanátky): často v rajské omáčce
Bigos (zelí s masem): chutné zelné jídlo se zeleninou, houbami, kousky klobás a uzeného masa, tradiční polské jídlo.

Dziczyzna (Zvěřina): nejvíce je v Polsku oblíben zajíc, divočák a bažant.

Fazolky po bretaňsku: fazolky v rajské omáčce s klobásou.

Gotąbki (šulky): mleté hovězí maso s rýží zabalené v zelném listu; jídlo litevského původu.

Kaszanka (kroupové jelito): grilované nebo pečené kousky klobásy připravené z pohanové kaše a vepřové krve

Szasztyk (šaslik): rožněné maso se zeleninou, jídlo kavkazského původu.

RYBY

Kapr po židovsku: kapr v huspenině s rozinkami.

Losos: obvykle pečený nebo vařený v koprové omáčce.

Pstruh: někdy podávan flambovaný v koňaku nebo jiném alkoholu.

Sandacz (candát): obvykle smažený nebo vařený.

BEZMASÁ JÍDLA

Pirohy: plněné různou náplní: zelí s houbami, sýr s bramborem (ruské), ovoce.

Naleśniki (palačinky): moučné jídlo podávané s džemem, ovocem, tvarohem apod.

Knedlíky: bramborové koule s ovocnou nádivkou, obvykle se švestkami.

Kopytka (bramborové noky): noky podávané se smetanou nebo škvarky.

Kluski śląskie (slezské knedlíčky): šišky připravované z vařených brambor.

Kasza gryczana (pohánková kaše): obvykle vařená a podávaná se škvarky.

Placki ziemniaczane (bramboráky): bramborové placky ze syrových brambor, smažené na oleji.

MOUČNÍKY

Faworki: tenký a křehký pocukrovaný moučník.

Galaretka (želé): s ovocnou příchutí, podávána se šlehačkou nebo s ovocem.

Makowiec (makovec): závin plněný mletým mákem.

Pączki (čti pončky, koblihy): z kynutého těsta smažené v oleji, plněné zavařeninou nebo ovocným džemem.

Sernik (tvarohový koláč): moučník z tvarohu.

Szarlotka (jablečný závin): závin s jablky, někdy podávan se šlehačkou nebo zmrzlinou.

VELVYSLANECTVÍ EVROPSKÝCH ZEMÍ V POLSKU

Velvyslanectví Albánské republiky

ul. Altowa 1, 02-386 Warszawa
tel. +48 22 824 14 27, fax +48 22 824 14 26
ambasada@albania.waw.pl

Velvyslanectví Andorského knížectví

Ministerstvo zahraničních věcí Andorského knížectví, C/Prat de la Creu, 62-64
AD 500-Andorra La Vella
tel. + 376 875 704, fax + 376 869 559
carne_sala@govern.ad

Velvyslanectví Republiky Rakousko

ul. Gagarina 34, 00-748 Warszawa
tel. +48 22 841 00 81-84; fax 22 841 00 85
warschau-ob@bmeia.gv.at
www.ambasadaaustrii.pl
www.bmeia.gv.at/warschau

Velvyslanectví Belgického království

ul. Senatorska 34, 00-095 Warszawa
tel. +48 22 551 28 00, fax +48 22 551 28 88
warsaw@diplobel.fed.be
Vízové oddělení: fax 22 551 28 88

Velvyslanectví Běloruské republiky

ul. Wiertnicza 58, 02-952 Warszawa
tel. +48 22 742 09 90, 842 52 02
tel./fax +48 22 742 09 80
poland@belembassy.org
www.belembassy.org/poland
Konzulární oddělení
ul. Wiertnicza 58, 02-952 Warszawa
tel. +48 22 742 07 10, fax +48 22 842 43 41

Velvyslanectví Bosny a Hercegoviny

ul. Humańska 10, 00-789 Warszawa
sekretariat@ambasadabih.pl
www.ambasadabih.pl, tel. +48 22 856 99 35
Konzulární oddělení
info@ambasadabih.pl
tel. +48 22 856 71 82, 881 12 48
fax +48 22 848 15 21

Velvyslanectví Bulharské republiky

al. Ujazdowskie 33/35, 00-540 Warszawa
tel. +48 22 629 40 71-75
fax +48 22 628 22 71
office@bgemb.com.pl, polityka@bgemb.com.pl
Konzulární oddělení
tel./fax +48 22 628 13 40
consul@bgemb.com.pl

Velvyslanectví Chorvatské republiky

ul. Ignacego Krasickiego 25, 02-611 Warszawa
tel. +48 22 844 23 93, 844 39 94
fax +48 22 844 48 08
croemb.warszawa@mvpei.hr
Konzulární oddělení
fax +48 22 844 22 70

Velvyslanectví Kyprské republiky

ul. Piłicka 4, 02-629 Warszawa
tel +48 22 844 45 77, 844 08 16
fax +48 22 844 25 58
ambasada@ambcypr.pl

Velvyslanectví Černé Hory

Aleje Ujazdowskie 41, 00-540 Warszawa
tel. +48 22 319-56-70, fax. +48 22 319 56 74
poland@mfa.gov.me

Velvyslanectví České republiky

ul. Koszykowa 18, 00-555 Warszawa
tel. +48 22 525 18 50, fax +48 22 525 18 98
warsaw@embassy.mzv.cz
Internet: www.mfa.cz/warsaw
Konzulární oddělení
al. Róż 12, 00-556 Warszawa
tel. +48 22 525 18 78, fax +48 22 621 72 34

Velvyslanectví Dánského království
ul. Marszałkowska 142, 00-061 Warszawa
tel. +48 22 565 29 00
fax +48 22 565 29 70, 565 29 72
wawamb@wawamb.um.dk
www.ambwarszawa.um.dk

VELVYSLANECTVÍ EVROPSKÝCH ZEMÍ V POLSKU

Konzulární oddělení

tel. +48 22 565 29 15, fax. +48 22 565 29 72

Velvyslanectví Estonské republiky

ul. Karwińska 1, 02-639 Warszawa

tel. +48 22 881 18 10, 881 18 11

fax +48 22 881 18 12

embassy@estemb.pl, www.estemb.pl

Konzulární oddělení:

tel. +48 22 881 18 10

Velvyslanectví Finské republiky

ul. Chopina 4/8, 00-559 Warszawa

tel. +48 22 598 95 00, fax +48 22 621 34 42

sanomat.var@formin.fi

Konzulární oddělení , fax +48 22 629 34 42

Obchodní oddělení, fax +48 22 621 63 94

poland@finpro.fi

Velvyslanectví Francouzské republiky

ul. Piękna 1, 00-477 Warszawa

tel. 22 529 30 00; fax 22 529 30 01

presse@ambafrance-pl

www.ambafrance-pl.org

Konzulární oddělení:

tel. +48 22 529 30 00; 529 30 51

fax +48 22 529 30 04

Velvyslanectví Řecké republiky

ul. Górnośląska 35, 00-432 Warszawa

tel. +48 22 622 94 60, 622 94 61

fax +48 22 622 94 64

gremb.war@mfa.gr, www.ypex.gov.pgr/warsaw

Konzulární oddělení

tel. +48 22 622 94 62; fax +48 22 622 94 63

grcon.war@mfa.gr

Velvyslanectví Gruzie

ul. Berneńska 6, 03-976 Warszawa

tel. +48 22 616 62 21, 616 62 22, 616 62 25

fax +48 22 616 62 26

warsaw.emb@mfa.gov.ge

www.poland.mfa.gov.ge

Velvyslanectví Španělského království

ul. Myśliwiecka 4, 00-459 Warszawa

tel. +48 22 622 42 50, 583 40 00, 583 40 01

fax +48 22 622 54 08

emb.espl@mail.mae.es, embesp@medianet.pl

Velvyslanectví Irska

ul. Mysia 5, VI. patro, 00-496 Warszawa

tel. +48 22 849 66 33, 849 66 55

fax +48 22 849 84 31

warsawembassy@dfa.ie, www.irelandia.pl

Wydział Konsularny i informacji:

tel. 22 849 66 55 linka 101, 102

Velvyslanectví Islandu

Rauchstrasse 1, 10787 Berlín

tel. + 49 30 50 50 40 00

fax + 49 30 50 50 43 10

infoberlin@mfa.is, www.botschaft-island.de

Velvyslanectví Knížectví Lichtenštejnsko

Willadingweg 65, Postfach

3000 Bern 15

tel. + 41 31 357 64 11, fax + 41 31 357 64 15

info@bbrn.llv.li, www.bern.liechtenstein.li

Velvyslanectví Litevské republiky

Al. Ujazdowskie 14, 00-478 Warszawa

tel. 22 625 33 68, 625 34 10, 622 13 50,

622 13 53, 622 09 95, fax 22 625 34 40

amb.pl@urm.lt

Konzulární oddělení

Al. Ujazdowskie 12, 00-478 Warszawa

tel. 22 635 97 94, fax 22 635 60 54

consul.pl@urm.lt

Velvyslanectví Velkovévodství lucemburského

ul. Stoneczna 15, 00-789 Warszawa

tel. 22 507 86 50, fax 22 507 86 61

varsovie.amb@mae.etat.lu

Velvyslanectví Lotyšské republiky

ul. Królowej Aldony 19, 03-928 Warszawa

tel. +48 22 617 11 05 09.00-17.00

VELVYSLANECTVÍ EVROPSKÝCH ZEMÍ V POLSKU

tel. 0 601 293 611 pro lotyšské občany
 fax +48 22 617 11 06 24 h
 embassy.poland@mfa.gov.lv
 Konzulární oddělení
 tel. +48 22 616 40 14
 consulate.poland@mfa.gov.lv

Velvyslanectví Republiky Makedonie

ul. Królowej Marysieńki 40, 02-954 Warszawa
 tel +48 22 651 72 91, fax +48 22 651 72 92
 ambrmwar@zigzag.pl
 Internet: www.ambasadarm.zigzag.pl

Velvyslanectví Maltské republiky

ul. Wiśniowa 40/4, 02-520 Warszawa
 tel. +48 22 646 46 39, fax +48 22 646 46 85
 maltaembassy.warsaw@gov.mt

Velvyslanectví Moldavské republiky

ul. Imielińska 1, 02- 710 Warszawa
 tel./fax +48 22 646 20 99
 embassy@moldova.pl; varsovia@mfa.md
 www.polonia.mfa.md

Velvyslanectví Monackého knížectví

Klingelthöferstraße 7, 10785 Berlín
 tel. + 49 30 26 39 03-3
 fax: + 49 30 26 39 03 -44
 AmbassadeMonaco@aol.com

Velvyslanectví Nizozemského království

ul. Kawalerii 10, 00-468 Warszawa
 tel. +48 22 559 12 00; fax +48 22 840 26 38
 war@minbuza.nl
 Vízové oddělení
 tel. +48 22 559 12 00; fax +48 22 840 20 26
 war-ca@minbuza.nl
 Konzulární oddělení
 tel. +48 22 559 12 90; fax +48 22 840 20 26
 war-ca@minbuza.nl

Velvyslanectví Spolkové republiky Německo

ul. Jazdów 12, 00-467 Warszawa
 tel. +48 22 584 17 00, fax 22 584 19 79

warszawa@wars.diplo.de

Internet: www.warszawa.diplo.de
 Konzulární oddělení
 ul. Jazdów 12 B, 00-467 Warszawa
 tel. +48 22 584 17 00; fax 22 584 19 79
 Vízové oddělení
 ul. Jazdów 12 B, 00-467 Warszawa
 tel. +48 22 584 17 00; fax 22 584 19 79

Velvyslanectví Norského království

ul. Chopina 2 A, 00-559 Warszawa
 tel. +48 22 696 40 30; fax 22 628 09 38
 emb.warsaw@mfa.no
 Internet: www.amb-norwegia.pl

Konzulární oddělení
 ul. Chopina 2 A, 00-559 Warszawa
 tel. 22 629 09 36; fax 22 629 80 05

Velvyslanectví Portugalské republiky

ul. Ateńska 37, 03-978 Warszawa
 tel. +48 22 511 10 10-12; fax 22 511 10 13
 embaixada@embport.internetdsl.pl
 Vízové oddělení:
 tel. +48 22 511 10 00/1

Ambasada Federacji Rosyjskiej

ul. Belwederska 49, 00-761 Warszawa
 tel. +48 22 621 34 53, 621 55 75, 621 59 54
 fax +48 22 625 30 16
 rusemb_poland@mail.ru, www.poland.mid.ru
 Konzulární oddělení:
 ul. Belwederska 25 C, 00-761 Warszawa
 tel. +48 22 849 26 27, fax +48 22 849 40 85
 korfwaw@mail.ru

Velvyslanectví Rumunska

ul. Chopina 10, 00-559 Warszawa
 tel. +48 22 628 31 56; 621 59 83
 fax +48 22 628 52 64
 office@roembassypl.org, www.varsovia.mae.ro
 Konzulární oddělení:
 tel. +48 22 621 59 83, 628 31 56
 fax +48 22 622 25 50

VELVYSLANECTVÍ EVROPSKÝCH ZEMÍ V POLSKU

Velvyslanectví Republiky Srbsko

ul. Rolna 175 A/B, 02-729 Warszawa
tel. +48 22 628 51 61, 625 60 41
fax +48 22 629 71 73
embassy.warsaw@mfa.rs
Konzulární oddělení
tel. +48 22 628 51 61

Velvyslanectví Slovenské republiky

ul. Litewska 6, 00-581 Warszawa
tel. +48 22 525 81 10; fax +48 22 525 81 22
emb.warsaw@mzv.sk
www.ambasada-slowacjii.pl
Konzulární oddělení
tel. +48 22 525 81 10
cons.warsaw@mzv.sk

Velvyslanectví Republiky Slovinsko

ul. Starościeńska 1 m. 23-24, 02-516 Warszawa
tel. +48 22 849 82 82, 849 84 84
fax +48 22 848 40 90, vvr@gov.si

Apoštolský nuncius

al. Jana Chrystiana Szucha 12
00-582 Warszawa
tel. +48 22 596 93 20, 628 84 88
fax +48 22 596 93 22, 628 45 56
nuncjatura@episkopat.pl

Velvyslanectví Švýcarské konfederace

al. Ujazdowskie 27, 00-540 Warszawa
tel. +48 22 628 04 81-82
fax +48 22 621 05 48
var.vertretung@eda.admin.ch
www.eda.admin.ch/warsaw

Velvyslanectví Švédského království

ul. Bagatela 3, 00-585 Warszawa
tel. +48 22 640 89 00, 640 8+linka
fax +48 22 640 89 83
ambassaden.warszawa@foreign.ministry.se
www.swedenabroad.com/warsaw

Velvyslanectví Turecké republiky

ul. Malczewskiego 32, 02-622 Warszawa
tel. +48 22 646 43 21-22
tel. +48 791 190 543, fax +48 22 646 37 57
turkemb.warsaw@mfa.gov.tr
Konzulární oddělení:
tel. +48 22 646 43 24, fax +48 22 646 37 57

Velvyslanectví Ukrajiny

al. J.Ch. Szucha 7, 00-580 Warszawa
tel. +48 22 629 34 46, 622 47 97
fax +48 22 629 81 03
emb_pl@mfa.gov.ua, www.ukraine-emb.pl

Velvyslanectví Maďarska

ul. Chopina 2, 00-559 Warszawa
tel. +48 22 628 44 51-55; fax 22 621 85 61
mission.vao@kum.hu
Konzulární oddělení
tel. 22 628 44 51-55; fax 22 622 69 41
consulate.vao@kum.hu

Velvyslanectví Spojeného království

Velké Británie a Severního Irsku
ul. Kawalerii 12, 00-468 Warszawa
tel. +48 22 311 00 00; fax 22 311 03 11
info@britishembassy.pl
Oddělení obchodní, konzulární a vízové:
ul. Kawalerii 12, 00-468 Warszawa
tel. +48 22 311 00 00; fax 22 311 02 50

Velvyslanectví Italské republiky

pl. Dąbrowskiego 6, 00-055 Warszawa
tel. +48 22 826 34 71; fax 22 827 85 07
ambasciata.varsavia@esteri.it
www.ambvarsavia.esteri.it
Konzulární oddělení:
pl. Dąbrowskiego 6, 00-055 Warszawa
tel. +48 22 826 53 08, 826 53 02 dział wizowy
fax +48 22 827 89 42
consolare.varsavia@esteri.it

Předmluva	5
Základní údaje o Euro 2012	6
Turistické atrakce Dolního Slezska	8
Přehled tras	10

TRASA č. 1

Zhořelec – Bolesławiec – Lehnice – Vratislav – Olešnice – směr Varšava	12
1. Okolí Zhořelce	14
A. Zhořelec	15
B. Bogatynia	16
C. Slezský Gryfow	17
D. Lubañ	17
2. Okolí Bolesławce	18
A. Bolesławiec	19
B. Gliniada v Bolesławci	20
C. Ptawna – magické místo	21
D. Dolnoslezské bory	22
E. Hrad Grodziec	23
F. Hrad Kliczków	24
G. Lwówek Śląski	25
H. Przemkowská chráněná krajinná oblast	26
3. Okolí Lehnice	27
A. Grodowiec – poutní místo	28
B. Złotoryja	29
C. Lehnice	30
D. Jawor	32
E. Lehnické Pole	33
F. Lubuš	34
G. Slezská Středa	35
4. Okolí Vratislavi	36
A. Brzeg Dolny	37
B. Wojnowice	37

OBSAH

C. Krobielowice	38
D. Vratislav	39
5. Okolí Olešnice	42
A. Olešnice	43

TRASA č. 2

Jakuszyce – Sklářská Poruba – Jelení Hora – Bolków – Strzegom – Vratislav 44

1. Okolí Jakuszyce	46
A. Jizerské Hory	47
B. Jakuszyce	48
C. Běh Piastovců	48
D. Závodů psích spřežení – Jakuszyce	49
2. Okolí Sklářské Poruby	50
A. Krkonoše	51
B. Sklářská Poruba	53
C. Vodopád Kamieńczyk	55
D. Vodopád Szklarki	55
E. Świeradów-Zdrój	56
F. Vodopád Podgórnej	57
3. Okolí Jelení Hory	58
A. Hrad Chojnik	59
B. Jelení Hora	60
C. Jelenohorský aeroklub	62
D. Zámek Paulinum	62
E. Zámek Łomnice	63
F. Zámek Staniszków	63
G. Zámek Wojanów	64
H. Karpacz	64
I. Kowary	66
4. Okolí Bolkowa	67
A. Kačavské Hory	68
B. Bolków	69

5. Okolí Strzegomi	70
A. Strzegom	71
B. Svidnice	71
C. Valbřich	73
D. Hrad Książ	74
E. Szczawno-Zdrój	75

TRASA č. 3

Lubawka – Kamenná Hora – Bolków – Jawor – Lehnice – Lubin – Rawicz ...	76
1. Okolí Lubawky	78
A. Lubawka	78
2. Okolí Kamienné Góry	79
A. Krzeszów	80
B. Chetmsko Śląskie	81
C. Kamenné hory	82
D. Kamenná Hora	83
E. Balwany trpaslíků	84
3. Okolí Bolkowa, viz trasa č. 2, str. 67–69	
4. Okolí Jawora	85
A. Jawor, viz trasa č. 1, str. 36	
B. Słup – jihozápadní část cisterciácké stezky	86
5. Okolí Lehnice, viz trasa č. 1, str. 27–35	
6. Okolí Lubinu	87
A. Lubin	88
B. Głogów	89

TRASA č. 4

Kudowa-Zdrój – Duszniki-Zdrój – Polanica-Zdrój – Kladsko – Bardo – Ząbkowice Śląskie – Niemcza – Vratislav – Trzebnica – Rawicz – směr Poznaň ...	90
1. Okolí Kudowy-Zdroje	92
A. Kudowa-Zdrój	93
B. Kostnice	94

OBSAH

C. Muzeum mizejících řemesel v Černém	95
D. Národní park Stolových hor	96
2. Okolí Dusznik-Zdroje	97
A. Duszniki-Zdrój	98
B. Bludné skály	99
C. Vambeřice	100
3. Okolí Polanice-Zdroje	101
A. Polanica-Zdrój	102
B. Misijní muzeum Kongregace Nejsvětějšího srdce Ježíšova	103
4. Okolí Kladska	104
A. Kladské	105
B. Rekonstrukce Kladské bitvy z r. 1807	107
5. Okolí Barda	108
A. Bardské hory	109
B. Bardo	110
6. Okolí Żąbkowic Śląskich	111
A. Żąbkowice Śląskie	112
B. Kamieniec Żąbkowicki	113
C. Stříbrná Hora	114
D. Złoty Stok	115
E. Ziębice	116
7. Okolí Niemcze	117
A. Niemcza	118
B. Przerzeczyn-Zdrój	119
C. Arboretum Wojsławice	120
D. Dzierżoniów	122
E. Henryków	124
8. Okolí Vratislavi, viz trasa č. 1, str. 36–41	
9. Okolí Třebnice	125
A. Třebnice	126
B. Žmigród	128
C. Milicz	129

D. Rezervace Miličské rybníky	130
E. Svátek kapra	131
F. Volov	132
G. Bagno – klášter a zámek	133

TRASA č. 5

Bobošov – Kladská Bystřice – Kladsko – Vratislav	134
1. Okolí Boboszowa	136
A. Bobošov	137
B. Mezilesí	137
C. Králický Sněžník	138
2. Okolí Kladské Bystřice	139
A. Kladská Bystřice	140
B. Lázně Dřugopole-Zdrój	141
C. Mezihoří	142
D. Medvědí Jeskyně	143
E. Lázně Łądek-Zdrój	144
F. Černá Hora	145
3. Okolí Kladska, viz trasa č. 4, str. 104–107	
4. Okolí Vratislavi, viz trasa č. 1, str. 36–41	
Užitečné informace	146
Dopravní informace	149
Informační centra v Dolním Slezsku	150
Polská a Dolnoslezská kuchyně	153
Velvyslanectví evropských zemí v Polsku	155



Mistrovství Evropy ve fotbale
8. 6. – 1. 7. 2012



**DOLNY
ŚLĄSK**

Maršalkovský úřad
Dolnoslezského vojvodství

ul. Wyrbrzeże Słowackiego 12-14

50-411 Wrocław

www.dolnyslask.pl

tel. +48 71 776 90 00

fax +48 71 776 91 55

www.turystyka.dolnyslask.pl

www.dolnyslaskweb.pl